

Základní škola Opatovice nad Labem, okres Pardubice

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
1.1. ZŘIZOVATEL	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	7
2.2. VYBAVENÍ ŠKOLY	7
2.2.1. <i>Prostorové</i>	7
2.2.2. <i>Technické a hygienické vybavení</i>	8
2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	8
2.4. DLOUHODOBÉ PROJEKTY A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	9
2.5. SPOLUPRÁCE S DALŠÍMI SUBJEKTY	9
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	11
3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	11
3.3. STRATEGIE K NABÝVÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ	12
3.4. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	12
3.5. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH	13
3.6. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM	14
3.7. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	15
4. UČEBNÍ PLÁN A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	17
4.1. SYSTÉM VÝUKY	17
4.2. UČEBNÍ PLÁN	18
4.3. POZNÁMKY K RÁMCOVÉMU A ŠKOLNÍMU UČEBNÍMU PLÁNU	21
4.4. POZNÁMKY KE VZDĚLÁVACÍM OBLASTEM	22
5. UČEBNÍ OSNOVY	24
5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE /ČESKÝ JAZYK, ANGLICKÝ JAZYK, 2. CIZÍ JAZYK /	24

5.1.1.	<i>Český jazyk a literatura</i>	26
5.1.1.1.	Český jazyk a literatura – 1. stupeň	27
5.1.1.2.	Český jazyk a literatura – 2. stupeň	29
5.1.2.	<i>Anglický jazyk</i>	55
5.1.2.1.	Anglický jazyk – 1. stupeň	55
5.1.2.2.	Anglický jazyk – 2. stupeň	59
5.1.3.	<i>Další cizí jazyk</i>	77
5.1.3.1.	Německý jazyk – 2. stupeň.....	77
5.1.3.2.	Ruský jazyk – 2. stupeň.....	85
5.2.	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	89
5.2.1.	<i>Matematika</i>	90
5.2.1.1.	Matematika – 1. stupeň.....	91
5.2.1.2.	Matematika – 2. stupeň.....	92
5.3.	INFORMATIKA	111
5.3.1.	<i>Informatika</i>	112
5.4.	ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	127
5.4.1.	<i>Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda</i>	131
5.4.1.1.	Prvouka.....	132
5.4.1.2.	Vlastivěda.....	138
5.4.1.3.	Přírodověda	141
5.4.2.	<i>Dopravní výchova</i>	144
5.5.	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	149
5.5.1.	<i>Dějepis</i>	150
5.5.2.	<i>Občanská výchova</i>	159
5.6.	ČLOVĚK A PŘÍRODA	167
5.6.1.	<i>Fyzika</i>	169
5.6.2.	<i>Chemie</i>	178
5.6.3.	<i>Přírodopis</i>	186
5.6.4.	<i>Zeměpis</i>	196
5.7.	UMĚNÍ A KULTURA	205
5.7.1.	<i>Hudební výchova</i>	207
5.7.1.1.	Hudební výchova - 1. stupeň	207
5.7.1.2.	Hudební výchova - 2. stupeň	209
5.7.2.	<i>Výtvarná výchova</i>	224
5.7.2.1.	Výtvarná výchova - 1. stupeň	225
5.7.2.2.	Výtvarná výchova - 2. stupeň	226
5.8.	ČLOVĚK A ZDRAVÍ	241
5.8.1.	<i>Výchova ke zdraví</i>	243
5.8.2.	<i>Tělesná výchova</i>	251
5.8.2.1.	Tělesná výchova – 1. stupeň.....	252
5.8.2.2.	Tělesná výchova – 2. stupeň.....	253

5.9.	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	277
5.9.1.	Pracovní činnosti – 1. stupeň	279
5.9.2.	Pracovní činnosti – 2. stupeň	281
5.10.	DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY	299
5.10.1.	Konverzace v anglickém jazyce	299
5.10.2.	Přírodovědná praktika	305
5.10.3.	Technické kreslení	310
5.10.4.	Informační technologie	314
5.10.5.	Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost.....	320
5.10.6.	Zeměpisný seminář.....	324
5.10.7.	Fyzikálně chemická praktika.....	326
6.	PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE OPATOVICE NAD LABEM, OKRES PARDUBICE.....	329
7.	ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	335
8.	ŠKOLNÍ DRUŽINA	337
8.1.	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU	337
8.2.	VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	343

Zpracoval kolektiv pedagogických pracovníků ZŠ Opatovice nad Labem

© 2007, verze 2023, k 1. 9. 2023

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Základní škola Opatovice nad Labem, okres Pardubice

Právnícká osoba (ředitelství): 600096271 (resortní identifikátor právnické osoby)

IČO: 60158387

Adresa

Základní škola
Školní 247
533 45 Opatovice nad Labem

Ředitel

Mgr. Hynek Kalhous

Koordinátor tvorby ŠVP

Mgr. Jan Havel

Redakční zpracování

Mgr. Hynek Kalhous

Mgr. Iva Kulhánková, DiS.

Mgr. Jan Havel

Eva Klobušníková (vzdělávací program školní družiny)

Kontakty

telefon: 774 291 908

e-mail : skola@zsopatovice.cz

www: <http://www.zsopatovice.cz/>

1.1. Zřizovatel

Obec Opatovice nad Labem, okres Pardubice
IČO : 00274011

Adresa

Pardubická 160
533 45 Opatovice nad Labem

Kontakty

telefon: 466 741 081
e-mail: podatelna@opatovicenadlabem.cz
www: <http://www.opatovice-nad-labem.cz>

Platnost dokumentu

datum: 1. září 2023

podpis ředitele:

razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Opatovice nad Labem je plně organizovaná základní škola. Obec Opatovice nad Labem leží mezi dvěma velkými městy Hradcem Králové a Pardubicemi. Vzhledem k docházkovým vzdálenostem a možnostem dopravní obslužnosti slouží naše škola jako spádová pro nejbližší okolní obce. Do školy dojíždí přibližně 20 % žáků školy. Počet žáků se v posledních letech pohybuje okolo čísla 400, do budoucna je předpoklad demografického růstu. V současnosti provozujeme 18 kmenových tříd.

Součástí školy jsou vlastní základní škola, školní družina a školní jídelna. Školní areál je umístěn v klidné části obce. Areál sestává z komplexu šesti školních pavilonů v pravidelném uspořádání 3 + 3 proti sobě, z nichž čtyři jsou propojeny s nově vystaveným centrálním pavilonem. Ke komplexu pavilonů přiléhá a mezi pavilony částečně prolíná rozměrná zahradní plocha, ve které je umístěno školní sportovní hřiště a dopravní hřiště. Ve výstavbě je v letošním školním roce nový centrální pavilon C2 a venkovní učebny. Zároveň dochází ke stavebním úpravám školní kuchyně a jídelny. Areál školy je symbolicky uzavřen ze tří čtvrtin oplocením a hlavní vstup do centrálního pavilonu je od veřejné komunikace oddělen shromažďovací plochou a vydatně ozeleněnými parkovými plochami. Obslužný vstup do areálu ústí do dvora s parkovištěm.

2.2. Vybavení školy

2.2.1. Prostorové

Škola je tvořena celkem sedmi budovami. Centrální budova je třípodlažní, v jejím přízemí se nachází vstupní prostor (vestibul) a šatny, v prvním patře čtyři kmenové učebny a ve druhém patře odborná učebna pro výuku vlastivědy a přírodovědy. Zbývajících pět budov je dvoupodlažních. Prostorově identické uspořádání mají budovy A1, A2 a A3, sloužící jako budovy kmenových učeben. Odlišné uspořádání mají budovy B1 – odborné učebny a B2 - ředitelství školy, kanceláře, sborovna a školní kuchyně s jídelnou. Budovy A1, A2, B1 a B2 jsou stavebně propojené s centrálním pavilonem. Samostatná je budova A3 a budova B3 s tělocvičnou a jejími obslužnými prostory.

V budově A1 a A3 je v každé šest kmenových učeben. V budově A2 se využití prostor v současné době specializuje. V patře je umístěna učebna s počítačovou technikou, učebna hudební výchovy a učebna zájmového centra, v přízemí mají své prostory 3 oddělení školní družiny. Budova B2 – odborné učebny má v přízemí umístěny dvě kmenové třídy, cvičnou kuchyňku, komunitní místnost sloužící zároveň pro školní psycholožku a dílnu školníka, v patře pak velkou učebnu fyziky a chemie a učebnu přírodopisu, sloužící zároveň jako kmenová třída.

Architektonickým uspořádáním je škola úměrně koncipována pro provoz se zhruba čtyřiceti žáky v ročníku. Tomu odpovídají i schválené kapacity v Rejstříku škol, tj. 400 žáků školy a 90 žáků umístitelných ve školní družině. V případě potřeby je možné kapacity ještě zvýšit na úkor pedagogické vybavenosti volnými specializovanými učebnami. Školní jídelna výkonově počtu žáků dostačuje, v letošním školním roce probíhá její stavební úprava a rozšíření.

2.2.2. Technické a hygienické vybavení

Standards vybavení školy v této oblasti jsou dány technologickými standardy doby projektování stavby. Areál školy byl vybudován v šedesátých letech 20. století a jednotlivé technologie staveb a vnitřního vybavení procházejí postupnou rekonstrukcí. Například původní systém vytápění pevnými palivy byl nahrazen centrálním vytápěním regulací na nejmodernější technologické úrovni. Na úrovni projektu je dále zpracována dokumentace generální rekonstrukce celého objektu školního areálu v několika variantách.

Technické vybavení pro výchovný a vzdělávací proces je na standardní úrovni. Didaktická a audiovizuální technika je postupně modernizována. Škola má rozvedeno internetové připojení, včetně bezdrátového připojení, do potřebných prostor. Jedním z cílů v oblasti zvyšování kvality technologického didaktického vybavení je dosažení maximální možné koncentrace moderních prezentačních výukových prostředků, tj. dataprojektorů a interaktivních tabulí, dokončení realizace školního e-learningového systému. Dalším velkým technologickým cílem je zajištění modernizace tělocvičny. V této oblasti jsme na určité hranici opotřebení a rekonstrukce v této oblasti budou vyžadovat poměrně velké investiční prostředky. Na začátku školního roku 2021/22 byla dokončena stavba venkovního sportovního multifunkčního hřiště a dopravního hřiště.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracují necelé čtyři desítky pedagogických pracovníků, z nichž převážná většina jsou ženy, počet mužů se pohybuje mezi 15% - 20%. Hodnoty pracovních úvazků se mírně mění rok od roku podle množství vyučovaných hodin, ale počet fyzických osob se již několik let stabilizuje na číslech 36-37 dospělých osob, z čehož je cca 25 vyučujících včetně ředitele a dvou zástupců ředitele.

Pedagogický sbor je kvalifikovaný podle platných předpisů. Na škole pracuje na částečný úvazek školní psychologka, dále výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, specialista pro ekologickou výchovu a pět asistentů pedagoga. Pedagogičtí pracovníci zvyšují svoji odbornost pravidelným vzděláváním v rámci DVPP příp. specializačním studiem. Pedagogický sbor má vhodné věkové složení, máme řadu perspektivních mladých vyučujících a velkou skupinu zkušených pedagogů s praxí 15 – 30 let.

Škola má školní družinu se 3 vychovatelkami. Speciální výtvarné techniky předávají dětem vychovatelky ŠD, které školily v tomto oboru pedagogické pracovníky v regionálním až celostátním rozsahu.

2.4. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola je od 1. 9. 2023 zapojena do Operačního programu Jan Amos Komenský, v rámci kterého využívá šablonu Školní psycholog ZŠ, Inovativní vzdělávání žáků v ZŠ a Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem v ZŠ.

Škola v rámci Programu prevence sociálně patologických jevů pořádá řadu periodických akcí pro žáky vhodného věku. Akce jsou zaměřeny zejména na optimální osobnostní vývoj žáka a na vytváření společensko-sociálních návyků soužití. Z hlediska formátu se jedná o akce zážitkového a pobytového charakteru (Lanové centrum Praha, Trénink komunitního soužití společenské skupiny, společné aktivity s organizacemi tělesně postižených spoluobčanů, exkurze do specializovaných výchovných zařízení atd.) a charakteru komunikačního (např. besedy s odborníky z řad Policie ČR, Obecní policie, Mysliveckého sdružení, Červeného kříže atd.).

Škola je držitelem certifikátu Ekologická škola Pardubického kraje 3. stupně, určeného pro ZŠ s velmi dobrou úrovní environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty žáků a pedagogů. Škola každoročně organizuje velkou celoroční soutěž ve sběru tříděného odpadu, která upevňuje v žácích dobrovolnou formou základní ekologické návyky. Tato soutěž se stala tradicí a je jedním z projektů, na kterých se osvědčuje spolupráce školy s dalšími institucemi, zejména pak obcí a Obecním úřadem v Opatovicích nad Labem a Klubem přátel základní školy.

Škola každoročně připravuje velkou společenskou prezentaci pro nejširší veřejnost. Jde o umělecké vystoupení žáků školy, ve kterém žáci jednotlivých tříd prezentují svůj vlastní hudební, taneční, pěvecký nebo divadelní program. Program je veřejností velmi oblíben.

Škola zapojuje do krajských a celostátních projektů v oblasti ekologické a společenské výchovy (Recyklohraní, Zelený ParDoubek, Sapere, Rozvoj finanční gramotnosti). Naši žáci se pravidelně účastní soutěží a olympiád organizovaných v průběhu školního roku.

2.5. Spolupráce s dalšími subjekty

Škola převzala aktivity Osvětové besedy Opatovice nad Labem a realizuje v zájmovém centru ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Kroužky CZ volnočasové aktivity nejen žáků základní školy.

Škola spolupracuje s místními společenskými a jinými specializovanými organizacemi (Sbor dobrovolných hasičů, Rybářský svaz, Myslivecký svaz, Svaz chovatelů, Divadelní spolek) formou účasti žáků na společenských akcích a formou vzájemné organizační pomoci.

Škola spolupracuje s místními sportovními oddíly, které navštěvují žáci školy. Vzájemně si vychází s těmito oddíly vstříc při zajišťování akcí po organizační stránce nebo po stránce využití prostorů.

Škola má dlouhodobě zažitou formu spolupráce s místní Mateřskou školou, která nejen usnadňuje přechod žáků k povinné školní docházce, ale má také svůj společenský význam, zejména ve společné účasti na veřejných vystoupeních.

Organizace rodičů žáků nese název „Spolek rodičů a přátel školy“, zkratkou SRPŠ a dlouhodobě spolupracuje se školou zejména v oblasti financování nejrůznějších žákovských aktivit a v oblasti organizace nejrůznějších akcí. SRPŠ se pravidelně schází a pravidelně jedná s vedením školy.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Základní škola Opatovice nad Labem poskytuje základní vzdělání v rámci povinné školní docházky, pro žáky ze spádové oblasti mezi dvěma velkými městy. Již z důvodu její zeměpisné polohy by nebylo vhodné, aby byla úzce specificky profilována v některé ze vzdělávacích oblastí, například v přírodních vědách nebo v uměleckých směrech. Hlavním cílem našeho vzdělávacího programu je poskytovat kvalitní základní vzdělání na nejširší možné základně, umožňující libovolně volit pozdější odbornou profilaci absolventa, a tím zajistit neomezenou volbu střední školy.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

- Cílevědomě vytváříme a udržujeme vnitřní klima blízké se charakteru rodinné školy. Pedagogové i žáci se vzájemně znají a využívají otevřeně všechny možnosti formální i neformální komunikace, při které v žácích nenásilnou formou upevňujeme základní společensko-kulturní návyky a znalosti. Současně dbáme na důslednou spolupráci s rodiči žáků v administrativní i osobní oblasti.
- Důsledně vedeme žáky k multikulturní toleranci a spolupráci, při tom používáme postupů založených na integračních principech, které dokáží spojovat jak občany různých národností, tak občany z různě sociálně založených společenských skupin.
- Využíváme všech z pedagogické teorie známých vyučovacích metod a postupů, ve všech ročnících uplatňujeme formy práce ve skupinách, práce týmů na projektech menšího i většího rozsahu. Velký důraz klademe na poznávací a prožitkové výjezdy žáků, dříve často chápané jako akce doplňkové ke klasické výuce a málo aplikované zejména u žáků mladšího školního věku.
- Organizujeme celou řadu nadstavbových školních aktivit ve spolupráci s vnějšími institucemi a společenskými partnery. Jimi sledujeme další rozvoj a prohloubení schopností, znalostí a dovedností žáků.
- Důsledně vedeme žáky k pěstování samostatného úsudku a k rozvíjení schopností získávat, analyzovat a zpracovávat informace s využitím všech dostupných prostředků, a to jak klasických, tedy knih a dalších tištěných médií, tak moderních komunikačních a záznamových technologií. Při této strategii dodržujeme zásadu přiměřenosti věku žáků, přesto se snažíme nenásilnou formou snižovat věkovou hranici pro osvojení schopnosti a dovednosti v souladu s rychlým tempem technologického vývoje celé společnosti.

3.3. Strategie k nabývání klíčových kompetencí

Kompetence k učení rozvíjíme v jednotlivých předmětech nácvikem učení formou samostudia i nácvikem učení ve spolupráci v týmu. Žáka vedeme k zodpovědnosti za výsledky jeho učení. Dbáme na dostatek možností, aby si žák ověřil využitelnost nabytých znalostí, dovedností a schopností v praxi.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zařazováním tzv. problémových úkolů. Žákům po nácviku základních postupů z různých oblastí předkládáme úkoly, k jejichž vyřešení potřebují nacvičit schopnost kombinovat metody, znalosti a postupy z různých oblastí.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracovávání výstupů projektů z nejrůznějších předmětů. Žáka vedeme ke schopnosti mluvit na veřejnosti, vnímat získávané informace s porozuměním umožňujícím aplikaci vlastního úsudku. Dbáme na rozvoj vnímání názorů druhých, jejich vyhodnocení a zařazení do společných výstupů z řešení problému.

Kompetence sociální a personální vytváříme tím, že žáky maximálně zapojujeme do organizace činnosti školy nejrůznějšími způsoby individuálními i skupinovými. Žáci vytvářejí tuto kompetenci také uvědoměním si možnosti vystupovat v roli voleného zástupce ostatních v žákovské samosprávě. Žáky důsledně vedeme ke schopnosti žít a spolupracovat v širším kolektivu.

Kompetence občanské rozvíjíme různými způsoby získávání informací a uvědomění si společenských vazeb v okolí. S využitím prožitkových a poznávacích aktivit a projektů poznávají žáci práci společenských, státních a samosprávných institucí. Nabývají znalostí, a mohou tak porozumět fungování společenského systému.

Kompetence pracovní rozvíjíme u žáků tím, že zpracovávají projekty, pracují ve skupinách a je jim poskytována individuální péče učitelů podle jejich potřeb. Žáci se učí používat bezpečně nástroje, dodržovat pravidla bezpečnosti práce s nimi, chovat se zodpovědně s ohledem na své zdraví i zdraví spolužáků. Ke strategii naplňování této kompetence patří v našich podmínkách i pěstování schopnosti žáků dle svých možností poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

3.4. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření bude individuálně stanovena a užitá v souladu s verzí RVP pro základní vzdělávání, platnou od ledna 2016.

Naše škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy jejich výuky. Žáci se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP):

PLPP je závazný dokument napomáhající zajištění podpůrných opatření u žáka v prvním stupni podpory, zahrnuje především popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a školním psychologem, zodpovědná osoba za tvorbu PLPP je ředitel školy, za jeho realizaci třídní učitel. Forma PLPP je písemná. PLPP je vyhodnocován třídním učitelem každé tři měsíce a dále na konci daného školního roku. Třídní učitel navrhuje další postup při vzdělávání žáka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

IVP je podpůrné opatření od druhého stupně podpory, jedná se o závazný dokument napomáhající zajištění podpůrných opatření u žáka. IVP jako opatření a postup při jeho tvorbě je definován vyhláškou č.27/2016 Sb., Hlava II, v paragrafech 3 a 4 a musí být dodrženy zde stanovené postupy a formy. Zpracovává jej škola, na základě doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce žáka. Sestavuje se bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. Dle odstavce 6) vyhlášky, zajišťuje zpracování a provádění IVP žáka ředitel školy. K tomuto účelu ředitel školy ustanovuje pracovní skupinu v základním složení: ředitel školy, výchovný poradce, třídní učitel žáka. Při zpracování IVP pracovní skupina spolupracuje s dotyčným žákem, příslušným pracovníkem ŠPZ a zákonným zástupcem žáka.

Zodpovědné osoby a jejich role v celkovém systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

ředitel školy - zodpovědnost za systém, kontrolní činnost, dohled na řízení pracovní skupiny ke každému IVP

výchovný poradce – přímé řízení pracovních skupin, zpracování konkrétních návrhů jednotlivých IVP k dalšímu zpracování a kontrola se vzory IVP a úplnosti požadavků dle vyhlášky č.27/2016 Sb.

další osoby, dle potřeby též členové pracovních skupin pro tvorbu IVP:

- školní psycholog - spolupráce na tvorbě dokumentace, práce s žákem
- učitel speciálně reedukační péče - realizátor speciálně reedukační péče
- všichni pedagogičtí pracovníci, kteří mají žáka ve své péči

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Žákům se SVP je poskytována speciálně reedukační péče v jednotkách s rozsahem 45 minut za jednotku a četností péče dle IVP žáka.

Metodicky se postupuje dle díkce vytvořeného IVP, vzniklého přesně na základě doporučení ŠPZ.

Speciálně pedagogickou péči technicky zajišťují výchovný poradce, odborně způsobilé pedagogické osoby, kterými disponuje škola ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími dotčenými pedagogickými pracovníky – učiteli předmětů UP. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla ve třídě.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola zajišťuje práci pedagogického asistenta k žákovi. Asistent spolupracuje s výchovným poradcem, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP. Vzdělávací proces se u žáků s IVP zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků.

3.5. Vzdělávání žáků nadaných

Vzdělávání žáků nadaných (a mimořádně nadaných) se uskutečňuje dle vyhlášky č.27/2016 Sb., zmíněné výše. Škola vyhledává a rozvíjí talent a nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán se strukturou dle právní úpravy. Učitel žáka pozoruje při jeho práci, rozebírá výsledky žákovy práce, hodnotí úlohy a testy, vede rozhovory se žákem samotným i jeho zákonnými zástupci. Mimořádně nadaní žáci dle dohody se žákem a rodiči dochází na některé předměty do vyššího ročníku, případně mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky. Pro nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

- škola používá stejný systém, definovaný v odstavci 3.4.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

- škola používá stejný systém, definovaný v odstavci 3.4.

Zodpovědné osoby a jejich role v celkovém systému péče o žáky nadané a dále žáky mimořádně nadané:

ředitel školy - zodpovědnost za systém, kontrolní činnost, dohled na řízení pracovní skupiny ke každému IVP

výchovný poradce – přímé řízení pracovních skupin, zpracování konkrétních návrhů jednotlivých IVP k dalšímu zpracování a kontrola se vzory IVP a úplnosti požadavků dle vyhlášky č.27/2016 Sb.

další osoby, dle potřeby členové též členové pracovních skupin pro tvorbu IVP:

- školní psycholog - spolupráce na tvorbě dokumentace, práce s žákem
- všichni pedagogičtí pracovníci, kteří mají žáka ve své péči

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a dále mimořádně nadaných žáků:

- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

3.6. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace. Jsou to žáci z různých u nás již žijících menšin, nebo žáci přicházející k nám v rámci migrace. Počet těchto žáků se ve škole stále zvyšuje. Většina žáků se bez vážnějších problémů integruje do běžné třídy, někteří mají obtíže v českém jazyce kvůli jazykové bariéře. Je nezbytné těmto žákům věnovat specifickou pozornost, především v osvojení českého jazyka, důležitá je spolupráce s rodiči, případně s poradenským pracovištěm.

3.7. Začlenění průřezových témat

Ročníkové a celoškolské projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: **ročníkové** (krátkodobé, celoroční) a **celoškolské** (krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Téma	Projekt	Ročník	Cíl
Osobnostní a sociální výchova	Kouření a já	1. – 9.	Rozšířit informace o problémech kouření, vytvářet žádoucí postoje k nekouření. Nacvičit sociálně akceptované dovednosti, jak odmítnout kouření.
	Pravěk	6.	Objasnit obě varianty vzniku člověka a vývojová stádia člověka; pochopit podmínky a důsledky vzniku zemědělství; uvědomit si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa.
Výchova demokratického občana	Moje obec	3.	Informovat o proměnách obce v historii, Obecní úřad Opatovice nad Labem jako státní instituce; kulturní a sportovní vyžití v obci.
		6. – 9.	Rozvíjet chápání významu řádu, pravidel a zákonů, vychovávat k úctě k zákonu, motivovat k ohleduplnosti a ochotě, pomáhat zejména slabším, posuzovat společenské jevy, procesy a události. Seznámit se s volebním systémem a politikou se zaměřením na komunální politiku a fungování obce
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Den Evropy	1. – 9.	Prohloubit porozumění k evropským kulturním kořenům a souvislostem, získávat informace o životě Evropanů a stylech života v evropských rodinách. Naučit se hledat a nacházet společné

			evropské cesty a pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.
Multikulturní výchova	Žijí mezi námi	7. – 9.	Poskytovat základní informace o různých sociokulturních skupinách žijících v naší společnosti; učit je uvědomění, že všechny kultury jsou rovnocenné, že odlišnost je příležitost k obohacení, ne zdroj konfliktu; vést k angažovanému postoji při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace, rasismu; rozvíjet spolupráci bez ohledu na kulturní, sociální, náboženskou a generační příslušnost.
Environmentální výchova	Les	3. – 4.	Uvědomovat si les a vodu jako základní podmínky života, možnosti jejich ohrožení, nutnost ochrany čistoty vody a lesa, hospodaření s nimi.
	Voda	8.	
Bezpečné klima a vztahy ve škole	Společně k bezpečí	1. – 9.	Zajištění bezpečného prostředí pro všechny žáky školy, nastavení správného vztahového klimatu v jednotlivých třídách. V rámci projektu využíváme služeb organizace Společně k bezpečí. Na náplni programu se aktivně podílí školní preventista a psycholog

4. UČEBNÍ PLÁN A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka podle ŠVP probíhá v 1. – 9. postupném ročníku ZŠ. ŠVP rozlišuje tři vzdělávací období: na 1. stupni 1. období zahrnuje 1. – 3. ročník, 2. období 4. – 5. ročník, na 2. stupni 3. období 6. – 9. ročník. ŠVP vymezuje jako závazný výstup očekávané kompetence 2. a 3. období.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45 min). Rozvrh hodin v týdnu není v ŠVP chápán jako dogma. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (ev. pro dané vzdělávací období).

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně – nechává na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové metody a formy výuky, které budou vést k očekávanému efektu. Použité formy a metody by měly v dětech vyvolávat touhu po poznávání, provokovat jejich zvědavost, stimulovat kladné rysy lidské povahy a měly by vždy směřovat k získání konkrétních dovedností.

4.1. Systém výuky

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí (oborů vzdělávacích oblastí) RVP je ve Školním vzdělávacím programu rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola žákům v daném vzdělávacím období v jednotlivých ročnících nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný Rámcový učební plán pro základní vzdělávání, zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky školy a vytčené vzdělávací priority. ŠVP rozlišuje vzdělávací předměty: závazné, (povinně) volitelné a nepovinné. Školní vzdělávací program umožňuje i existenci zájmových útvarů (zájmových kroužků), které mohou mít různé formy organizace i různé zdroje financování (včetně příspěvku rodičů).

4.2. Učební plán

Ročníkový rozpis časových dotací

Vzdělávací oblasti	Předměty	1. stupeň					Časová dotace
		ročník					
		1.	2.	3.	4.	5.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	9	9	7	7	41
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	3	0	0	15
	Přírodověda	0	0	0	4	4	
	Vlastivěda	0	0	0			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	11
	Výtvarná výchova	1	2	1	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Člověk a jeho svět	Dopravní výchova	0	0	0	0	1	1
Celková povinná časová dotace		20	22	25	25	26	118

Vzdělávací oblasti	Předměty	2. stupeň				Časová dotace
		ročník				
		6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	5	18
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk, Ruský jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	20
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	11
	Občanská výchova	1	0	1	1	
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	25
	Chemie	0	0	2	2	
	Přírodopis	2	2	2	1	
	Zeměpis	2	2	1	1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	0	1	9
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	11
	Výchova ke zdraví	0	1	1	1	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0	3
Volitelné předměty	2. cizí jazyk	1	0	1	1	3
	Technické kreslení					
	Přírodovědná praktika					
	Konverzace v anglickém jazyce					
	Informační technologie					
	Zeměpisný seminář					
	Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost					
	Základy práce na PC					
Fyzikálně chemická praktika						
Celková povinná časová dotace		30	30	31	31	122

Celkový přehled časových dotací

Vzdělávací oblasti	Předměty	Časová dotace	
		1. stupeň	2. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	41	18
	1. cizí jazyk	9	12
	2. cizí jazyk	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	24	20
Informační a komunikační technologie	Informatika	2	4
Člověk a společnost	Dějepis	0	11
	Občanská výchova		
Člověk a jeho svět	Prvouka	16	0
	Přírodověda		
	Vlastivěda		
	Dopravní výchova		
Člověk a příroda	Fyzika	0	25
	Chemie		
	Přírodopis		
	Zeměpis		
Umění a kultura	Hudební výchova	11	9
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	11

Vzdělávací oblasti	Předměty	Časová dotace	
		1. stupeň	2. stupeň
	Tělesná výchova		
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	5	3
Volitelné předměty	2. cizí jazyk	0	3
	Technické kreslení		
	Základy práce na PC		
	Přírodovědná praktika		
	Fyzikálně chemická praktika		
	Konverzace v anglickém jazyce		
	Informační technologie		
	Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost		
	Zeměpisný seminář		
Celková povinná časová dotace		118	122

4.3. Poznámky k rámcovému a školnímu učebnímu plánu

Rámcový učební plán pro základní vzdělání závazně stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělání na 1. stupni
- (v 1. - 5. ročníku) a na 2. stupni (v 6. - 9. ročníku)
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělání
- povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová témata
- disponibilní časovou dotaci

- celkovou povinnou časovou dotaci pro 1. a 2. stupeň základního vzdělání
- poznámky ke vzdělávacím oblastem (vzdělávacím oborům)

Celková časová dotace je v rámcovém učebním plánu (RUP) stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání maximálně 118 hodin, pro 2. stupeň základního vzdělávání maximálně 122 hodin. Celková povinná časová dotace je vázána na žáka, tj. každý žák musí v průběhu 1. stupně absolvovat 118 hodin a v průběhu 2. stupně 122 hodin.

Při konstrukci učebního plánu jsou dodrženy dvě podmínky:

- celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělání
- není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělání školským zákonem

Týdenní hodinová dotace pro 1. ročník je 20 hodin, pro 2. ročník 22 hodin, pro 3. a 4. ročník 25 hodin a pro 5. ročník 26 hodin, pro 6. a 7. ročník 29 hodin, pro 8. a 9. ročník 32 hodin.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci vzdělávacích obsahů, vzdělávacích oblastí a k rozvoji nadání žáků.

4.4. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích než je vyučovací hodina
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru 1. cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 9. ročníku, přednostně je žákům nabízena výuka anglického jazyka
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru 2. cizí jazyk je zařazen od 1. 9. 2013 od 7. ročníku jako povinný v rozsahu 2 hodiny v ročníku (7., 8., 9.), celkem v rozsahu 6 hodin; pro školní rok 2014-15 je 2. cizí jazyk v 9. ročníku dotován 3 hodinami pro žáky, kteří dosud 2. cizí jazyk zapsán neměli a s dotací 2 hodiny pro žáky, kteří již jazyk měli zapsán v 7. i 8. ročníku
- jako druhý cizí jazyky nabízíme jazyky německý a ruský

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělání

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Člověk a společnost

- vzdělávací obsah oborů Dějepis a Výchova k občanství je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání
- vzhledem ke snížení hodinové dotace pro volitelné předměty (2. cizí jazyk) jsme snížili hodinovou dotaci vzdělávací oblasti Člověk a společnost o 1 hodinu (snížena dotace předmětu Občanská výchova v 7. Ročníku)/ a přesunuli tuto hodinu do dotace volitelných předmětů v 7. ročníku

Člověk a příroda

- vzdělávací obsah oborů Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání

Umění a kultura

- vzdělávací obsah oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah oboru Výchova ke zdraví je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání; vzdělávací obsah Výchovy ke zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět
- vzdělávací obsah oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání v rozsahu dvou hodin týdně v ročníku
- součástí vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve čtyřech tematických okruzích (Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů); na 2. stupni je tematický okruh Svět práce zařazen v 8. ročníku ve II. pololetí a 9. ročníku v I. pololetí, dalšími tematickými okruhy jsou: Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Využití digitálních technologií, Příprava pokrmů; v 6. - 8. ročníku může být zařazen obor Technické kreslení jako volitelný předmět

Průřezová témata

- tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- jsou zařazena do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů

Disponibilní časová dotace

- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné
- využití je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy
- je určena:
  - k realizaci volitelných vzdělávacích obsahů v 6. až 9. ročníku (od školního roku 2013-14 činí dotace 1 hodinu týdně)
  - k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
  - k realizaci doplňujících vzdělávacích oborů (předmět Doprvní výchova v 5. ročníku)

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. Jazyk a jazyková komunikace /Český jazyk, Anglický jazyk, 2. cizí jazyk /

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu, je realizována v povinných vyučovacích předmětech – český jazyk a literatura, anglický jazyk a německý jazyk. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Je bezprostředně spojen s myšlením, je jedním z prostředků myšlení. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychologické.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty (které jsou zároveň vzdělávacími obory):

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk
- 2. cizí jazyk

V oblasti Jazyk a jazyková komunikace jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- umí si časově rozvrhnout učení, plánovat si vlastní, pro sebe nejvhodnější způsob učení
- vyhledává, shromažďuje, třídí a porovnává informace, umí vybrat podstatné informace
- vyhledává souvislosti, propojuje získané poznatky do širších celků, využívá vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- umí kriticky zhodnotit vlastní práci

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělání žák:

- rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení, využije vlastní úsudek a zkušenosti
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování nových variant řešení
- samostatně řeší problémy
- rozhoduje se uvážlivě, svá rozhodnutí je schopen obhájit, zhodnotit a přijmout za ně zodpovědnost

Kompetence komunikativní:

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat, porozumět, vhodně reagovat
- zapojí se do diskuse, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, jiných informačních a komunikačních prostředků, reaguje na ně, tvořivě je využívá
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření potřebných vztahů a ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel týmové spolupráce, umí pozitivně ovlivnit kvalitu společné práce
- podílí se na upevnování dobré atmosféry, jedná ohleduplně, s úctou
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi
- oceňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské:

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých, váží si jejich vnitřních hodnot, umí se vcítit
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k umění, smysl pro kulturu a tvořivost
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní:

Na konci základního vzdělávání žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové nebo změněné pracovní podmínky.

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení, protože kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecného vzdělání žáků, základním nástrojem dorozumívání a nástrojem jejich začlenění do společnosti. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city a žít se do myšlení a citění druhých. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam důležitých literárních děl.

Obsahové, časové a organizační členění předmětu

Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah všech složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova

- chápání různých mluvených i psaných jazykových sdělení
- výstižná formulace
- souvislé vyjadřování, vhodné a kultivované užití jazyka v běžných situacích
- sdělování vlastních myšlenek a prožitků.

Jazyková výchova

- získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka
- využívání gramatických poznatků
- rozlišení spisovného jazyka, nářečí, obecné češtiny, zdůvodnění jejich užití
- samostatná orientace v jazykových příručkách, slovnících, na internetových stránkách.

Literární výchova

- získávání a rozvíjení základních čtenářských návyků
- čtení s porozuměním
- vlastní interpretace přečteného díla
- seznámení se základními literárními druhy
- jednoduchý popis struktury a jazyka literárního díla
- formulace vlastních názorů na dílo, dojmů z individuální četby, filmu, kulturních akcí.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Týdenní dotace: 1. ročník – 9 hodin, 2. ročník – 9 hodin, 3. ročník – 9 hodin, 4. ročník – 8 hodin, 5. ročník – 7 hodin, 6. ročník – 5 hodin, 7., 8. a 9. ročník – 4 hodiny.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Vedle frontálního vyučování se používají metody a formy práce založené na spolupráci žáků ve dvojicích a skupinách, žáci se vzájemně učí, řeší problémy, hodnotí se. Průřezová témata jsou realizována i formou různě dlouhých projektů, ve kterých je konkretizována návaznost a prolínání s vyučovacím předmětem Český jazyk. Filmová a divadelní představení, besedy apod. se realizují i mimo budovu školy.

5.1.1.1. Český jazyk a literatura – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Cílem je rovněž vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

5.1.1.2. Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žák učí interpretovat své pocity, reakce a názory a chápe svoji roli v různých komunikačních situacích a orientuje se při vnímání okolního světa i sebe sama.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Žák:

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky

- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 9 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>čte s porozuměním slova, věty a krátké texty; se orientuje v textu, vyhledává daná slova</p> <p>porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti a adekvátně na ně reaguje; reaguje na otázky</p> <p>porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti a adekvátně na ně reaguje; vykonává činnosti podle slovních pokynů</p> <p>správně pozdraví, osloví, poděkuje, omluví se dospělému, spolužákovi; odpovídá na otázky celou větou; zdvořile a soustředěně naslouchá krátkým mluveným projevům</p> <p>dbá na pečlivou výslovnost</p> <p>správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v nepřipravených projevech</p> <p>se zbavuje ostychu promluvit; se pokouší souvisle vyprávět své zážitky</p> <p>provádí cvičení na uvolňování ruky; nacvičuje správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní</p> <p>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čtení plynulé s porozuměním • správné čtení písmen, slabik • věcné čtení • vyhledávání v textu – odpovědi na jednoduché otázky • praktické a věcné naslouchání • komunikační dovednosti (pozdrav, oslovení, poděkování) • jazykolamy • čtení slov a kratších vět se zřetelnou a spisovnou výslovností • rozvíjení znělého hlasu, správné dýchání • základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu) • krátké mluvené projevy • uvolňovací cviky • základní hygienické návyky při psaní • cvičení sluchová a zraková 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, sociální rozvoj - komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>slabiky</p> <p>se snaží o úhledný písemný projev</p> <p>napíše správně svoje jméno a adresu</p> <p>vypráví podle ilustrací; popíše situaci na obrázku přiměřeně svému věku</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova; člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>vysvětlí svými slovy jednoduché pojmy</p> <p>používá správné tvary podstatných jmen a sloves; vybírá k podstatnému jménu vhodný tvar přídavného jména</p> <p>v mluvním projevu volí správné tempo, intonaci i přízvuk řeči</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší verše důrazně se správným přízvukem; z paměti přednáší říkadla a básně pro děti</p> <p>naslouchá pozorně předčítanému či přehrávanému literárnímu textu</p> <p>vyjadřuje své pocity z přečteného a slyšeného textu kresbou</p> <p>rozlišuje báseň a prózu; pozná rozpočítadlo, hádanku od ostatní veršované literatury; vysvětlí základní literární pojmy – spisovatel, básník, ilustrátor, kniha, čtenář, herec – na přiměřené úrovni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • psaní písmen české abecedy, úhledné písmo • správné tvary písmen a číslic • adresa • vyprávění a rozhovor podle obrázku • cvičení fonemického sluchu • slovo, slabika, hláska • analýza a syntéza slova • porovnávání významu slov – přiměřeně k věku • kultura mluveného projevu • mluvní cvičení – výslovnost, modulace řeči • přednes krátkých básní – čtených i z paměti • hádanky a rozpočítadla • dramatizace známých pohádek pro nejmenší • zážitkové čtení a naslouchání • poslech literárních textů přiměřených věku žáků a tématům ve vyučování (např. jaro, Velikonoce...) • výtvarným doprovodem k přečteným textům (vlastní ilustrace) • rozlišení vyjadřování v próze a ve verších • odlišení pohádky od ostatního vyprávění • spisovatel, básník, ilustrátor, báseň, pohádka, bajka, ilustrace 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, sociální rozvoj - komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturní výchova - kulturní diference</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: 9 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>se zdokonaluje se v plynulosti čtení, čte nahlas i potichu známé i neznámé texty přiměřené náročnosti; se orientuje v textu (nadpis, odstavec, sloka); odlišuje řeč přímou od nepřímé a čte uvedené dialogy, snaží se o citový prožitek přečteného; vyhledává jednoduché informace v knihách, dětských encyklopediích apod.</p> <p>soustředěně naslouchá mluvenému slovu; odpovídá na kladené otázky týkající se textu nebo sám klade otázky; rozumí jednoduchým písemným nebo mluveným pokynům ze školního i mimoškolního života a reaguje na ně</p> <p>používá při běžné komunikaci vhodně oslovení, pozdrav, omluvu, vyřídí vzkaz</p> <p>si uvědomuje základní komunikační pravidla v rozhovoru (střídání role mluvčího a posluchače, zahájení a ukončení dialogu); pozorně naslouchá krátkým mluveným projevům</p> <p>dbá na pečlivou výslovnost a na správnou intonaci</p> <p>klade důraz na vhodné tempo řeči a dýchání, mění hlas podle potřeby; užívá vhodně intonaci, tempo a důraz v krátkých mluvených projevech v různých školních i mimoškolních situacích; používá vhodně mimiku a gesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čtení textu přiměřených věku se zřetelnou a spisovnou výslovností • plynulé čtení s porozuměním • přímá řeč - uvozovky • vyhledávání informací v knihách • aktivní a soustředěné naslouchání s porozuměním • komunikační dovednosti (pozdrav, oslovení, zdvořilé vystupování, poděkování) • základní komunikační pravidla, pravidla dialogu • čtení slov a kratších vět se zřetelnou a spisovnou výslovností • rozvíjení znělého hlasu, správné dýchání • základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu) • kratší mluvené projevy • mluvený projev – mimojazykové prostředky 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativitu, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>vyprávěním přibližuje ostatním svoje zážitky; dodržuje logický sled událostí</p> <p>dodržuje správné držení psacího náčinu a správné sezení při psaní</p> <p>dodržuje psaní správných malých i velkých tvarů psacího písma, dodržuje správný sklon písma a velikost písmen; kontroluje si vlastní písemný projev; napíše adresu svoji i školy, případně kamaráda; popíše jednoduchým způsobem např. své oblíbené zvíře či hračku, napíše přání např. mamince k svátku; popíše situaci na obrázku, vypravuje podle obrázkové osnovy; odpovídá na otázky k danému tématu</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA rozlišuje v českých slovech slabikotvorné r, l od neslabikotvorného r, l; správně rozděluje slova na konci řádku podle slabik; správně vyslovuje, intonuje v mluveném projevu; odůvodňuje a píše správně znělé a neznělé párové souhlásky na konci i uprostřed slova</p> <p>ovládně pamětně abecedu a osvojí si v jednoduchých příkladech dovednost třídít slova podle abecedy</p> <p>si uvědomuje význam slov, určuje slovo nadřazené, vyhledává slova souřadná a podřazená</p> <p>určuje podstatná jména jako názvy osob, zvířat a věcí; rozpozná v textu slovesa jako slova vyjadřující činnost nebo děj; se seznámí s nejčastějšími předložkami a spojky</p> <p>rozlišuje větu jednoduchou od souvětí; spojuje věty do</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zážitek z prázdnin • správné návyky při psaní • zdokonalování a upevnění psaní správných tvarů všech písmen české abecedy • štíhlé tvary písma • správné psaní adresy • jednoduchý dopis • jednoduchý popis • přání mamince • psaní jednoduchých sdělení – různé žánry • vyprávění podle obrázkové osnovy • cvičení fonemického sluchu • dělení slov na konci řádku • kultura mluveného projevu • pravopis párových souhlásek na konci i uprostřed slova • osvojení abecedy a třídění slov podle abecedy • porovnávání významu slov – přiměřeně k věku • tvoření vět ze slov, rozlišování slov podle významu • rozlišování nadřazenosti a podřazenosti slov • poznávání podstatných jmen jako názvů osob, zvířat a věcí • poznávání sloves vyjadřujících činnost nebo děj • nejčastěji užívané předložky a spojky • věta jednoduchá a souvětí 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, sociální rozvoj - komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>jednoduchých souvětí vhodnými spojkami; rozlišuje a třídí věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací; píše věty s náležitými znaménky</p> <p>odůvodňuje a píše správně ú, ů; odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách</p> <p>správně vyslovuje a píše slova se skupinami dě, tě, ně; se seznámí se skupinami bě, pě, vě, mě – na elementární úrovni, rozliší zvukovou a psanou podobu</p> <p>píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší literární texty přiměřené věku; se pokouší o tiché čtení; z paměti přednáší říkadla a básně pro děti; volně vypráví obsah přečteného; naslouchá pozorně předčítanému či přehrávanému literárnímu textu; literární text doprovodí vlastní kresbou; všímá si ilustrací v dětských knihách</p> <p>rozlišuje poezii a prózu; rozezná rozpočítadlo, hádanku, říkadlo; rozliší vyprávění od pohádky a bajky; vysvětlí základní literární pojmy - spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, rým, přirovnání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používání vhodných spojek ke spojení slov nebo jednoduchých souvětí – zejména spojky a, i, ani, nebo • rozlišování vět podle postoje mluvčího • psaní ú/ů • třídění souhlásek na tvrdé, měkké a obojetné • osvojení pravopisu po tvrdých a měkkých souhláskách • slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – jako skupiny hlásek, které jinak píšeme, než slyšíme • psaní velkých písmen v typických případech vlastních jmen • třídění podstatných jmen na jména vlastní a obecná • poslech literárních textů pro děti přiměřených věku dětí a tématům ve vyučování • hlasité čtení se zřetelnou výslovností • uvědomělé čtení z čítanky a dětských časopisů, tiché čtení • přednes kratších básní – čtených i z paměti • zážitkové čtení a naslouchání • výtvarný doprovod k přečteným textům • ilustrace v dětské knize • mimočítanková četba • rozlišení vyjadřování v próze a ve verších • hádanky, rozpočítadla a říkadla • vyprávění, pohádka, bajka • spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, rým přirovnání 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepečení, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativitu, sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Multikulturní výchova - kulturní diference</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: 9 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA rozumí písemným pokynům, čte plynule; vyhledává v textu klíčová slova a potřebné informace; vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích, knihách; vymyslí název k textu, dokončí příběh, doplní smysluplně chybějící části vět</p> <p>aktivně zaznamená slyšené nebo přečtené pokyny, reaguje na otázky; zúčastněně naslouchá, vhodně reaguje verbálně i nonverbálně</p> <p>při rozhovoru pozorně naslouchá a bezdůvodně nepřerušuje mluvený projev spolužáka; dodržuje přiměřenou vzdálenost od partnera, udržuje s ním oční kontakt; aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace</p> <p>dbá na pečlivou výslovnost; správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v nepřípravených projevech; si všimá v mluveném projevu spolužáka případných výraznějších chyb, upozorní na ně</p> <p>vybírání a užívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků při svém mluveném projevu; reprodukuje text vlastními slovy; vypráví příběh podle dané osnovy</p> <p>dodržuje správné držení psacího náčiní a správné sezení při</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení textů s porozuměním • tvořivá práce s textem • naslouchání a čtení s porozuměním • rozhovor, zahájení a ukončení dialogu • střídání rolí mluvčího a posluchače • jazykolamy • základy techniky mluveného projevu • dialog • užívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků v řeči (mimika, gesta) • sestavení krátkého mluveného projevu • osnova příběhu • hygiena psaní • správné tvary písmen a číslic 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova tematické okruhy mediálních sdělení - stavba mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>psaní; při přepisování textu dodržuje správné tvary písmen a číslic; kontroluje vlastní písemný projev a vyhledává chyby; píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení; uvědomuje si náležitosti pro psaní adresy, pozvánky a zprávy; rozlišuje různou formu pro dopis a blahopřání</p> <p>sestavuje krátkou osnovu svého vypravování a popisu pracovního postupu; vyplní jednoduché tiskopisy</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA řadí i vyhledává slova podle abecedy; se seznamuje se slovníky a jejich řazením slov podle abecedy; vhodně užívá slovní a větný přízvuk; hledá jiný tvar slova a zdůvodňuje jinak slyšené hlásky uprostřed a na konci slov</p> <p>vymýšlí k daným slovům slova protikladná, slova s podobným významem, hledá slova s významem souřadným, podřazeným a nadřazeným, rozlišuje u slova jeho význam</p> <p>vyhledá v textu slova příbuzná, tvoří slova příbuzná; rozlišuje slova patřící do významového okruhu a slova příbuzná; se seznámí s rozlišením slovních druhů na ohebné a neohebné</p> <p>vyhledá v textu podstatná jména, přídavná jména a slovesa; si uvědomuje rozdílnost čtení a psaní u předložek; určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves; pracuje s větou jednoduchou a rozlišuje ji od souvětí, sestaví větný vzorec</p> <p>spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy; odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách uvnitř slov, ve vyjmenovaných slovech</p> <p>odůvodňuje a píše správně: velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sestavení jednoduchého písemného sdělení • adresa, pozvánka, zpráva • sestavení dopisu a blahopřání • osnova vypravování a popisu pracovního postupu • jednoduché tiskopisy (podací lístek, složenka) • abeceda, řazení a vyhledávání slov s využitím abecedy • slovní a větný přízvuk • párové souhlásky • význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná • slova příbuzná, stavba slova • významové okruhy slov • slova ohebná a neohebná • slovní druhy • čtení a psaní předložek • pád, rod, číslo podstatných jmen • osoba, číslo, čas u sloves • větné vzorce • spojovací prostředky (spojky, příslovce, vztažná zájmena) • správné psaní i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • psaní velkých písmen u vlastních jmen, osob, zvířat a místního pojmenování • poslech literárních textů a tvořivé činnosti s textem (dramatizace, volná reprodukce, výtvarné ztvárnění, 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, seberepozování a sebepečování, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativitu, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova tematické okruhy mediálních sdělení - stavba mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší verše důrazně se správným přízvukem; čte úryvky z přinesených knih; vnímavě naslouchá literárním textům; vyjadřuje své pocity z přečteného a slyšeného textu</p> <p>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění; orientuje se v základních literárních pojmech</p> <p>pracuje s textem a plní úkoly podle pokynů; vyhledává z textu odpovědi na dané otázky; cvičí se v rychlé orientaci v textu</p>	<p>přednes zpaměti)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastní četba • zážitkové čtení a naslouchání • rozlišení vyjadřování v próze a ve verších • odlišení pohádky od vyprávění • spisovatel, básník, ilustrátor, báseň, pohádka, bajka, ilustrace • tvořivé činnosti s literárním textem 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova tematické okruhy mediálních sdělení - stavba mediálních sdělení</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: **8 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA vypráví obsah přečteného textu svými slovy; sdílí s ostatními své prožitky</p> <p>vyhledává v textu klíčová slova a potřebné informace; vyhledává v učebnicích, encyklopediích, knihách informace, které jej zaujmou</p> <p>doplňuje do neúplného textu vynechaná slova nebo části vět; sestaví souvislé vypravování a popis</p> <p>soustředěně naslouchá a reprodukuje podstatné informace a zapamatuje si je; zdvořile naslouchá, vyjadřuje kontakt s partnerem; předvádí ve dvojici telefonický rozhovor; uvědomuje si, že správně formulovaný vzkaz zabrání obavám; dodržuje základní komunikační pravidla při rozhovoru; podle svého komunikačního záměru dbá na vhodnou modulaci a intonaci; v mluveném projevu užívá vhodné tempo, intonaci a přízvuk; dbá na vyjadřování celou větou spisovným jazykem; vybírá vhodný text pro dané situace; v textu pozná přímou řeč; se seznámí s jednoduchými tiskopisy, vyplní například přihlášku do knihovny</p> <p>popisuje předměty ze školního i mimoškolního života;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení textů s porozuměním • tvořivá práce s textem • praktické čtení • čtení jako zdroj informací • naslouchání a čtení s porozuměním • úprava textu • sestavení krátkého mluveného projevu • nácvik mluveného projevu • telefonický rozhovor • vzkaz na záznamníku, e-mail, SMS • střídání rolí mluvčího a posluchače, zahájení a ukončení dialogu • užívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků v řeči (mimika, gesta) • sestavení krátkého mluveného projevu • sestavení jednoduchého písemného sdělení • mluvená konverzace, verbální a nonverbální prostředky • omluva, vzkaz • přímá řeč • jednoduché tiskopisy • popis věcí kolem nás 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova - tematické okruhy mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>sestavuje dopis kamarádovi; popisuje svými slovy svůj pracovní postup; používá správné gramatické tvary při sestavování jednoduchých žánrů</p> <p>sestaví osnovu vyprávění, popisu a jednoduchého pracovního postupu; podle osnovy píše nebo vypráví krátký příběh; v textu zachovává časovou souvislost</p> <p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA třídí daná slova na jednoznačná a mnohoznačná, nachází významy slov mnohoznačných; zná pojem synonymum a opozitum, nahrazuje vyznačená slova synonymy, opozity; rozlišuje různé tvary téhož slova, slova příbuzná</p> <p>třídí daná slova podle slovních druhů; se seznámí se vzory podstatných jmen; časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím; rozpozná slovesný způsob; v koncovkách přítomného tvaru sloves píše i/i</p> <p>třídí slova na neutrální, citově zabarvená, spisovná a nespisovná; si uvědomuje důležitost správného vyjadřování na veřejnosti, v textu vyznačená slova nahrazuje vhodnějšími výrazy; jmenuje prostředí, kde se vyskytují v komunikaci hovorové výrazy; si uvědomuje, že podmět a přísudek tvoří základní skladebnou dvojici</p> <p>odlišuje větu jednoduchou a souvětí; napíše vzorec souvětí, podle vzorce sestaví souvětí</p> <p>píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a ve slovech s nimi příbuzných; si rozšiřuje výčet příbuzných slov se slovy vyjmenovanými, zdůvodňuje pravopis</p> <p>si všímá psaní koncovek přísudku řízené rodem podmětu, uvědomuje si souvislosti shody v osobě, čísle, rodě (životnosti)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dopis • popis pracovního postupu • blahopřání, oznámení, inzerát • vypravování podle textu, podle osnovy i obrázků • popis • jednoduchý pracovní postup • význam slov • stavba slova • slova s předponami • slovní druhy • podstatná jména, skloňování • slovesa, časování • slovesný způsob • koncovky přítomného času sloves • slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená, neutrální • základní skladební dvojice • věta jednoduchá a souvětí, vzorec souvětí • psaní i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov • shoda přísudku s podmětem 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova - tematické okruhy mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA naslouchá a vnímá literární texty přiměřené věku; vyhledává klíčová slova z textu, podstatné informace; vyhledá a vypíše z textu informace dle zadání učitele; sdělí písemně i ústně své dojmy z přečteného literárního textu</p> <p>tvorí vlastní text, báseň na dané či vlastní téma; přednáší a volně reprodukuje text</p> <p>uvádí rozdíly mezi literárními útvary, rozliší poezii, prózu, drama; všímání odlišností uměleckého textu od neuměleckého</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poslech literárních textů a tvořivé činnosti s textem (dramatizace, volná reprodukce, výtvarné ztvárnění) • individuální četba • besedy o četbě • tvořivé činnosti s literárním textem • reprodukce vlastních myšlenek • přednes vhodných literárních textů • základní literární druhy a žánry • literatura umělecká a neumělecká 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova - tematické okruhy a stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>Multikulturní výchova - kulturní diference</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: **7 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA rozumí písemným pokynům, čte plynule; vyhledává v textu klíčová slova a potřebné informace; vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích, knihách; vymyslí název k textu, dokončí příběh, doplní smysluplně chybějící části vět; aktivně zaznamená slyšené nebo přečtené pokyny, reaguje na otázky; zúčastněně naslouchá, vhodně reaguje verbálně i nonverbálně</p> <p>při rozhovoru pozorně naslouchá a bezdůvodně nepřerušuje mluvený projev spolužáka; dodržuje přiměřenou vzdálenost od partnera, udržuje s ním oční kontakt; aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace</p> <p>dbá na pečlivou výslovnost; správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v nepřípravených projevech; všimá si v mluveném projevu spolužáka případných výraznějších chyb, upozorní na ně; vybírá a užívá vhodné verbální i nonverbální prostředky při svém mluveném projevu; reprodukuje text vlastními slovy; vypráví příběh podle dané osnovy</p> <p>dodržuje správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní; při přepisování textu dodržuje správné tvary písmen a číslic; kontroluje vlastní písemný projev a vyhledává chyby</p> <p>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení; si uvědomuje náležitosti pro psaní adresy, pozvánky a zprávy; rozlišuje různou formu pro dopis a blahopřání; sestavuje krátkou osnovu svého vypravování a popisu pracovního postupu; vyplní jednoduché tiskopisy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení textů s porozuměním • tvořivá práce s textem • naslouchání a čtení s porozuměním • rozhovor, zahájení a ukončení dialogu • střídání rolí mluvčího a posluchače • jazykolamy • základy techniky mluveného projevu • dialog • užívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků v řeči (mimika, gesta) • sestavení krátkého mluveného projevu • osnova příběhu • hygiena psaní • správné tvary písmen a číslic • sestavení jednoduchého písemného sdělení • adresa, pozvánka, zpráva, reklama, reklamní sdělení • sestavení dopisu a blahopřání • osnova vypravování a popisu pracovního postupu • jednoduché tiskopisy (podací lístek, složenko) 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova - tematické okruhy mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA řadí i vyhledává slova podle abecedy; se seznamuje se slovníky a jejich řazením slov podle abecedy; vhodně užívá slovní a větný přízvuk; hledá jiný tvar slova a zdůvodňuje jinak slyšené hlásky uprostřed a na konci slov; vymýšlí k daným slovům slova protikladná, slova s podobným významem, hledá slova s významem souřadným, podřazeným a nadřazeným, rozlišuje u slova jeho význam</p> <p>vyhledá v textu slova příbuzná, tvoří slova příbuzná; rozlišuje slova patřící do významového okruhu a slova příbuzná; se seznámí s rozlišením slovních druhů na ohebné a neohebné</p> <p>vyhledá v textu podstatná jména, přídavná jména a slovesa; uvědomuje si rozdílnost čtení a psaní u předložek; určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves; pracuje s větou jednoduchou a rozlišuje ji od souvětí, sestaví větný vzorec</p> <p>spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy; odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách uvnitř slov, ve vyjmenovaných slovech; odůvodňuje a píše správně: velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p> <p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA čte a přednáší verše důrazně se správným přízvukem; čte úryvky z přinesených knih; vnímavě naslouchá literárním textům; vyjadřuje své pocity z přečteného a slyšeného textu</p> <p>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění; se orientuje v základních literárních pojmech; pracuje s textem a plní úkoly podle pokynů; vyhledává z textu odpovědi na dané otázky; se cvičí v rychlé orientaci v textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • abeceda, řazení a vyhledávání slov s využitím abecedy • slovní a větný přízvuk • párové souhlásky • význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná • slova příbuzná, stavba slova • významové okruhy slov • slova ohebná a neohebná • slovní druhy, přídavná jména tvrdá a měkká • čtení a psaní předložek • pád, rod, číslo podstatných jmen • osoba, číslo, čas u sloves • větné vzorce • spojovací prostředky (spojky, příslovce, vztažná zájmena) • správné psaní i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, shoda přísudku s podmětem holým • psaní velkých písmen u vlastních jmen, osob, zvířat a místního pojmenování • poslech literárních textů a tvořivé činnosti s textem (dramatizace, volná reprodukce, výtvarné ztvárnění, přednes zpaměti) • vlastní četba • zážitkové čtení a naslouchání • rozlišení vyjadřování v próze a ve verších • odlišení pohádky od vyprávění • spisovatel, básník, ilustrátor, báseň, pohádka, bajka, ilustrace 	<p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Mediální výchova - tematické okruhy mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita, sociální rozvoj - poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivé činnosti s literárním textem 	Multikulturní výchova - kulturní difference

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: **5 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Jazyková výchova dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami; rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p>odliší spisovný a nespisovný jazykový projev; ve větách a ve slovech správně klade přízvuk; správně člení mluvený projev</p> <p>ovládá pravopisné jevy lexikální</p> <p>dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy; tvoří spisovné tvary slov; správně skloňuje a časuje ohebné slovní druhy; ovládá pravopisné jevy morfologické</p> <p>si uvědomuje vztah mezi základními větnými členy; zvládá syntaktický pravopis ve větě jednoduché; správně určuje rozvíjející větné členy; ovládá psaní interpunkce v souvětí</p> <p>Literární výchova</p>	<p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> čeština: jazyk národní, jazyk mateřský rozvrstvení národního jazyka: spisovné a nespisovné útvary a prostředky jazykové příručky, jazykověda <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> zásady spisovné výslovnosti hláskosloví modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) <p>Pravopis a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> lexikální a slovotvorný <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> podstatná jména přídavná jména zájmena číslovky slovesa mluvnické významy a tvary slov morfologický pravopis <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba věty: základní větné členy - druhy podmětu a přísudku syntaktický pravopis: shoda přísudku s podmětem rozvíjející větné členy: předmět, příslovečné určení, přívlastek věta jednoduchá a souvětí přímá řeč <p>Obecná charakteristika literatury</p>	<p>Zeměpis</p> <p>Dějepis, Hudební výchova,</p> <p>EV – lidová slovesnost</p> <p>OSV – poznávání lidí podle příběhů, dovednost</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších; ovládá techniku čtení, čtení plynulé a pozorné; přednáší z paměti literární texty přiměřené věku; zvládá dramatizaci jednoduchého textu; vyjádří své pocity z přečteného textu</p> <p>podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma; dramatizuje vhodný text</p> <p>recituje vhodnou báseň; se seznamuje s druhy rýmu, rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších; dokáže přiřadit literární text k příslušnému žánru</p> <p>uvádí příklady spisovatelů jednotlivých žánrů; rozumí používání nespisovných výrazů v literární tvorbě; vyhledává v textu neznámé výrazy</p> <p>Komunikační a slohová výchova rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace; komunikuje pohotově a přiměřeně v běžných komunikačních situacích</p> <p>si osvojuje základní normy písemného vyjadřování; zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu; umí sestavit zprávy či oznámení dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč; umí sestavit osnovu vypravování; člení text do odstavců dle osnovy</p> <p>umí popsat předmět, zvíře, člověka,...; zpracuje jednoduchý pracovní postup</p> <p>využívá základy studijního čtení: vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu; vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • struktura a jazyk literárního díla • literatura umělecká a věcná • literární druhy a žánry <p>Pohádky Bajky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdíly mezi jednotlivými literárními útvary • druhy pohádek • ukázky bajek, pohádek <p>Lidová slovesnost Báje a pověst Próza s dětským hrdinou Dobrodružná literatura</p> <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady dorozumívání: základní mluvené žánry podle komunikační situace • telefonní a elektronická komunikace • praktické a věcné naslouchání <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> • korespondence: vzkaz, pohled, soukromý a úřední dopis, objednávka, žádost, e-mail • zpráva a oznámení <p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> • praktické a prožitkové čtení • zážitkové naslouchání <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> • budovy, krajiny, osoby, pracovního postupu <p>Hlavní myšlenky textu</p> <ul style="list-style-type: none"> • výpisek • věcné čtení 	<p>zapamatovat si</p> <p>MDV – výběr literatury</p> <p>VGS – život dětí v jiných zemích</p> <p>Přírodopis, Informatika</p> <p>OSV – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení VGS – rodinné příběhy z cest</p> <p>MDV – mediální sdělení a jeho hodnocení</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **4 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Jazyková výchova ovládá pravopisné jevy morfologické; využívá znalosti o ohebných slovních druzích; v textu rozeznává neohebné slovní druhy</p> <p>zvládá pravopis vlastních jmen a názvů</p> <p>chápe přenášení pojmenování; používá samostatně slovníky pro určení významu slova; rozlišuje zásady tvoření českých slov</p> <p>rozlišuje větné členy a správně je určuje; ovládá základní pravopisné jevy syntaktické v jednoduché větě; graficky znázorní stavbu věty jednoduché; rozlišuje věty hlavní a vedlejší</p> <p>Literární výchova jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla; jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury</p>	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ohebné slovní druhy: mluvnické významy a tvary slov podstatná jména, skloňování zájmena jenž, slovesný rod činný a trpný neohebné slovní druhy: příslovce, předložky, spojky, částice a citoslovce morfologický pravopis <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> lexikální: psaní velkých písmen <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> význam slova: slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma a homonyma, sousloví, obrazné významy slov obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov: odvozování, skládání a zkracování <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> stavba věty: základní a rozvíjející větné členy (podmět, přísudek, předmět, příslovečné určení, přívlastek, doplněk) syntaktický pravopis: shoda přísudku s podmětem druhy vedlejších vět <p>Proza (epika) – Poezie (lyrika) – Drama</p> <ul style="list-style-type: none"> struktura a jazyk literárního díla literární druhy a žánry <p>Věcná literatura</p>	<p>Výtvarná výchova, Hudební výchova, Dějepis, Zeměpis</p> <p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>EGS – poznávání života v jiných zemích</p> <p>MDV – výběr literatury</p> <p>Výtvarná výchova, Přírodopis</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>formuluje vlastní názory na přečtený text</p> <p>se orientuje v základních literárních pojmech; výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text</p> <p>Komunikační a slohová výchova umí popsat složitější předměty, umělecká díla a pracovní postupy</p> <p>dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby</p> <p>dokáže popsat své city, pocity, nálady</p> <p>formuluje hlavní myšlenky textu; dokáže vytvořit výtah</p> <p>jazykově správně formuluje ústní a písemné žádosti</p> <p>umí vytvořit pozvánku</p> <p>správně a se všemi náležitostmi sestaví vlastní životopis</p> <p>rolišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby</p>	<ul style="list-style-type: none"> populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <ul style="list-style-type: none"> filmová, rozhlasová a televizní tvorba <p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> popis výrobků, uměleckých děl a pracovních postupů <p>Charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> přímá a nepřímá vystižení povahy člověka <p>Subjektivně zbarvený popis</p> <p>Výtah, výpisek</p> <p>Životopis</p> <ul style="list-style-type: none"> sestavování vlastního životopisu strukturovaný životopis <p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> čtení, naslouchání mluvený projev 	

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 4 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Jazyková výchova má přehled o slovanských a světových jazycích; se orientuje v základních etapách vývoje českého jazyka; rozlišuje spisovné a nespisovné útvary českého jazyka</p> <p>rozumí běžně užívaným cizím slovům, ovládá jejich pravopis a výslovnost, umí je nahradit slovy domácími; rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby</p> <p>ovládá morfologický pravopis; správně určuje slovesný vid, slovesné třídy a vzory</p> <p>ovládá základní a rozvíjející větné členy; určuje druhy vedlejších vět; rozlišuje různé druhy souvětí, větu hlavní a vedlejší; určuje významové poměry mezi větami i větnými členy; ovládá pravopisné jevy syntaktické (psaní interpunkce) ve větě jednoduché i v souvětí</p> <p>Literární výchova se orientuje v základních literárních pojmech</p> <p>výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text</p>	<p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> skupiny jazyků: slovanské a jiné jazyky, jazyky menšinové, slovenština původ a základy vývoje češtiny rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary) <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> obohacování slovní zásoby (způsoby tvoření slov) slova přejatá a jejich skloňování lexikální pravopis <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ohebné slovní druhy (mluvnické významy a tvary slov, obtížnější tvary slov, slovesný vid) neohebné slovní druhy morfologický pravopis <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> základní a rozvíjející větné členy syntaktický pravopis (psaní interpunkce) souvětí podřadné (vedlejší věty) souvětí souřadné (významové poměry) věta (zvláštnosti větné stavby, pořádek slov ve větě) stavba věty (zápor) přímá a nepřímá řeč <p>Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé:</p> <ul style="list-style-type: none"> Starověká literatura Antická literatura 	<p>Cizí jazyky, Zeměpis, Dějepis Slovníky</p> <p>Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dějepis, Zeměpis,</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>přiřazuje literární texty k příslušným žánrům; uvádí příklady spisovatelů jednotlivých žánrů</p> <p>má přehled o významných představitelích české a světové literatury od počátku do začátku 20. st.</p> <p>projevuje zájem navštěvovat divadla a filmová představení; formuluje vlastní názory na umělecké dílo</p> <p>Komunikační a slohová výchova používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar; na základě četby literárního textu dokáže vystihnout povahu literární postavy</p> <p>popisuje své pocity a nálady, umí vyjádřit svůj vztah k různým skutečnostem</p> <p>samostatně s oporou o text připraví výklad</p> <p>ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu</p> <p>rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení; vyjadřuje názory a postoje odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky</p> <p>samostatně připraví jednoduchý proslov na dané téma</p> <p>se orientuje v základních útvarech publicistického stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Evropská středověká literatura • Staroslověnská literatura • Česká středověká literatura • Literatura období humanismu a renesance. • Barokní literatura • Klasicismus, osvícenství, preromantismus • Národní obrození • Romantismus • Májovci. Ruchovci, Lumírovci • Realismus • návštěva divadla a filmového představení <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika literárních postav <ul style="list-style-type: none"> • subjektivně zabarvený popis/ líčení / <ul style="list-style-type: none"> • výklad • výtah <ul style="list-style-type: none"> • úvaha <p>Proslov</p> <ul style="list-style-type: none"> • mluvený projev • zásady kultivovaného projevu <p>Publicistický styl</p> <ul style="list-style-type: none"> • informační, analytické a beletristické útvary • čtení, naslouchání 	<p>Občanská výchova</p> <p>Konstantin a Metoděj</p> <p>EGS – poznávání života v jiných zemích</p> <p>MDV – knihy, noviny, výběr literatury</p> <p>MKV – Češi, Evropa a NO</p> <p>LV - umělecká literatura</p> <p>LV - poezie</p> <p>Odborné předměty Encyklopedie</p> <p>OSV – mluvní cvičení</p> <p>VDO – formování volných a charakterových rysů</p> <p>EV – životní prostředí</p> <p>MDV – média v každodenním životě, reklama, zpravodajství</p>

Předmět: **Český jazyk**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **4 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Jazyková výchova odliší spisovný a nespisovný jazykový projev; správně intonuje, moduluje a člení projev; spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p>rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování; využívá vhodné slovní zásoby; chápe různé významy slov</p> <p>správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí; zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění; dbá na ustálený pořádek slov; správně určuje základní a rozvíjející větné členy, vedlejší věty, významové poměry, souvětí; má přehled o členění složitých souvětí; správně užívá přímou řeč</p> <p>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, syntaktický a morfologický ve větě jednoduché i v souvětí; samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů; rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, a zdůvodní jejich užití (S), charakterizuje etapy ve</p>	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, intonace, členění souvislé řeči <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby význam slova obohacování slovní zásoby způsoby tvoření slov <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> ohebné a neohebné slovní druhy mluvnické významy a tvary slov <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> výpověď a věta, stavba věty pořádek slov ve větě základní a rozvíjející větné členy souvětí přímá a nepřímá řeč stavba textu (zvláštnosti větného členění) <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> lexikální, syntaktický, morfologický, slovtvorný <p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> skupiny jazyků národní jazyk a jeho rozvrstvení jazyk a komunikace: jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, jazykové příručky 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>vývoji češtiny; samostatně pracuje s jazykovými příručkami; má přehled o světových jazycích</p> <p>Literární výchova rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ; uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře; uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p>se orientuje v základních literárních směrech 20. století</p> <p>má přehled o významných představitelích české a světové literatury</p> <p>projevuje zájem navštěvovat divadla a filmová představení; formuluje vlastní názory na umělecké dílo; si vybírá hodnotnou četbu</p> <p>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p> <p>rozumí významu a smyslu literárního textu; si uvědomuje význam literatury v minulosti i v současnosti; rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo; rozlišuje literaturu hodnotnou i konzumní, svůj názor doloží argumenty; porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování; vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p> <p>Komunikační a slohová výchova zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • původ a základy vývoje češtiny • literární druhy a žánry • hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé • literární moderna na přelomu 19. a 20. století • česká poezie, próza a drama v 1. polovině 20. století • česká literatura ve 2. polovině 20. století – oficiální, samizdatová a exilová • světová literatura ve 2. polovině 20. století • současná literatura <p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatný projev <p>Popis</p>	<p>Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dějepis, Zeměpis</p> <p>VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů</p> <p>EGS – poznávání života v jiných zemích</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>chápe roli mluvčího a posluchače; dodržuje zásady dorozumívání vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory, nálady, pokouší se o vlastní literární texty</p> <p>zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu</p> <p>využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování; připravuje krátký proslov</p> <p>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů; v mluveném projevu vhodně užívá verbálních a nonverbálních prostředků řeči</p> <p>se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci; se zapojuje do diskuse, zvládá pravidla dialogu a zásady komunikace</p> <p>orientuje se v základních slohových útvarech; rozpoznává</p>	<ul style="list-style-type: none"> • předměty, osoby, umělecká díla, pracovní postupy • subjektivně zbarvený <p>Charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> • vystižení povahy člověka • literární postavy <p>Výklad</p> <ul style="list-style-type: none"> • referát, teze • odborná terminologie výkladu <p>Výtah</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady kultivovaného projevu • připravený i nepřipravený projev <p>Publicistika</p> <ul style="list-style-type: none"> • informační, analytické a beletrizující útvary publicistického stylu • fejeton • kritické čtení a naslouchání <p>Diskuse</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikační normy • pravidla monologu a dialogu <p>Fejeton</p> <p>Slohové postupy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovorový, odborný, umělecký, administrativní, řečnický • úřední písemnosti (strukturovaný životopis) 	<p>Literární výchova</p> <p>Občanská výchova</p> <p>Literární výchova</p> <p>VDO – úřední styk občana s úřady</p> <p>EGS – reportáž z cestování</p> <p>MDV – sdělovací prostředky, média v každodenním životě</p> <p>EV – vztah člověka k životnímu prostředí</p>

5.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je zařazen jako samostatný vyučovací předmět na prvním a druhém stupni ZŠ (3. – 9. ročník) v hodinové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka na druhém stupni plynule navazuje na výuku na stupni prvním. Vyučování probíhá ve třídách, v případě potřeby (vysoký počet žáků ve třídě) dělených na skupiny.

Při vyučování je důraz kladen především na schopnost komunikace žáků v cizím jazyce v obvyklých životních situacích. Rozvíjejí se dovednosti porozumění mluvenému slovu, psanému textu a aktivního použití jazyka. Žák je schopen vést rozhovor na dané téma a hovořit o základních oblastech lidského života. Rozšiřují a zdokonalují se znalosti gramatických zákonitostí anglického jazyka. Vyučující také seznamuje žáky s realitami anglicky hovořících zemí.

Ve výuce se využívají metody a formy práce založené na vzájemné spolupráci žáků (práce ve dvojicích a malých skupinách). Žáci jsou také schopni aplikovat již zvládnuté dovednosti a znalosti do praxe.

Při hodnocení žáka sleduje vyučující jeho reakce na pokyny, schopnost vést rozhovor v běžných situacích a hovořit o praktických tématech. Vychází také z jeho schopnosti pracovat s anglickým textem, psaným i mluveným). Hodnocení je založeno i na výsledcích písemných testů.

5.1.2.1. Anglický jazyk – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. Třídy se dělí obvykle na vnitřně diferencované jazykové skupiny.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Cílem výuky je získávání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu, osvojení jazykových znalostí a dovedností a aktivní využití komunikace v cizím jazyce, získání schopnosti číst s porozuměním, číst přiměřené texty v daném jazyce, porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací, práce s informacemi, pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respekt, tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů. Vyučování cizích jazyků probíhá v těsné návaznosti na ostatní předměty.

Zde jsou uvedeny vzdělávací strategie pro 4. ročník vycházející z učebnice FUNPARK 2. Vzdělávací obsah je třeba uvádět zvlášť pro jednotlivé ročníky či delší časová období. Zde je rozpracován vzdělávací obsah pro 4. ročník. Výstupy jsou uvedeny pro každou lekci, do ŠVP stačí uvést jejich celkový souhrn. Učivo je uvedeno podle kategorií, za všechny lekce dohromady.

Výchovné a vzdělávací strategie směřují k utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí:

KOMPETENCE K UČENÍ / UČITEL

- prostřednictvím flashcards, her, gest a mimiky pomáhá žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat základy gramatiky
- pomocí her podporuje a rozvíjí schopnost žáků učit se
- pomocí her a písni podporuje a rozvíjí schopnost žáků používat vizuálních podnětů k odhadu významu neznámých slov
- reflektuje individuální schopnosti žáků a prezentuje novou látku různými způsoby: vizuálně pomocí samostatných obrázků či obrázků v učebnici, poslechem nahrávky nebo svého hlasu a také fyzicky prostřednictvím mimiky, gesty, pohyby, dramatizací příběhů
- využívá skutečných předmětů, obrázků či dalších vizuálních pomůcek a podnětů k podpoře chápání významu slov a vět
- pomáhá s budováním portfolia, poskytuje hodnocení, výsledky testů, komentáře k úkolům, příklady prací atd.
- vytváří pozitivní prožitek z učení všem žákům
- vytváří optimální podmínky pro osvojování učiva žákům nadaným a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- ve výuce respektuje základní učivo a učivo rozšiřující

KOMPETENCE K UČENÍ / ŽÁCI

- pracují na přiměřeně náročných úkolech, které je motivují k dalšímu učení
- vypracovávají mapu osobního pokroku, opakovací stránky a testy, pracují v portfoliu, řeší další úkoly a kvízy, které jim slouží k sebereflexi a k autoevaluaci
- pracují s různými zdroji informací, vyhledávají informace z krátkého textu
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly (ikony)
- pracují se slovníčkem učebnice a seznamují se dalšími možnostmi vyhledávání cizích slov
- pracují v IZZI, která jim pomáhá hlavně v domácí přípravě

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ / UČITEL

- vede žáky k tomu, aby se nebáli problémů
- prostřednictvím her, písni, hádanek a komiksového čtení rozvíjí schopnost žáků logického myšlení a rozhodování se pro správné řešení
- zařazuje do výuky jazykové hry, které evokují k hádání a dedukci

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ / ŽÁCI

- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- domýšlí obsah myšlenky u neúplného sdělení, předvídají děj příběhů na základě doprovodné ilustrace či zvukové nahrávky

- využívají všech dostupných prostředků k vyřešení úkolů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ / UČITEL

- se od počátku zaměřuje na poslech s porozuměním, který umožňuje neverbální komunikaci žáků
- seznamuje žáky s takovou slovní zásobou a jazykovými strukturami, které jim umožní brzkou jednoduchou konverzaci
- všemi prostředky vede žáky ke správnému vyjadřování

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ / ŽÁCI

- napodobováním a opakováním ukotvují fonetickou, ortografickou a lingvistickou stránku jazyka
- formulují jednoduché i složitější myšlenky v anglickém jazyce
- rozumějí promluvě a přiměřeně složitému textu v anglickém jazyce
- využívají dovednosti osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- vyjadřují se v souladu s anglickou gramatikou

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ / UČITEL

- zohledňuje individuální potřeby žáků a zařazuje do výuky jim odpovídající aktivity a cvičení, které učebnice nabízí
- učitel navozuje témata a uvádí modelové rozhovory ze skutečného života
- uvádí žáky do učiva prostřednictvím témat a postav, které jsou mu blízká a známá

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ / ŽÁCI

- si v jednoduchých situacích vyžádají v angličtině pomoc, radu, informaci
- spolupracují v anglicky hovořící skupině na společném jednoduchém úkolu

KOMPETENCE OBČANSKÉ / UČITEL

- zdůrazňuje důležitost a nutnost komunikace v anglickém jazyce nejen jako prostředku dorozumívání, ale i pro další život a vzdělávání
- nabízí žákům volitelné úkoly, výsledné práce žáků pak vystavuje ve třídě
- jedná a spolupracuje s rodiči žáka, netoleruje agresivní, hrubé a nezdvorné projevy v chování žáků, důsledně dbá na dodržování pravidel chování, je připraven kdykoli komukoli pomoci

KOMPETENCE OBČANSKÉ / ŽÁCI

- získávají představu o zvycích v anglicky mluvících zemích
- žák porovnává naše zvyklosti se zvyklostmi v cizích zemích

KOMPETENCE PRACOVNÍ / UČITEL

- zadáváním jednoduchých úloh a podnětů k sebehodnocení povzbuzuje žáky k zodpovědnosti za vlastní učení
- využívá aktivity, které vyžadují jiný styl a místo práce, než práce s učebnicí a pracovním sešitem v lavici; například hry s kartami a obrázky, hry se slovy, pohybové hry, písňe s pohyby apod.
- poskytne žákům mapy osobního pokroku, které jsou součástí portfolia a pomáhají žákům uspořádat si klíčovou slovní zásobu
- vede žáky k dodržování hygienických a pracovních pravidel při čtení a psaní
- vyžaduje plnění pracovních povinností a závazků

KOMPETENCE PRACOVNÍ / ŽÁCI

- pracují ve známém prostředí a se stejnou posloupností v každé lekci, což mu zajišťuje uspokojující rutinu
- udržují pořádek na pracovním místě, rozvíjejí schopnost dovést započatou práci do konce
- motivujeme žáky pochvalou za kvalitně odvedenou práci

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ / UČITEL

- pomáhá žákům ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení problémů použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ / ŽÁCI

- ovládají běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívají je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápou význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamují se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektují rizika jejich využívání

5.1.2.2. Anglický jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který představuje jeden ze dvou cizích jazyků nabízených školou. Jeho postupné osvojování přispívá ke snižování jazykové bariéry a pomáhá žákovi v osobním životě, v dalším studiu a v pozdějším pracovním uplatnění. Výuka anglického jazyka vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Pomáhá jim objevovat a chápat skutečnosti spojené s odlišnostmi ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Výuka utváří žákovy postoje vedoucí k porozumění mezi národy, k pěstování vzájemné tolerance, k úctě ke kulturním hodnotám jiných národů. Činnost učitele by měla směřovat k tomu, aby se u žáků postupně rozvíjela schopnost chápat a správně interpretovat slyšené i čtené anglické texty, schopnost vést rozhovor, souvisle hovořit v nejběžnějších životních situacích a písemně zformulovat nejběžnější typy sdělení. Požadavky na vzdělání v anglickém jazyce vedou k dosažení úrovně A2 společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Anglický jazyk:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

Žák:

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: pozdraví, představí se, uvede svůj věk, položí dotaz na věk počítá od 1 do 20 pojmenuje základní barvy a školní potřeby, zeptá se a odpoví na dotaz na barvu rozumí základním pokynům, příkazům a otázkám</p> <p>vyjádří nálady a pocity</p> <p>vyjmenuje členy rodiny</p> <p>pojmenuje a stručně popíše základní části lidského těla</p> <p>vyjádří libost a nelibost k jídlu</p>	<p>Hello - pozdravy, představení se, věk - čísla 1-20 - barvy - školní pomůcky - pokyny učitele - What's this? It's a.....</p> <p>How are you? - nálady, pocity - přídavná jména popisující vzhled osoby - přátelé - Are you ...? I'm (not) ... - He/she is (not) ...</p> <p>Family - členové rodiny - abeceda - How many ... have you got? I've/haven't got</p> <p>Head - části těla - přídavná jméno popisující části těla (malý, velký) - příšery - She's (hasn't) got a .... He's got (hasn't) a ... It has (hasn't) ... ... - are, is</p> <p>Pizza - jídlo, piknik</p>	<p>HV – písničky</p> <p>TV – říkanky spojené s pohybem</p> <p>ČJ</p> <p>M</p> <p>VV</p> <p>EV</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>pojmenuje a stručně popíše běžná domácí zvířata</p> <p>pojmenuje nábytek ve svém pokoji</p> <p>používá zdvořilostní fráze</p> <p>popíše, kdo co umí (činnosti, sport, hra na hudební nástroj)</p> <p>uvede zvuky základních domácích zvířat</p> <p>rozumí obsahu krátkého psaného textu s vizuální oporou vyhledává informace z krátkého mluveného/slyšeného/psaného textu</p> <p>vyslovuje foneticky správně</p> <p>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p>	<p>- Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.</p> <p>- I (don't) like ... I love ...</p> <p>Pets</p> <p>- domácí zvířata</p> <p>- hospodářská zvířata</p> <p>- zvířata v ZOO</p> <p>- What's your favourite animal? My favourite animal is ...</p> <p>My room</p> <p>- nábytek</p> <p>- hračky</p> <p>- prosím, děkuji, není zač</p> <p>- Come in! He is ... It is (it's) ...</p> <p>- Are you ...? I am (I'm) (not) ...</p> <p>I can do it!</p> <p>- slovesa – volný čas</p> <p>- sporty</p> <p>- hudební nástroje (play the ...)</p> <p>- Can you/he/she ...? I can/can't ... He can ....</p> <p>She can ... It can ... You can't ...</p> <p>Who says meow?</p> <p>- zvuky domácích zvířat</p>	

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: rozumí a odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného; podobné otázky pokládá</p> <p>pojmenuje hudební nástroje; řekne, zda hraje na nějaký hudební nástroj či nikoliv</p> <p>hovoří o různých sportovních činnostech; řekne, v čem je dobrý a v čem ne; přečte krátký anglický text a použije získané informace; rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života</p> <p>pojmenuje místnosti a vybavení domu/bytu; určí, kde se předmět nachází a podle popisu zakreslí danou věc do obrázku</p> <p>komunikuje o běžných nemocech; umí nabídnout jednoduchou pomoc; se orientuje ve výběru zdravého a nezdravého jídla</p> <p>se seznámí se třemi městy Velké Británie; jednoduše vyhledá potřebnou informaci v textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům; popíše jednoduchou cestu městem</p> <p>se dozví se o rozdílech mezi tradiční oslavou Vánoc u nás a v anglicky mluvících zemích; popřeje veselé</p>	<p>Hello again!</p> <ul style="list-style-type: none"> • What's your name? • What's your favourite ...? • Do you like ...? <p>Music time!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is it a violin? • Yes, it is. • Who can play the violin? • She/He can play the violin. <p>Sports time</p> <ul style="list-style-type: none"> • I can, I can't • Can you skate? • Yes, I can. • No, I can't. <p>What's in the house?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is there?/Are there? • There are/There is • Where's the bug? • It's in/on/behind/under <p>Be healthy!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go to sleep/Don't go to sleep. <p>My town</p> <ul style="list-style-type: none"> • Where's the cinema? • It's opposite/next to the café. • Turn left/right at the cinema. • I'm from Edinburgh. • Christmas 	<p>Mediální výchova - stavba mediálních sdělení</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>ČJ M VV EV</p>

Vánoce a Nový rok; zpívá anglické koledy

hovoří o prázdninových činnostech; napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení – dopis z prázdnin

se seznámí se základními typy počasí; zpívá píseň o recituje báseň o počasí

pojmenuje školní předměty; se orientuje v čase; dokáže sestavit školní rozvrh hodin a jednoduše o něm promluvit

pojmenuje některé televizní pořady; umí vyjádřit, zda ho pořad zajímá/nezajímá; podle času se orientuje v TV programu

vyjmenuje dny v týdnu; hovoří o svých koníčcích; pokládá otázky týkající se volného času; se orientuje v textu a vyhledá důležité informace

vyjmenuje několik druhů potravy pro zvíře; pomocí anglického popisu rozpozná zvíře; napíše krátký text s použitím jednoduchých vět o vybraném zvířeti (kde žije, potrava)

porovná pravěká a nynější zvířata; podle popisu přiřadí ke správnému obrázku

opakování všech gramatických struktur; se orientuje v psaném textu; dramaticky ztvární jednoduchý příběh

počítá po desítkách do sta; vyjmenuje měsíce v roce; se orientuje se v mapě Velké Británie; vyjmenuje členské země a jejich hlavní města

On holiday

- He's/She's swimming.
- Is he/she reading?
- What are you doing?
- I'm skipping.

A sunny day

- It's raining/ It's cold and windy.
- Is it snowing/ sunny?
- The wind is blowing

Space school

- Orientation in time
- It's nine o'clock
- It's half past eleven

What's on TV?

- They're great/boring/scary.
- It's eight fifteen.
- What time/channel is it on?

My free time

- Days of the week
- I read a book/ I play volleyball.
- Do you go fishing in your free time?

Amazing animals

- It eats leaves/meat and fish.
- It doesn't swim./Does it fly?
- Where does the whale live?
- What does the giraffe eat?

Then and now

- It was small/It had long hair.
- They were meat eaters.

- Stone soup

- High numbers
- Dates – months of the year
- The UK and Ireland

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>Mluvení se zapojí do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>Čtení s porozuměním vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>Psaní napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života, vyplní osobní údaje do formuláře</p>	<p>Typy textů:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komiks, ilustrované příběhy • Tvorba komiksu • Popis třídy • Popis domu • Krátké dialogy • Osobní rozhovor • Reálie anglicky mluvících zemí • Videá • Email • Projekt na známé téma • Zjednodušená četba • Básně • Hry • Formuláře • Slovníček • Mapy • Pracovní listy <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formální a neformální pozdravy • Seznamování • Hláskování, anglická abeceda • Číslovky, řadové číslovky • Barvy • Měsíce • Představování • Krásy Londýna 	<p>Anglické a české zvyky, svátky, obyčeje – porovnání</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Stravování u nás a ve světě</p> <p>Anglicky mluvící osobnosti a fakta o nich</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - porovnání školství u nás a ve Velké Británii</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • Názvy některých států • Národnosti • Osobní údaje • Volný čas, volnočasové aktivity • Škola a třídní klima • Rodina, popis osoby • New York • Program dne • Školní rozvrh – předměty • Čas - určování času • Dům, domov • Domácí práce, povinnosti • Okolí bydliště - popis • Oblečení • Obchody, Produkty • Nakupování, Ceny <p><u>Jazykové prostředky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní rozkazy • Člen určitý a neurčitý • Tvary slovesa to be • Slovesa love, like, hate • Pravidelné a nepravidelné množné číslo • Předložky místa • WH otázky • Slovesa have got, has got • Přídavná jména a příslovce • Zájmena v pozici předmětu • Přítomný čas prostý, časová příslovce • Přivlastňování, přivlastňovací zájmena • Osobní zájmena • Přítomný čas průběhový • Sloveso Can/Can't • How much...? • Fonetický přepis známých slov 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce	

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: **3 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p><u>Mluvení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> vyžádá jednoduchou informaci zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p><u>Čtení s porozuměním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích 	<p>Typy textů: Popis třídy Popis školy a vybavení Popis zvířete Psaní blogu Psaní životopisu slavné osoby Krátké dialogy Osobní rozhovor Reálie anglicky mluvících zemí Videá Email Projekt na známé téma Ilustrované příběhy, komiksy Zjednodušená četba Tvorba videa Básně Hry Formuláře Slovníček Mapy Pracovní listy</p> <p>Tematické okruhy: Škola, školní předměty Denní rutina Sport, sportovní vybavení Národní sporty v Kanadě a USA Zdravá strava, jídlo Recepty</p>	<ul style="list-style-type: none"> VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – Multikulturalita VDO – občanská společnost a škola OSV – Rozvoj schopností poznávání; Komunikace OSV – Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu dne, školní prostředí OSV – Sociální rozvoj – Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogu); Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<ul style="list-style-type: none"> rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu <p><u>Psaní</u></p> <ul style="list-style-type: none"> pisemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p> Volně žijící zvířata, zvířata na farmě Můj domácí mazlíček Místa ve městě Dovolená New York City Filmy, recenze Herci, herečky, životopis Děkuvzdání Vánoce Nový rok Den nezávislosti </p> <p> Jazykové prostředky: Přídavná jména Stupňování přídavných jmen Přítomný čas prostý – klad, zápor, otázka Přítomný čas průběhový – klad, zápor, otázka Minulý čas slovesa to be Minulý čas pravidelných sloves Minulý čas pravidelných sloves – zápor Minulý čas nepravidelných sloves – zápor Minulý čas – otázka, pravidelná slovesa Minulý čas – otázka, nepravidelná slovesa Fonetický přepis známých slov Základní pravidla výslovnosti větných celků Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce </p>	

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **3 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p><u>Mluvení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p><u>Čtení s porozuměním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech; rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici 	<p>Typy textů:</p> <ul style="list-style-type: none"> Blog Inzerát Itinerář cesty Deník Příběh Článek Dialog Osobní rozhovor E-mail Ilustrovaný příběh, komiks Zjednodušená četba Báseň Formulář <p>Tematické okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporty Jídlo Idoly teenagerů Filmy Kreativní aktivity Čas před obrazovkou Slavní umělci Kulturní blog Fantastické postavy Harry Potter Pohádka 	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV - Multikulturalita</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>• OSV Rozvoj schopností poznávání; popis osob na základě vizuálních materiálů</p> <p>OSV Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>vizuální oporu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • Narozeninová oslava • Slavnostní ukončení školy • Americké svátky • České tradice • Geografie, světové strany • Výlet, dovolená • Aktivity na dovolené • Skotsko • Počasí • Město, směry, Glasgow • Turistické informace <p>Jazykové prostředky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minulý čas prostý - sloveso Být • Minulý čas prostý - pravidelná slovesa • Minulý čas prostý - nepravidelná slovesa • Minulý čas prostý - zápor/ otázka • Vyjádření souhlasu, nesouhlasu - So do I. / Me too. / I don't. • Vyjádření množství • Srovnávání • Schopnosti - can / can't • Minulý čas průběhový • Minulý čas prostý x průběhový • Návrhy • Plány do budoucna • Datumy • Vyjádření modality - should / shouldn't • Vyjádření budoucnosti - to be going to 	<p>dne EV Člověk a společnost</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádření budoucnosti - will/ won't • Vazba would like to / wouldn't like to 	

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p><u>Mluvení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase, nakupování a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p><u>Čtení s porozuměním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) • rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 	<p>Typy textů:</p> <p>Blog Vlog Pracovní inzerát Tvorba plakátu Popis obrázků Kvíz Esej Životopis Tvorba fotokoláže Psaní osobního profilu Příběh Články Krátké dialogy Osobní rozhovor Reálie anglicky mluvících zemí Videa E-mail Projekt na známé téma Ilustrované příběhy, komiksy Zjednodušená četba Tvorba videa Básně Hry Formuláře Slovníček Mapy Pracovní listy Tvorba myšlenkových map</p>	<p>VMEGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV: Multikulturalita</p> <p>VDO: Občanská společnost a škola</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání; popis osob na základě vizuálních materiálů</p> <p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace; popis režimu dne</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p><u>Psaní</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • reaguje na jednoduché písemné sdělení • reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<p>Tematické okruhy: Moje září – plány a cíle pro školní rok Oslavy, svátky Česká republika Předpověď počasí Nastavení cílů pro školní rok Můj osobní rozvoj Budoucnost naší civilizace Kanada Budoucnost Vancouveru Životní prostředí Můj život v roce 2040 Nejlepší přítel Problémy teenagerů Romány Pracovní místa, pozice, zkušenosti Zdraví, zdravé návyky Nemoci a symptomy Části těla UK, národní zvyky a stereotypy ČR, národní zvyky a stereotypy České zákony Britská královská rodina</p> <p>Jazykové prostředky: Vyjádření budoucnosti: going to / will Čísla Srovnávání: more than, fewer than, less than As much / many as 1. podmínková věta Pasivum: use / is used for Předpřítomný čas prostý Nepravidelná slovesa: přičestí trpné Vyjádření preference: would rather, prefer Předpřítomný čas prostý + příslovce, předložky (still, yet, already)</p>	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	Will have to Předpřítomný čas prostý + since / for 2. podmínková věta Be allowed to, can / not allowed to Must / have to / musn't / don't have to	

Předmět: **Anglický jazyk**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 3 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: <u>Poslech s porozuměním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů • rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat • rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby <p><u>Mluvení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích • odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby • poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. sdělí informace o sobě, svých přátelích a rodině, svých aktivitách...) za použití slovních spojení a vět • mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném času, nakupování a dalších osvojovaných tématech • vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a 	<p><u>Typy textů:</u></p> <p>Messenger, Vlog, E-mail, Videa Přihláška na střední školu Motivační rozhovor Instagramové příspěvky Popis obrázků Kvízy Psaní osobního profilu Webové stránky a jejich tvorba Psaní hodnocení, recenze hostů Vytváření pravidel Příběh Články Krátké dialogy Osobní rozhovor Reálie anglicky mluvících zemí Projekt na známé téma Tvorba videa Formuláře Mapy Pracovní listy Tvorba myšlenkových map</p> <p><u>Tematické okruhy:</u></p> <p>Budoucí kariéra Přijímací řízení na SŠ, přihlášky Typy středních škol</p>	<p>VMEGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace</p> <p>MKV: Multikulturalita</p> <p>VDO: Občanská společnost a škola</p> <p>Člověk a jeho svět</p> <p>OSV: Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Popis režimu dne</p> <p>EV: Člověk a společnost</p> <p>OSV: Sociální rozvoj</p> <p>Komunikace (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>věci ze svého každodenního života</p> <p><u>Čtení s porozuměním</u></p> <ul style="list-style-type: none"> vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p><u>Psaní</u></p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři vyplní identifikační kartu napíše nákupní seznam napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 	<p>Druhy profesí Příjímací zkouška, motivační rozhovor Jídlo a stravování, V restauraci Plány na víkend Volnočasové aktivity Doprava a dopravní prostředky Druhy dopravy, Veřejná doprava, nákup jízdenek Ubytování, Rezervace ubytování Letiště, nákup letenek, pravidla na letišti</p> <p><u>Jazykové prostředky:</u> Přítomný čas prostý Přítomný čas prostý – 3. os.j.č. Přítomný čas průběhový Kontrast přítomného času prostého a průběhového Minulý čas prostý – pravidelná slovesa Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 1 Minulý čas prostý – nepravidelná slovesa, část 2 Minulý čas průběhový Kontrast minulého času prostého a průběhového Předpřítomný prostý čas – pravidelná slovesa Předpřítomný čas prostý –nepravidelná slovesa 1 Předpřítomný čas prostý –nepravidelná slovesa 2 Budoucí forma – will Budoucí forma – going to Budoucí forma – kontrast Nepravidelná slovesa</p>	<p>dialogu);</p> <p>Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého)</p> <p>MV: Stavba mediálních sdělení</p>

5.1.3. Další cizí jazyk

Charakteristika jazyka

Předměty německý a ruský jazyk jsou zařazeny jako samostatný vyučovací předmět na druhém stupni ZŠ (7. – 9. ročník) v hodinové dotaci 2 hodiny týdně v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech a prohlubuje žákovo vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Při vyučování je důraz kladen především na schopnost komunikace žáků v cizím jazyce v obvyklých životních situacích. Rozvíjejí se dovednosti porozumění mluvenému slovu, psanému textu a aktivního použití jazyka. Žák je schopen vést rozhovor na dané téma a hovořit o základních oblastech lidského života. Rozšiřují a zdokonalují se znalosti gramatických zákonitostí Dalšího cizího jazyka. Vyučující také seznamuje žáky s reáliemi německy nebo rusky hovořících zemí.

Vyučování probíhá ve třídách, v případě potřeby (vysoký počet žáků ve třídě) dělených na skupiny. Ve výuce se využívají metody a formy práce založené na vzájemné spolupráci žáků (práce ve dvojicích a malých skupinách). Žáci jsou také schopni aplikovat již zvládnuté dovednosti a znalosti do praxe.

Při hodnocení žáka sleduje vyučující jeho reakce na pokyny, schopnost vést rozhovor v běžných situacích a hovořit o praktických tématech. Vychází také z jeho schopnosti pracovat s textem (psaným i mluveným). Hodnocení je založeno i na výsledcích písemných testů.

5.1.3.1. Německý jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Německý jazyk je vyučovací předmět, který je nabízen školou v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech a prohlubuje žákovo vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Německý jazyk:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Předmět: **Německý jazyk**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>Mluvení:</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace 	<ul style="list-style-type: none"> pozdravy, oslovování představování, seznamování výslovnost, intonace hláskování číslovky časování sloves (vybraných) zápor ve větě předložky osobní zájmena práce se slovníkem <ul style="list-style-type: none"> pozdravy, oslovování představování, seznamování identifikace pokynů učitele informace o osobách domov, členové rodiny volnočasové aktivity pojmenování zemí škola, vyučovací předměty dny v týdnu číslovky 1 - 2000 časování sloves (vybraných) slovosled věty oznamovací a tázací přivlastňovací zájmena zájmeno man <ul style="list-style-type: none"> dotazy a odpovědi o své osobě, rodině, škole záliby 	<p>EGS - cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV - formování základů správného verbálního projevu, první formulace o sobě v cizím jazyce</p> <p>OSV - já a moje okolí, pozice ml. člověka, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, porozumění v rodině, společnosti, tolerance</p> <p>VDO – tolerance k odlišným etnickým skupinám, k odlišným názorům a postojům</p> <p>MV - vyprávění jako základ. mediál. sdělení, zpracování témat formou projektů a jejich prezentace</p> <p>OSV - parta, její pozitivní a negativní stránky, projevy chování, využití volného času</p> <p>VDO - odlišnosti německé krajiny, společná historie Čechů a Němců</p> <p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace jednoduchých</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> - slovosled věty oznamovací a tázací - číslovky 1 - 2000 - psaní číslovek slovem - psaní jednoduchých vět na daná témata - slovosled věty oznamovací a tázací 	<p>otázek a odpovědí</p> <p>OSV - vztahy ve třídě i mimo ni, problém šikany, využití volného času, koníčky- správný krok ke zdravému formování osobnosti, účelné využití volného času</p> <p>EGS - komunikace mezi lidmi v různých zemích, účast v projektech, vzájemná spolupráce</p> <p>MV - formulace písemného sdělení</p>

Předmět: **Německý jazyk**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkající se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se témat rodina, bydlení, volný čas, cestování a dalších osvojovaných témat <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a dalších osvojovaných témat 	<ul style="list-style-type: none"> podstatná jména v 1. a 4. pádě časování sloves (způsobová, nepravidelná - vybraná, s odlučitelnou předponou) osobní zájmena (1. a 4. p.) předložky se 3. a 4. p. tázací zájmena rodina bydlení denní program práce se slovníkem jídelníček tykání, vykání barvy popis osoby popis domácích mazlíčků orientace v časových údajích denní program slovesa (nepravidelná - vybraná, způsobová, s odlučitelnou předponou) osobní zájmena (1. a 4. p.) předložky se 3. a 4. p. tázací zájmena tykání, vykání barvy objednávka jídla dotaz na cenu 	<p>EGS - úloha počítačů v životě lidí, jejich klady a záporny</p> <p>MV - formování základů správ. verbálního projevu</p> <p>MV - rozšířené formulace o sobě v cizím jazyce</p> <p>OSV - já a moje okolí, pozice ml. člověka, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, porozumění v rodině, společnosti, tolerance</p> <p>VDO - tolerance k odlišným etnickým skupinám, k odlišným názorům a postojům</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<ul style="list-style-type: none"> odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a podobné otázky pokládá <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho rodiny, bydlení, volného času, cestování a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<ul style="list-style-type: none"> popis členů rodiny popis domácích mazlíčků vyjádření sympatie/antipatie pojmenování povolání popis pokojů vyjádření prosby, pokynu časové údaje prezentace denního programu žádost o dovolení domluva termínu a místa schůzky slovosled věty oznamovací a tázací jídelní lístek popis členů rodiny popis domácích mazlíčků slovosled věty oznamovací a tázací sestavení denního programu email 	<p>MV- vyprávění jako základ. mediál. sdělení, zpracování témat formou projektů a jejich prezentace</p> <p>OSV - moje oblíbené místo klidu a pohody, způsob relaxace</p> <p>VDO- odlišnosti kultury různých národů a vztah k těmto kulturám</p> <p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>OSV - vztahy ve svém okolí, bydlišti, v prostředí domova OSV- vlastní inspirace při zařizování pokojíčku</p> <p>EGS - zdravá výživa, vegetariánství a veganství, vztah k jatečním zvířatům; ochrana zvířat MV - vedení dialogů v restauracích, základní fráze</p>

Předmět: **Německý jazyk**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Čtení s porozuměním: zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se volného času, cestování a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se volného času, cestování a podobné otázky pokládá</p> <p>Poslech s porozuměním: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech v rámci probíraných témat; na základě poslechu je schopný vést dialog a klást samostatně dotazy k tématu</p> <p>Mluvení: ovládá základní slovíčka v oblasti osvojovaných témat; ovládá základní frazeologii těchto oblastí;</p> <p>Psaní: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat stručně reaguje na písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dopravní prostředky - sdělení plánu cesty - popis cesty - získání potřebných informací z prospektu - narozeniny: pozvánka, gratulace, poděkování - zeptat se a říct datum - řadové číslovky - dát radu a požádat o ni - popis částí oblečení - počasí, roční období - volnočasové aktivity - práce se slovníkem - slovosled věty oznamovací a tázací - přízvuk, správná výslovnost - intonace vět - předložky se 3. pádem - préteritum sein, haben - sloveso werden - rozkazovací způsob - zdraví a nemoci - sloveso tun - základní frazeologismy se slovesem „ tun“ 	<p>MV - formování základů správ. verbálního projevu</p> <p>OSV- péče o zdraví tělesné a duševní</p> <p>EGS - nejčastější nemoci současné mládeže, názory na alternativní a klasickou medicínu</p> <p>EGS - zdravá výživa, vegetariánství a veganství, vztah k jatečným zvířatům; ochrana zvířat</p> <p>MV - vedení dialogů v restauracích, základní fráze</p> <p>MV - rozšířené formulace o sobě v cizím jazyce</p> <p>OSV - já a moje okolí, pozice ml. člověka, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, porozumění v rodině, společnosti, tolerance vůči druhým</p> <p>VDO – tolerance k odlišným etnickým skupinám, k</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> - vedlejší věty se spojkou deshalb - tázací zájmeno welcher, welche, welsches - časování sloves nepravidelných - časování sloves s odlučitelnou předponou - přivlastňovací zájmena - předložky se 4. pádem - základy perfekta slabých sloves - základy perfekta silných sloves - nakupování, rozhovory při nakupování 	<p>odlišným názorům a postojům</p> <p>MV - vyprávění jako základ. mediál. sdělení, zpracování témat formou projektů a jejich prezentace OSV - úloha módy v životě jednotlivce OSV - moje oblíbené místo klidu a pohody, způsob relaxace</p> <p>VDO - odlišnosti kultury různých národů a vztah k těmto kulturám</p> <p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p>

5.1.3.2. Ruský jazyk – 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je vyučovací předmět, který je nabízen školou v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí a jejich odlišné kulturní tradice. Vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech a prohlubuje žákovo vědomí vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Ruský jazyk:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Předmět: **Ruský jazyk**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně</p> <p>čte správně přízvučné a nepřízvučné slabiky</p> <p>užívá psací formu azbuky v písemném projevu</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených témat</p> <p>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>sdělí základní informace o sobě, své rodině, bydlení, škole a volném čase</p> <p>umí vyčarovat vybraná slovesa; utvořit minulý čas</p> <p>užívá správné slovesné vazby</p> <p>čte s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům; rozumí slovům a jednoduchým větám</p>	<ul style="list-style-type: none"> • azbuka – tiskací, psací • přízvuk, intonace • pozdravy, představování, oslovování • číslovky 1–20 v 1. pádě • slovní zásoba – rodina, volný čas, škola, bydlení • časování sloves • vyjádření záporu • minulý čas • slovesné vazby • osobní a přivlastňovací zájmena • přídavná jména v 1. pádě 	<p>EGS – cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV – využívání interaktivních zdrojů při osvojování jazyka, vyhledávání informací</p> <p>MKV – ruská kultura; tolerance; představení sebe sama v cizím jazyce</p> <p>OSV – já a moje okolí, mezilidské vztahy, porozumění v rodině; využití volného času; spolupráce</p> <p>VDO – tolerance odlišných skupin, odlišných názorů a postojů</p>

Předmět: **Ruský jazyk**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně</p> <p>čte správně přízvučné a nepřízvučné slabiky</p> <p>užívá psací formu azbuky v písemném projevu</p> <p>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených témat</p> <p>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>sdělí základní informace o sobě, své rodině, bydlení, škole a volném čase</p> <p>umí vyčasovat vybraná slovesa; utvořit minulý čas</p> <p>užívá správné slovesné vazby</p> <p>čte s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům; rozumí slovům a jednoduchým větám</p>	<ul style="list-style-type: none"> • číslovky 0–100 • časování sloves v přítomném čase • slovní zásoba – volnočasové aktivity, nakupování • měsíce a roční období • hodiny, denní doba • barvy • přídavná jména ve všech rodech • osobní a ukazovací zájmena • povahové vlastnosti člověka • vzhled člověka 	<p>EGS – cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV – využívání interaktivních zdrojů při osvojování jazyka, vyhledávání informací; zpracování témat formou projektů a jejich prezentace</p> <p>MKV – ruská kultura; tolerance; představení sebe sama v cizím jazyce</p> <p>OSV – já a moje okolí, mezilidské vztahy, porozumění v rodině; využití volného času; spolupráce</p> <p>VDO – tolerance odlišných skupin, odlišných názorů a postojů</p>

Předmět: **Ruský jazyk**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>umí vyčítat vybraná slovesa; utvořit minulý a budoucí čas, užívá správné slovesné vazby</p> <p>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech</p> <p>odpovídá na jednoduché otázky, otázky pokládá</p> <p>čte s porozuměním – rozumí jednoduchým orientačním pokynům</p> <p>rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledává v něm informace</p> <p>píše jednoduché texty</p> <p>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<ul style="list-style-type: none"> • skloňování podstatných jmen • časování sloves, rozkazovací způsob • slovní zásoba – dovolená, obec, dopravní prostředky, lidské tělo, zdraví, svátky, realie Ruska • 3. stupeň přídavných jmen • řadové číslovky 1–31 • práce se slovníkem 	<p>EGS – cizí jazyk jako prostředek komunikace</p> <p>MV – využívání interaktivních zdrojů při osvojování jazyka, vyhledávání informací</p> <p>OSV – mezilidské vztahy; využití volného času; péče o vlastní zdraví, formování zdravého životního stylu; spolupráce</p> <p>MKV – ruská kultura; poznávání tradic a zvyků jiných národů</p> <p>VDO – tolerance odlišných skupin, odlišných názorů a postojů</p>

5.2. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli se prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Cíl vzdělávací oblasti

- zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů

Kompetence k učení

- vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- pomocí vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů

- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení
- hledat vlastní postup při řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- rozumět různým typům grafů a umět je sestavit
- sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupracovat při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat rýsovací potřeby, udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, stanovit si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce

5.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace se realizuje v předmětu Matematika. Předmět Matematika je vyučován od prvního do devátého ročníku. Časová dotace předmětu na prvním stupni je 4 - 5 hodin týdně a na druhém stupni 5 hodin týdně. Výuka je realizována v kmenových učebnách na prvním stupni a odborných učebnách na druhém stupni.

Rozvíjíme vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové a projektové formy i práci frontální.

Předmět je členěn na práci s číslem a početní operace (první stupeň), práci s číslem a proměnnou (druhý stupeň), dále geometrii v rovině a prostoru, závislosti, vztahy a práci s daty, nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Při vyučování se zaměřujeme především na rozvoj životních kompetencí - učit se, spolupracovat, být zodpovědný, tvořivý, umět náležitě komunikovat a řešit problém. Soustavně zařazujeme činnosti, při kterých žáci aplikují matematické dovednosti při řešení životních situací.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana. Nabídkou pro talentované žáky jsou semináře, ve kterých se žáci zabývají nadstandardními úlohami, přípravou na matematické soutěže a v 9. ročníku i na přijímací zkoušky.

5.2.1.1. Matematika – 1. stupeň

Očekávané výstupy 1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data

- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

5.2.1.2. Matematika – 2. stupeň

Očekávané výstupy 2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

Žák:

- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

Žák:

- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

Žák:

- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Předmět: **Matematika**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 4 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru; určí počet daného čísla do 10, do 20; využívá matematické pomůcky k modelování reálných situací</p> <p>porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, rovno; dokáže napsat a přečíst čísla 0 – 20</p> <p>vyhledává, zapisuje, porovnává čísla na číselné ose; využívá matematické znaky; užívá číselnou osu ke sčítání a odčítání v oboru čísel do 20</p> <p>z paměti sčítá a odčítá do 20, v druhé desítce vychází z analogie první desítky; sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky</p> <p>zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu, využívá komutativnosti; sestaví jednoduché slovní úlohy</p> <p>využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ rozezná a pojmenuje základní útvary v rovině – čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh; nakreslí základní rovinné útvary, nachází je v realitě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření číselných představ na základě názoru • přirozená čísla 1-5, 6-10, 10-20 • číselná řada do 10, do 20 • pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě • počítání a určování předmětů • užití názorných pomůcek k modelování reálných situací: knoflíky, puntíky, dominové karty, kostky, počítadlo apod. • psaní jednotlivých čísel 0 – 20 • číselná osa – určování a znázorňování čísel • porovnávání čísel pomocí číselné osy • sčítání a odčítání čísel pomocí číselné osy • pamětné sčítání a odčítání do 20 • zápis příkladů, čtení, řešení písemně i z paměti • využívání početních operací v praktických činnostech • základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh 	<p>HV - počítačí písničky, použití Orffových nástrojů při počítání, počítání do rytmu</p> <p>VV - malované slovní úlohy</p> <p>TV - využití pohybu při počítání</p> <p>ČJ - psaní jednoduchých slovních úloh</p> <p>Práce s počítačem</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
se seznámí s jednoduchými tělesy; porovnává velikost základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá tělesa – krychle, kvádr, koule, válec • konkrétní orientace v prostoru 	

Předmět: **Matematika**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: 5 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku; poznává jednotlivá čísla do 100; určí počet daného čísla do 100; zapíše a přečte všechna čísla do 100, určí posloupnost čísel do 100</p> <p>vyhledává dané číslo v řadě, čte všechna čísla do 100; určuje a porovnává velikost daného čísla</p> <p>vyhledává, zapisuje, porovnává čísla na číselné ose; porovnává čísla dané skupiny, využívá matematické znaky větší, menší, rovno</p> <p>sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, používá číselnou osu, počítá z paměti; názorně modeluje násobení 1-5; zná řady násobků a umí z paměti násobilku do 50</p> <p>řeší a vytváří úlohy na násobení a dělení s využitím vztahů krát více/méně; zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtů; využívá komutativnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření číselných představ na základě názoru • přirozená čísla 0 - 100 • číselná řada do 100 • pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě • využívání názorných pomůcek • čtení, psaní, porovnávání čísel do 100 • orientace na číselné ose • porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů • sčítání a odčítání čísel do 100 s přechodem jedné desítky • spoje násobilky 2, 3, 4, 5 • dělení v oboru násobilky 2, 3, 4, 5 • slovní úlohy na násobení a dělení, užívání násobilky v praktických situacích • slovní úlohy se dvěma početními operacemi • užití závorek • řešení slovních úloh na vztahy n krát více/méně • využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů • využívání početních operací v praktických situacích 	<p>HV- počítačí písničky, použití Orffových nástrojů při počítání, počítání v rytmu</p> <p>PP – výukové programy</p> <p>TV - využití pohybu při počítání</p> <p>VV - malované slovní úlohy</p> <p>ČJ - psaní jednoduchých slovních úloh</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>ZÁVISLOSTI A PRÁCE S DATY seznámí se s jednotkami času; orientuje se v čase</p> <p>tvoří a řeší jednoduché slovní úlohy na základě poznatků z praktického života a provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh</p> <p>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU rozezná a pojmenuje krychli, kvádr, kouli, válec, jehlan; nachází v realitě jejich prezentaci; pracuje s jednotkami m, cm, mm; modeluje rovné a křivé čáry, lomenou čáru</p> <p>porovnává velikost rovinných útvarů; modeluje úsečku podle zadání; odhaduje délku úsečky; měří délku úsečky; rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase • základní jednotky času • čtení s porozuměním, řešením slovních úloh • tvoření slovních úloh na základě poznatků z praktického života • doplňování tabulek dle zadání • rozeznávání geometrických těles v prostoru • lomená čára, přímá čára (přímka), křivá čára, úsečka, bod • porovnávání a měření úseček • délka úsečky • modelování úsečky • tělesa v prostoru • jednotky délky • kreslení útvarů podle osy souměrnosti 	

Předmět: **Matematika**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: **5 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE používá přirozená čísla k modelování reálných situací; počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000; porovnává přirozená čísla do 1000; užívá znaménka rovnosti a nerovnosti; zapisuje tyto vztahy</p> <p>řadí čísla podle velikosti; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p>ovládá pamětné sčítání a odčítání do 100; násobí a dělí přirozená čísla 1-10 v oboru do 100; seznamuje se s násobením čísly 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100; s využitím malé násobilky dělí se zbytkem přirozená čísla; ovládá pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel bez a s přechodem v oboru do 1000; písemně sčítá a odčítá přirozená čísla do 1000 bez a s přechodem</p> <p>aplikuje osvojené početní operace při řešení slovních úloh; modeluje situace ze slovních úloh; samostatně tvoří jednoduché slovní úlohy</p> <p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla 0-1000 • sudá a lichá čísla • zápis čísla v desítkové soustavě • číselná osa • teploměr • model • pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel • násobilka • vlastnosti početních operací • násobení a dělení 10 a 100 mimo obor násobílek • dělení se zbytkem • slovní úlohy 	<p>HV - počítačí písničky, použití Orffových nástrojů při počítání, počítání do rytmu</p> <p>VV - malované slovní úlohy</p> <p>TV - využití pohybu při počítání</p> <p>ČJ - psaní slovních úloh, rozbor úloh i z hlediska</p> <p>Práce s počítačem</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>se orientuje v čase; provádí jednoduché převody jednotek času, délky, popisuje jednoduché závislosti z praktického života; doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel</p> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní rovinné útvary; nachází příklady rovinných útvarů v realitě; rozezná, pojmenuje a vymodeluje základní tělesa; vyhledává příklady těles v běžném životě</p> <p>porovnává velikost útvarů; měří délku úsečky v mm a cm; odhaduje délku úsečky</p> <p>rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a jejich vlastnosti • diagramy tabulky, jízdní řády • základní útvary v rovině – obdélník, čtverec, trojúhelník, mnohoúhelník, čtyřúhelník, kružnice, kruh, lomená čára, přímka, úsečka • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • jednotky délky – mm, cm, m • modelování přímky a úsečky • délka lomené čáry • délka úsečky • vzájemná poloha dvou přímek • rozdíl mezi kružnicí a kruhem • čtvercová síť • souměrnost 	

Předmět: **Matematika**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: **5 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p>zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel; modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku; sčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel; vyhledává, sbírá a třídí data</p> <p>čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy; narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce; sčítá a odčítá grafický úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</p> <p>sestrojí rovnoběžky a kolmice</p> <p>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu</p> <p>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých</p>	<ul style="list-style-type: none"> přirozená čísla, celá čísla vlastnosti početních operací s čísly násobilka písemné algoritmy početních operací vlastnosti početních operací s čísly násobilka zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) slovní úlohy zlomky závislosti a jejich vlastnosti diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník délka úsečky, jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině obvod a obsah obrazce osově souměrné útvary základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec slovní úlohy, číselné a obrázkové řady magické čtverce 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – porovnávání lidnatosti evropských států, využití rodinných příběhů, zážitků, zkušeností z Evropy a světa</p> <p>Environmentální výchova – vztah člověk k prostředí (prolíná učivem v řešení slovních úloh) – statistická evidence</p> <p>Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> • prostorová představivost 	

Předmět: **Matematika**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 5 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel; zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</p> <p>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</p> <p>modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku; porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</p> <p>přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty; porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose vyhledává, sbírá a třídí data; čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p> <p>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</p> <p>sčítá a odčítá grafický úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; sestaví rovnoběžky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla, celá čísla • vlastnosti početních operací s čísly • násobilka • písemné algoritmy početních operací • vlastnosti početních operací s čísly • násobilka • zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) • slovní úlohy • zlomky • celá čísla, desetinná čísla • závislosti a jejich vlastnosti • diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády • základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník • délka úsečky, jednotky délky a jejich převody • vzájemná poloha dvou přímek v rovině 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – porovnávání lidnatosti evropských států, využití rodinných příběhů, zážitků, zkušeností z Evropy a světa</p> <p>Environmentální výchova – vztah člověk k prostředí (prolíná učivem v řešení slovních úloh) – statistická evidence</p> <p>Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola (výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>a kolmice</p> <p>určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu; rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obvod a obsah obrazce • osově souměrné útvary • základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec • slovní úlohy, číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost 	

Předmět: **Matematika**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 5 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: provádí početní operace v oboru přirozených a desetinných čísel</p> <p>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p> <p>se seznámí se způsoby převádění jednotek délky a hmotnosti a procvičí v praktické aplikaci na úlohách</p> <p>modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</p> <p>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část celku (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)</p> <p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu</p> <p>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</p> <p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přirozená čísla, desetinná čísla • číselný výraz • znázorňování čísel na ose • zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor • jednotky délky a hmotnosti • znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 10, 100 • prvočíslo • nejmenší společný násobek, největší společný dělitel • vztah desetinného čísla a zlomku • triviální slovní úlohy • příklady rovinných obrazců • rýsování úhlů, ostrý, tupý, pravý, přímý úhel • přenášení úhlů • sčítání a dělení úhlů • čtverec a obdélník, jednotky obsahu 	<p>OSV – rozvoj pečlivosti a přesnosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>útvary, cvičí převody jednotek</p> <p>pozná základní vlastnosti trojúhelníku, základní druhy trojúhelníku, seznámí se s výškou, těžnicí, kružnicí opsanou a vepsanou</p> <p>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, určí osově souměrný útvar</p> <p>odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádra a krychle</p> <p>načrtne a sestrojí síť základních těles</p>	<ul style="list-style-type: none"> • trojúhelník, základní vlastnosti, seznámení s výškou a těžnicí, kružnicí opsanou a vepsanou • osová souměrnost • osa rovinných útvarů • objem a povrch kvádra a krychle, jednotky objemu • síť těles 	<p>OSV – rozvoj pečlivosti a přesnosti</p>

Předmět: **Matematika**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **5 hodin týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: prohloubí úroveň dovedností práce s desetinným číslem zapsaným ve tvaru zlomku, ovládá početní operace se zlomky, získá dovednost řešit praktické úlohy pomocí zlomků</p> <p>si vytvoří povědomí o číselném oboru celých čísel, absorbuje pojmy opačná čísla a absolutní hodnota, naučí se je používat k řešení praktických úloh, ovládne početní operace s celými čísly</p> <p>si vytvoří povědomí o číselném oboru racionálních čísel, naučí se je používat k řešení praktických úloh, ovládne početní operace s racionálními čísly</p> <p>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem), úroková míra a úrok, promile</p> <p>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</p> <p>řeší aplikační úlohy na procenta</p> <p>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, řeší aplikační úlohy, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, pravouhlá soustava souřadnic</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zlomek, operace se zlomky, slovní úlohy řešené pomocí zlomků • celá čísla, operace s celými čísly, slovní úlohy řešené v množině celých čísel • racionální čísla, operace s racionálními čísly, slovní úlohy řešené v množině racionálních čísel • procenta • poměr • měřítko plánů a map • slovní úlohy s použitím procent • přímá a nepřímá úměrnost, • trojčlenka 	<p>Orientace v informacích hospodářského charakteru v médiích</p> <p>Objevujeme Evropu – měřítko map</p> <p>OSV – řešení problémových úloh, diskuse v kolektivu žáků, přijímání a obhajoba názorů</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>dokáže rozpoznat shodné geometrické útvary a dokáže tuto vlastnost praktikovat do praktických úloh</p> <p>se naučí konstruovat shodné zobrazení Středovou souměrností a v tomto zobrazení se naučí zobrazovat rovinné geometrické útvary</p> <p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</p> <p>načrtne a sestrojí rovinné útvary</p> <p>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles; načrtne a sestrojí síť těles; načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • shodné útvary • středová souměrnost • trojúhelník, čtyřúhelník, vlastnosti, konstrukce trojúhelníků dle sss, sus, usu • výška a těžnice trojúhelníku • konstrukce čtyřúhelníků • vzájemná poloha přímek v rovině • povrch a objem jednoduchého hranolu • síť jednoduchého hranolu • volné rovnoběžné a pravouhlé promítání 	<p>OSV – společné řešení problémů, spolupráce, respekt k názorům spolužáků</p>

Předmět: **Matematika**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 5 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic</p> <p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat</p> <p>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</p> <p>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků</p> <p>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles; načrtne a sestrojí síť základních těles</p> <p>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lineární rovnice • zápis slovních úloh s užitím lineárních rovnic • číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny • jednočlen, mnohočlen, součet, rozdíl a součin mnohočlenů, hodnota výrazu, rozklad na součin • užití vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$ • druhá mocnina a odmocnina • závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr • konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti • věty u shodnosti trojúhelníků SSS, SUS, USU • Thaletova věta • výpočty objemů a povrchů válce • prostorový útvar – válec, síť válce 	<p>EV - lidské aktivity problémy životního prostředí ve slovních úlohách</p> <p>Ekosystémy - statistika (sběr). Projekty „Den Země“ a „Den mobility“</p> <p>OSV - pečlivé, přesné provedení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
osvojeného matematického aparátu užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha kružnic, poloha kružnice a přímky • složitější konstrukční úlohy • číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie 	MV- vyhodnocení ankety

Předmět: **Matematika**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 5 hodin týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p> <p>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p> <p>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem; matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p> <p>odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p> <p>načrtne a sestrojí síť základních těles; analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p> <p>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • úpravy lomených výrazů (rozšiřující učivo) • soustavy rovnic o dvou neznámých, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe • shrnutí poznatků o funkcích • příklady funkcí, lineární funkce • výpočty objemu a povrchu jehlanu, koule, rotačního kužele • síť těles – jehlanu, rotačního kužele • úlohy konstrukční a početní geometrie • řešení početních hlavolamů a hříček • logické a netradiční geometrické úlohy • vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů 	<p>MV - vyvození závěrů ze statistických šetření.</p>

5.3. Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Informatika neposkytuje výhradně rozvoj základních digitálních dovedností, jako to bylo úkolem vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, soustřeďuje se na inforatická témata: poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i k hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pomáhá žákům pochopit, jak digitální technologie fungují, tím přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

V 8. ročníku ve školním roce 23/24 a v 9. ročníku ve školním roce 2023/24 a 2024/25 dochází k úpravě ŠVP na přechodné období z důvodu postupného zavedení tzv. nové informatiky dle revidovaného RVP. Od školního roku 2025/26 pak bude pro vzdělávací oblast oboru Informatika ŠVP již plně pokrývat vzdělávací obsah oboru pro 1. a 2. stupeň dle revidovaného RVP rozděleného do 4 tematických celků: Digitální technologie; Data, informace, modelování; Algoritmizace a programování; Informační systémy.

Kompetence k učení

- žák rozlišuje a třídí informace na základě jejich pochopení a tyto informace efektivně využívá při učení
- žák pracuje se symboly, znaky a anagramy a umí formulovat jejich význam a propojit tyto informace s dalšími obory
- žák pozoruje a stanovuje problém, analyzuje ho, kriticky posoudí a vyvodí závěry i pro budoucí jevy
- žák analyzuje výsledky své práce a tyto výsledky dokáže kriticky posoudit

Kompetence k řešení problémů

- žák v dané situaci nebo algoritmu umí najít chybu, problém, analyzuje ho, zhodnotí možná řešení a algoritmus nebo situaci efektivně vyřeší
- žák v kódu, algoritmu, plánu sám vyhledává chyby a problémy, které umí samostatně nahradit správným či lepším řešením
- postupným krokováním umí žák vyhodnotit správnost svého řešení

Kompetence komunikativní

- žák srozumitelně a pochopitelně pro ostatní stanoví a vysvětlí problém
- žák řeší problémovou situaci se spolužáky a je schopen tuto situaci popsat a vyřešit
- žák využívá k záznamu informací různé metody (znaky, anagramy, slova, obrázky ad.) a rozumí jim
- ke komunikaci žák využívá moderní technologie a internet

Kompetence sociální a personální

- žák je schopen o situaci mluvit se svými spolužáky a stanovit role každého účastníka
- žák se snaží efektivně vyřešit problém se spolužáky a snaží se do řešení zapojit názor druhých
- žák směřuje své chování k pocitu seberealizace a sebeúcty

Kompetence občanské

- žák respektuje a chápe názor druhých
- žák respektuje základní normy a práva
- žák pracuje a respektuje pojmy jako duševní vlastnictví, neetické chování v kybersvětě atd.

Kompetence pracovní

- ke své práci využívá žák vhodné nástroje a prostředky
- žák je veden, aby jeho práce byla kvalitní, funkční, společensky významná

Kompetence digitální

- žák standardně zapojuje do výuky digitální technologie, aplikace a služby a pracuje s nimi
- žák pracuje s daty – posuzuje, sdílí, zpracovává a využívá k tomu vhodné prostředky
- žák sám vytváří digitální obsah
- využívá digitální technologie ke zjednodušení a své práce
- systematicky se seznamuje s novými technologiemi a sleduje aktuální trendy
- žák pracuje s digitálními technologiemi bezpečně a s ohledem na své fyzické i psychické zdraví
- žák pracuje s digitálními technologiemi eticky

5.3.1. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Informatika je standardně zařazen po jedné vyučovací hodině od 4. do 9. ročníku. Základem předmětu informatika je rozvoj informatického myšlení, přehledu o fungování počítačů, algoritmizace a krokové programování s využitím IT techniky a softwarového vybavení. V letošním školním roce v rámci postupného přechodu na výuku Nové informatiky je předmět vyučován v 4. – 7. ročníku.

Vzdělávání v předmětu Informatika směřuje na 1. stupni k:

- získání prvních představ o způsobech zaznamenávání dat
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- získání schopností řešit problém – popsat ho, analyzovat a hledat jeho řešení
- získání základních vědomostí o algoritmizaci a algoritmických postupech
- získání schopností formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- získání základní uživatelských dovedností při práci s digitálními technologiemi

- poznávání toho, jak se s digitálními technologiemi pracuje
- pochopení bezpečného využívání technologií
- osvojování si správných návyků při práci s technologiemi, které vedou k prevenci rizikového chování
- získávání možností zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- osvojení si základních dovedností při práci s robotickými digitálními pomůckami

Vzdělání v předmětu Informatika směřuje na 2. stupni k:

- zopakování znalostí o základní architektuře počítače a jeho fungování
- získání schopností řešit problém – popsat ho, analyzovat a hledat jeho řešení
- získá schopnost při analýze problému třídit aspekty, které jsou a nejsou vhodné k vyřešení problému
- získání vědomostí o algoritmizaci a algoritmických postupech
- získá schopnost zpracovávat velké množství nesourodých dat
- porozumění principu fungování digitálních technologií
- získání dovedností kódování, modelování, základního programování
- získání dovedností pracovat s digitálními robotickými pomůckami
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- získání schopností formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- učení porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů a tato dovednost povede k dosahování větší věrohodnosti žákem vyhledaných informací
- učení respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- získání možnosti zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích

Předmět: **Informatika**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <p>pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom řeší úkol použitím schránky dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením</p> <p>uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst v textu rozpozná osobní údaje rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého</p>	<p>OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ</p> <p>Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku</p> <p>PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ</p> <p>Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje</p>	<p>VDO - vychovává k úctě k zákonu</p> <p>OSV - rozvoj pečlivosti, řešení problémů</p> <p>EGS - získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech</p> <p>OSV - napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>sestaví robota podle návodu sestaví program pro robota oživí robota, otestuje jeho chování najde chybu v programu a opraví ji upraví program pro příbuznou úlohu pomocí programu ovládá světelný výstup a motor pomocí programu ovládá senzor používá opakování, události ke spouštění programu</p> <p>sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček</p>	<p>ZÁKLADY ROBOTIKY SE STAVEBNICÍ</p> <p>Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru</p> <p>ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ</p> <p>Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce</p>	<p>MKV - lidské vztahy, etnický původ</p>

Předmět: **Informatika**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <p>pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech doplňuje posloupnost prvků umístí data správně do tabulky doplňuje prvky v tabulce v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát vytvoří a použije nový blok upraví program pro obdobný problém</p> <p>nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát</p>	<p>ÚVOD DO PRÁCE DATY</p> <p>Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu</p> <p>ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – PŘÍKAZY OPAKUJÍCÍ SE VZORY</p> <p>Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p> <p>ÚVOD OD INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ</p> <p>systém, struktura, prvky, vztahy</p> <p>ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – VLASTNÍ BLOKY NÁHODA</p> <p>Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu</p>	<p>VDO - vychovává k úctě k zákonu</p> <p>OSV - rozvoj pečlivosti, řešení problémů</p> <p>EGS - získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech</p> <p>OSV - napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program zjednodušit cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav v programu najde a opraví chyby používá události ke spuštění činnosti postav přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky upraví program pro obdobný problém ovládá více postav pomocí zpráv</p> <p>pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy</p>	<p>Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt</p> <p>ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – POSTAVY A UDÁLOSTI</p> <p>Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt</p> <p>ÚVOD DO MODELOVÁNÍ GRAFŮ A SCHÉMAT</p> <p>Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model</p>	<p>MKV - lidské vztahy, etnický původ</p>

Předmět: **Informatika**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žak</p> <p>rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla</p> <p>najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů</p> <p>popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva</p>	<ul style="list-style-type: none"> · KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ · · Přenos informací, standardizované kódy · Znakové sady · Přenos dat, symetrická šifra · Identifikace barev, barevný model · Vektorová grafika · Zjednodušení zápisu, kontrolní součet · Binární kód, logické A a NEBO · · · · PRÁCE S DATY · · Data v grafu a tabulce · Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce · Kontrola hodnot v tabulce · Filtrování, řazení a třídění dat · Porovnání dat v tabulce a grafu · Řešení problémů s daty · · · · INFORMAČNÍ SYSTÉMY · · Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, · — — · PROGRAMOVÁNÍ - OPAKOVÁNÍ · 	<p>EGM - získávání informací o zemích Evropy a světa, jejich životě a událostech</p> <p>OSV - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti</p> <p>OSV - podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p> <p>MV - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací, kritická analýza existujících textů s ohledem na věcnou správnost a přesnost sdělení</p> <p>MV - rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu</p> <p>VDO - vychovává k úctě k zákonu</p> <p>MV - tvorba mediálních sdělení</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování,</p> <p>vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Vytvoření programu · Opakování · Podprogramy — — — — — — — 	

Předmět: **Informatika**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky</p> <p>používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když)</p> <p>řeší problémy výpočtem s daty</p> <p>připíše do tabulky dat nový záznam</p> <p>seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)</p> <p>používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy</p> <p>ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo</p>	<p>HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat <p>PROGRAMOVÁNÍ – OPAKOÁNÍ A VLASTNÍ BLOKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy 	<p>EGM - získávání informací o zemích Evropy a světa, jejich životě a událostech</p> <p>MV - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací; tvorba mediálních sdělení</p> <p>OSV – řešení problémových úloh, diskuse v kolektivu žáků, přijímání a obhajoba názorů; kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna</p> <p>spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav</p> <p>vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p>	<p>PROGRAMOVÁNÍ – PODMÍNKY, POSTAVY A UDÁLOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi 	<p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích</p> <p>OSV – řešení problémových úloh, diskuse v kolektivu žáků, přijímání a obhajoba názorů; kreativita</p>

Předmět: **Informatika**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p> <p>používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování</p> <p>vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému</p> <p>po přečtení programu vysvětlí, co vykoná</p> <p>ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby</p>	<p>PROGRAMOVÁNÍ – OPAKOVÁNÍ A VLASTNÍ BLOKY</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření programu • Opakování • Podprogramy <p>PROGRAMOVÁNÍ – PODMÍNKY, POSTAVY A UDÁLOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi 	<p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích</p> <p>OSV – řešení problémových úloh, diskuse v kolektivu žáků, přijímání a obhajoba názorů; kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna</p> <p>spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav</p> <p>vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech</p> <p>diskutuje různé programy pro řešení problému</p> <p>vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní</p> <p>pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí</p> <p>vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením</p> <p>diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich</p> <p>na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat</p> <p>popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní</p>	<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) 	<p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích</p> <p>OSV – řešení problémových úloh, diskuse v kolektivu žáků, přijímání a obhajoba názorů; kreativita</p> <p>OSV- tělesné a duševní zdraví</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák</p> <p>na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti</p> <p>vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu</p> <p>diskutuje o cílech a metodách hackerů</p> <p>vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat</p> <p>diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stop</p>	<p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies 	<p>OSV - vztahy ve třídě i mimo ni, problém šikany, využití volného času, koníčky- správný krok ke zdravému formování osobnosti, účelné využití volného času; napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p> <p>MKV – lidské vztahy, původ, odlišnost</p> <p>OSV, VDO – zodpovědnost za své jednání, žebříček hodnot, duševní zdraví, výchova k úctě – lidé, zákony</p>

5.4. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělání. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si svůj prvotní a ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Při výuce vycházíme z vlastních prožitků žáků v konkrétních nebo modelových situacích. Propojujeme výuku s reálným životem a praktickou zkušeností žáka. K tomu přispíváme i osobním příkladem učitelů. Propojením vlastivědy s reálným životem se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role žáka, pomáhá jim nalézt uplatnění mezi vrstevníky a při upevňování pracovních a režimových návyků. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro výuku v oblastech: *Člověk a společnost, Člověk a příroda, Výchova ke zdraví.*

Vzdělávací obor *Člověk a jeho svět* je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy ve vyučovacím předmětu *Člověk a jeho svět* směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- předkládat žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní studium

- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků a k vytváření názoru
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti v běžném životě
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému a komunikaci o něm

Kompetence komunikativní

- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznámit žáky s různými typy informačních zdrojů probíraných témat (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody) a vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- individuálním přístupem budovat sebedůvěru a rozvíjet osobnost žáka
- vést žáky ke schopnosti pracovat v týmu při vyhledávání informací i získávání poznatků vlastivědného a přírodovědného charakteru

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vést žáky k respektování názoru druhých lidí
- seznámit děti s jednotlivými složkami životního prostředí a s nutností řešit problémy životního prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup
- seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly naše státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

129

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Očekávané výstupy – 2. období

Žák :

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.4.1. Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda

Charakteristika vyučovacích předmětů

Oblast zahrnuje vyučovací předměty **Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda**.

Prvouka vede žáka k pozorování přírodních jevů a orientování se v prostoru a čase. Podněcuje utváření nových představ o jednoduchých, ale podstatných věcech a jevech, které ho obklopují doma, ve škole apod. na základě činností a pozorování. Poučuje o lidském těle a ochraně jeho zdraví. Vede k cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních. Žák je motivován objevovat a pozorovat vše, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět. Získává orientaci ve světě informací. V předmětu je utvářen ohleduplný vztah žáka k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jeho ochraně. Žák se učí pojmenovávat předměty, jevy a vytvářet si na ně vlastní názor. Přirozeně vyjadřuje pozitivní pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí. Předmět vede žáka k plnění nejen osobních povinností, ale i společných úkolů, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základně společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití a k vytváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové práci.

Vlastivěda vede žáka k rozvíjení národního cítění, k vědomí sounáležitosti s vlastním národem a k vyjádření základních vztahů mezi lidmi. Žák se naučí orientovat na mapě ČR a Evropy, pracovat s časovými údaji a orientovat se na časové přímce. Měl by pochopit minulost a současnost naší vlasti, umět srovnávat způsob života a práce předků v hlavních dějinných obdobích. Rovněž by se měl naučit chápat význam kulturních památek a naučit se využívat informace z dostupných zdrojů.

Přírodověda vede žáka k utváření kladného vztahu k přírodě, k vlastnímu zdraví a k ochraně životního prostředí i k aktivnímu poznávání jevů a vztahů v přírodě. Žák by měl získat základní vědomost o Zemi, přírodě, člověku a technice. Naučí se uplatňovat základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví, správně jednat a chovat se při mimořádných událostech a v situacích ohrožujících zdraví.

5.4.1.1. Prvouka

Předmět: **Prvouka**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo; rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí,.</p> <p>vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole; rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi; odvodí význam a potřebu povolání a pracovních činností</p> <p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě;</p> <p>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích; roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředí a činnosti ve škole, • prostředí domova, orientace v obci, význačné budovy <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, chování lidí, pravidla slušného chování • jedinec v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy; role členů rodiny • práce, zaměstnání, pracovní postupy <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • subjektivní vnímání času • orientace v čase a následnost událostí • čtení hodin – celá, půl • týdny, měsíce, roky, kalendář <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období • rostliny a živočichové • ovoce a zelenina • stromy a keře 	<p>Komunikace s dospělými ve škole. Odpovědné občanství začíná v obci.</p> <p>Personální kompetence, osobnostní a sociální výchova. Soužití ve třídě – škola demokratického občanství. Etnické a kulturní diference.</p> <p>Pojmy celek, polovina. Děje v přírodě i tradice svázané s rytmy času.</p> <p>Slunce a Země</p> <p>Environmentální výchova, likvidace versus recyklace odpadu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>organismů ve známé lokalitě;</p> <p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví, rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných; chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stavba rostlinného těla • ochrana rostlin a živočichů • volně žijící a domácí zvířata <p>Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – popis viditelných částí • chrup a péče o něj • péče o zdraví – zdravý životní styl, režim dne • zdraví a nemoc • prevence úrazů • bezpečné chování v rizikovém prostředí • bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce • důležitá telefonní čísla 	<p>Ohleduplnost k lidem s postižením. Komunikace s cizími lidmi. Tělesná výchova – význam sportů a pohybových aktivit pro zdraví. Ochrana zdraví v dopravě.</p>

Předmět: **Prvouka**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci</p> <p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p> <p>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • můj domov; Česká republika; Praha • sousední obce/města • význam vybraných budov v obci • proměny obce v čase, památky, jejich význam • orientační body a významné linie obce a místní krajiny <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, zásady komunikace, pravidla slušného chování mezi lidmi • rodina - příbuzenské vztahy • role členů rodiny • třída, pravidla chování • povolání a jejich význam <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> • roční období • ovoce a zelenina - třídění • pokojové rostliny • jarní rostliny • keře, stromy – jehličnaté a listnaté • les a jeho význam • houby – třídění • lesní živočichové • hospodářská zvířata 	<p>Výtvarná výchova – kresba krajiny</p> <p>Výtvarná výchova – umělecká hodnota památky</p> <p>Esteticko-výchovné předměty – výtvarné, slovesné, hudební projevy naší kultury</p> <p>Mezilidské vztahy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě; rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost</p> <p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <p>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p> <p>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ptáci – stálí, stěhovaví <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • kalendář, měsíce, dny v týdnu, hodiny, minuty • čtení času – čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá • denní režim • svátky a zvyky • minulost, současnost, budoucnost <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – smysly • péče o zuby • nemoc, úraz - typy úrazů a jednání dítěte při nich – první pomoc • zdroje pomoci • krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) • chování v roli svědka nebezpečné situace • bezpečná cesta do školy, pravidla chování chodce • dopravní značky a jejich rozdělení • bezpečné cestování v autě, v hromadné dopravě • dopravní prostředky 	<p>Matematika – orientace na časové ose, šedesátková soustava</p> <p>Jazyk a jazyková komunikace – svátky a zvyky</p> <p>Jazyková a komunikační výchova – dopravní značky jako příklad symbolického komunikačního systému</p> <p>Tělesná výchova – význam pohybu, odpočinku pro zdravý vývoj</p> <p>Jazyková a komunikační výchova – komunikace v krizové situaci</p> <p>Jazyková a komunikační výchova – schopnost vyjadřovat vztahové, emoční a další problémy v mezilidském soužití a komunikovat o nich s odborníkem</p>

Předmět: **Prvouka**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: **3 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí (začlenění svou obec) město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</p> <p>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> druhy map naše obec, poloha v krajině krajina v okolí domova minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť vesnice, město orientace v místě bydliště, plánek okolí školy naše vlast – poloha ČR, státní symboly, kraje ČR, obyvatelé, Praha <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> rodina, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, soužití lidí – mezilidské vztahy, ohleduplnost a tolerance pravidla chování lidí, pravidla třídy práva a povinnosti žáků fyzická a duševní práce, povolání <p>Rozmanitosti přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> přírodniny a výrobky, surovina a výrobek, výrobek a zboží neživá příroda 	<p>Klíčová kompetence občanská Výchova demokratického občana</p> <p>Mediální výchova - význam vědy a techniky v běžném životě</p> <p>Multikulturní výchova Klíčová kompetence pracovní</p> <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <p>Finanční gramotnost</p> <p>Environmentální výchova</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě; rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</p> <p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<ul style="list-style-type: none"> • látky a jejich vlastnosti • voda – vlastnosti, skupenství, koloběh vody v přírodě • vzduch – vlastnosti, složení, • horniny a nerosty • půda vznik, význam, složení • Slunce – zdroj tepla a světla • měření délky, hmotnosti, objemu a teploty • živočichové – vlastnosti, třídění • rostliny – vlastnosti, třídění, význam • houby • ochrana životního prostředí <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionální pověsti, rodáci, historické památky • Čas jako fyzikální veličina, určování času • Státní svátky a významné dny <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy • péče o zdraví, správné stravovací návyky • zdravý životní styl • bezpečná cesta do školy, chodec, cyklista 	<p>Přírodovědné učivo – život rostlin, kulturní rostliny</p> <p>Klíčová kompetence personální a sociální</p> <p>Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – hygiena a psychohygiena</p>

5.4.1.2. Vlastivěda

Předmět: **Vlastivěda**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny - různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy - posoudí názor jiných lidí a dokáže na něj vhodně reagovat - usiluje o řešení nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných - rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní - orientace v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, reklama, nemožnost realizace chtěných nákupů, spoření, jak vracet dluhy - orientuje se na časové přímce - rozpozná základní druhy historických pramenů a způsoby jejich poznávání, pozná rozdíl mezi pověstí a skutečností - chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví - vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů v těchto historických etapách - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních 	<p>Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, etnické skupiny</p> <p>Chování lidí – vlastnosti lidí a pravidla slušného chování</p> <p>Základní lidská práva a práva dítěte</p> <p>Základní finanční gramotnost</p> <p>Časová přímka, určování času, roční období</p> <p>Báje, mýty, pověsti jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa, historické prameny a způsoby poznávání minulosti, regionální dějiny</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Nejstarší dějiny na našem území od pravěku do začátku 17. století, státní svátky a významné dny</p>	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Občanská společnost a škola</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Kompetence personální a sociální</p> <p>Rozvoj finanční gramotnosti</p> <p>Mediální výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Mediální výchova</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>specifik</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	<p>Naše vlast, domov, poloha v Evropě, zeměpisná poloha, rozloha, členitost, mapy a plány, riziková místa na cestě do školy, orientace v krajině</p> <p>Povrch, vodstvo, počasí, podnebí, půda a zemědělství, nerostné suroviny, průmysl, služby, doprava, ochrana přírody</p> <p>Cestujeme po České republice</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Dopravní výchova</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>

Předmět: **Vlastivěda**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví - vysvětlí historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů v těchto historických etapách - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků - využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 	<p>Novověk – naše země za vlády králů</p> <p>Novověk – naše země po vzniku republiky</p> <p>Česká republika - opakování</p> <p>Kraj, kde žijeme</p> <p>Oceány a světadíly</p> <p>Evropa</p> <p>Sousední státy České republiky</p> <p>Toulky Evropou</p>	<p>Výchova demokratického občana</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Kompetence personální a sociální</p> <p>Mediální výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Vztah člověka k prostředí</p>

5.4.1.3. Přírodověda

Předmět: **Přírodověda**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	<p>Rozmanitost přírody</p> <p>Živá příroda - houby, rostliny, živočichové</p> <p>Neživá příroda - voda, vzduch, minerály (nerosty) a horniny, půda, světlo a teplo ze Slunce, ekosystém</p> <p>Podzim, les I - podzim, druhy lesa, lesní patra</p> <p>Les II - les udržovaný (kulturní) a přirozený les, význam lesa, živočichové v lese</p> <p>Zima, pokusy a měření - zima, délka, hmotnost, objem, čas, teplota</p> <p>Jaro, lidská sídla (venkov) - jaro, rostliny v okolí lidských sídel, živočichové v okolí lidských sídel</p> <p>Park (město) - rostliny v parku, živočichové v parku</p> <p>Louka, léto - rostliny na louce, živočichové na louce, léto</p> <p>Pole, tekoucí vody - rostliny na poli, živočichové na louce, rostliny u tekoucích vod, živočichové – tekoucí vody a okolí</p> <p>Stojaté vody - rostliny stojatých vod, živočichové – stojaté vody a okolí</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobnostní rozvoj - Sociální rozvoj - Morální rozvoj <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Environmentální výchova</p> <p>Jiné vzdělávací oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jazyk a jazyková komunikace - Matematika a její aplikace - Člověk a svět práce - Tělesná výchova - Výtvarná výchova - Etická výchova

Předmět: **Přírodověda**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných 	<p>Člověk a příroda Neživá příroda</p> <p>Vesmír</p> <p>Rozmanitost přírody Pozorování rostlin a živočichů v botanických a zoologických zahradách</p> <p>Co už víme o ČR Třídění živých organismů</p> <p>Člověk a jeho zdraví</p>	<p>Environmentální výchova</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobnostní rozvoj - Sociální rozvoj - Morální rozvoj <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>osob</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	<p>Pravidla bezpečného pohybu v dopravě</p> <p>Peníze a my</p> <p>Dobré rady na prázdniny</p>	

5.4.2. Dopravní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dopravní výchova se vyučuje jako povinný vzdělávací obor pro žáky 5. ročníku. Časová dotace je 1 hodina týdně. Úkolem předmětu je naučit se správnému chování v dopravě jako cyklista a chodec, řešit modelové a animované problémy, rozeznat nebezpečné situace a správné reakce na ně, hledat správná rozhodnutí a zaujímat důvodná stanoviska. Učení prohlubuje žákům vědomosti již získané v dopravním kursu a v dopravních soutěžích. Součástí výuky je také získání vědomostí a praktických dovedností v poskytování první pomoci. Výuka probíhá ve spolupráci s Obecní policií Opatovice nad Labem.

Cíle a obsah:

- dopravní pravidla, značky a jejich správná interpretace
- rozeznávání nebezpečných situací a nácvik správného chování v nebezpečných situacích
- schopnost rozhodování
- komunikativní chování účastníků silniční, resp. pozemní dopravy
- dopravní interakce
- ohleduplnost k partnerům
- předvídavost a defenzivní chování
- chování chodců
- chování řidičů vozidel
- sluchové, zrakové a motorické schopnosti dětí a jejich rozvíjení dopravní výchovou
- psychologické aspekty chování účastníka dopravy
- alkohol a drogy v dopravě
- první pomoc při úrazech
  - základní pravidla, krizové situace, volání RZP
  - život zachraňující úkony, kontrola životních funkcí
  - poranění
  - obvazová technika
  - transport raněných
- cyklistický výlet, cyklistika pro zdraví
- jiné aspekty (pasivní bezpečnost, historie cyklistiky, handicapovaní v dopravě)

Ve vyučovacím předmětu Dopravní výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí následující strategie:

Kompetence k učení

- žáci se učí bezpečně reagovat na dopravní situace a orientovat se v základních pravidlech silničního provozu
- žáci se učí základům první pomoci
- žáci jsou vedeni k osvojení si základů názvosloví v dopravní a zdravotní výchově, učí se orientovat v dopravních situacích
- žáci rozvíjejí svoje myšlení v této problematice pomocí názorných pomůcek (dopravní testy, dopravní značky, videonahrávky, zdravotnický materiál, internet apod.) a aktivním osvojováním si dopravních situací
- žáci poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si zpětně uvědomují výsledky své práce
- učitel podporuje samostatnost v myšlení a rozhodování – žáci hodnotí výsledky své práce, otevřeně diskutují o problematice, na svých chybách hledají cestu ke správnému řešení
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, dodává žákům sebedůvěru, sleduje zdokonalování všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, která jsou schopni obhájit, uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí
- žáci se učí vnímat problémové situace a plánovat způsob řešení problémů – uplatňují zásady bezpečného chování na komunikaci a adekvátně reagují na situace, řeší problémy v souvislosti s nesprávným chováním v dopravě nebo s uplatněním zásad první pomoci
- učitel zadává úkoly vyžadující týmovou spolupráci i samostatnost, např. formou řízené diskuse, dodává žákům sebedůvěru a pomáhá jim
- učitel nabízí možnost využívat různorodé studijní materiály a prostředky k učinění cílů (hry, soutěže, hádanky, pozorování apod.)

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu dopravních předpisů a zásad poskytování první pomoci, dodržují pravidla silničního provozu, označí přestupky, respektují ostatní účastníky dopravy, zvládají bezpečnou jízdu na kole a dovedou účinně pomoci nebo si pomoc vyžádat
- žáci vyjadřují vlastní názor a diskutují o problematice, využívají osobní zkušenosti a vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém
- učitel podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj osobnosti, umožňuje žákovi zažít úspěch
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat, a podle potřeby žákům pomáhá

Kompetence komunikativní

- žáci poznávají možná nebezpečí na komunikacích a dostupné způsoby jak se chránit
- žáci cvičí bezpečné chování v dopravních situacích, kterých se děti běžně účastní, formují vlastní myšlenky
- žáci prakticky nacvičují ošetření raněného a znají telefonní čísla pro zavolání pomoci
- učitel objasní, co obnášejí jednotlivé role (chodec, cyklista) a jak se mají v těchto situacích správně chovat
- učitel využívá praktické ukázky varující dítě před nebezpečím, zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a pomáhat si

Kompetence občanské

- žáci si vytvářejí správné návyky a vztahy k okolí a lidem
- žáci respektují ostatní, formují si volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodují podle dané situace, rozhodují se v zájmu podpory zdraví, rozlišují a uplatňují práva a

povinnosti vyplývající z různých rolí (cyklista, chodec, pasažér v autě apod.)

- učitel rozvíjí u žáků ty vlastnosti, které ovlivňují jejich reakce při chování v určitých situacích, zejména paměť, pozornost, soustředěnost, ohleduplnost, vnímání nebo orientaci v prostoru a čase- tyto vlastnosti jsou velmi prospěšné pro pobyt dětí venku
- učitel vštěpuje též vztah ke zdraví a opatrnost

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznamováni s pravidly silničního provozu, se základy první pomoci a jsou vedeni k využívání těchto znalostí v praxi
- učitel poskytuje žákům studijní materiál a zdroje informací, vede žáky ke koncentraci a samostatnému myšlení při řešení dopravních a zdravotnických problémů

Předmět: **Dopravní výchova**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: si uvědomuje nutnost bezpečné chůze a jízdy na kole v provozu na komunikacích</p> <p>samostatně rozeznává nebezpečí a nacvičí si správné chování v nebezpečných situacích; se učí rozhodovat, předvídat, defenzivnímu chování, ohleduplnosti</p> <p>respektuje ostatní účastníky silničního provozu, orientuje se v dopravní situaci v obci; rozlišuje různé druhy komunikace si uvědomuje a posoudí nebezpečí na komunikaci; uplatňuje a rozvíjí svoje sluchové, zrakové a motorické schopnosti respektuje zdraví jako základní hodnotu, na silnici se pohybuje tak, aby ho nepoškozoval sobě ani ostatním</p> <p>vědomě používá cyklistickou přilbu a dbá o svoji viditelnost na silnici (odrazky na kole a na oděvu), seznámí se správným vybavením kola a ukáže na nebezpečí, která hrozí při nerespektování tohoto požadavku</p> <p>si je schopen opravit kolo při jednoduchém defektu; rozeznává všechny typy dopravních značek; rozumí dopravním pravidlům uvědomuje si nebezpečí při jejich nedodržování, rozpozná závažnost poranění; samostatně ovládá jednodušší postupy první pomoci</p> <p>zná důležitá telefonní čísla 150, 155, 158 a 112; ohleduplně jedná s handicapovanými jedinci a vhodně reaguje na jejich potřeby; vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená se</p>	<ul style="list-style-type: none"> • děti na komunikaci • nebezpečná místa v obci • jízda na kole bezpečně • správné vybavení kola • dopravní pravidla • dopravní značky • první pomoc při úrazech • handicapovaní v dopravě • alkohol a drogy v dopravě 	<p>OSV - sebepoznání a sebepojetí, komunikace</p> <p>VDO - občanská společnost</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>OSV- rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, psychohygiena, kreativita</p> <p>VDO - občan</p> <p>MV - lidské vztahy</p> <p>OSV - mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje</p> <p>EGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV - lidské vztahy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>zneužíváním návykových látek; umí rozeznat jejich dopad na nebezpečnost v silničním provozu a je si vědom právních postihů, respektuje ostatní účastníky silničního provozu dokáže dodržovat dopravní předpisy a umí se podle nich na silnici pohybovat; rozvíjí si fyzické a duševní zdraví při sportovní činnosti; získává praktické dovednosti; se seznámí s historií cyklistiky a cykloturistiky a sám ukáže na jejich pozitivní přínos pro dnešní dobu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cykloturistika • cyklistika pro zdraví • historie cyklistiky 	<p>MV - fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>EV - lidské aktivity a životní prostředí</p>

5.5. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života ve společnosti. Žáci poznávají dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí, seznamují se s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Podílí se na utváření pozitivních občanských postojů, hraje důležitou roli při prevenci rasistických, xenofobních a extremistických postojů. Vychovává k toleranci a respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodních a kulturních hodnot.

Výchovné a vzdělávací postupy ve vyučovacím předmětu Člověk a společnost směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- chápat dějepisně-geografický kontext, vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech, seznámit se se základními používanými termíny a symboly vzdělávacích oborů dějepis a výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- chápat společenské problémy v jejich vývoji, při řešení problémů pochopit souvislosti s historií, tato řešení pak posuzovat z nejrůznějších společenských pohledů

Kompetence komunikativní

- souvisle formulovat své názory na dění ve společnosti, vyslechnout a tolerovat odlišný názor, umět využít informační a komunikační prostředky a naučit se je kreativně použít jako nástroje poznání, získané komunikační dovednosti pak umět využít k vytváření kvalitních mezilidských vztahů

Kompetence sociální a personální

- pochopit důležitost i rozdíly týmové a individuální práce, dokázat přijímat i získávat role ve skupině a snažit se navodit příjemnou atmosféru v týmu, naučit se diskutovat

Kompetence občanské

- osvojit si základy, na kterých spočívají zákony, společenské normy a naše kulturní a historické dědictví, vážit si přesvědčení ostatních lidí i jejich vnitřních hodnot a dokázat najít nenásilnou cestu k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- umět využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další duševní a fyzický rozvoj, rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

5.5.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je zařazen samostatně v 6. - 9. ročníku v týdenní dotaci 2 hodin. Výuka dějepisu přináší žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.

Vyučovací činnost učitele by měla vytvářet podmínky k tomu, aby:

- žáci poznali, jak se postupně měnil způsob života lidí v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje
- se dovedli orientovat v kontinuitě národních dějin a v jejich významných obdobích
- chápali smysl událostí a činů osobností, které ovlivňovaly běh dějin a společenský vývoj
- chápali souvislosti celospolečenského dění se životem lidí vlastního regionu i souvislosti národních a světových dějin
- se naučili zařazovat události do chronologické následnosti a vysvětlovat jejich vzájemné vztahy (příčiny a důsledky)
- uměli o těchto událostech souvisle vyprávět, výstižně charakterizovat a vysvětlovat nejdůležitější historické události a zaujímat k nim vlastní stanovisko

K specifickým možnostem výuky dějepisu na základní škole patří i formování takových postojů, jako je úcta ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, snaha o ochranu historických a kulturních památek, smysl pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů, jejich respektování, pochopení přínosu těchto národních specifik pro současný svět, pochopení potřeby života v míru jako prvořadé potřeby a jako jediné humánní možnosti řešení současných globálních problémů lidstva.

Organizace výuky:

Výběr učiva a jeho strukturalizace vychází z chronologického pojetí, které je funkčně kombinováno s tematickým, je proveden tak, aby žáci získali celistvý a objektivní obraz historie v její mnohostrannosti a různorodosti.

Důraz je položen především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským a světovým vývojem (dějin kultury, vědy, techniky, způsobu života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti.

Vyučující se zaměří na výklad učiva určeného k trvalému osvojení a nezatěžuje žáky podrobnostmi (tradičním popisem často i nepodstatných historických událostí a společenských jevů, neúměrným množstvím časových údajů, jmen, pojmů atd.). Tím přispívá ke komplexnějšímu pohledu na historii, k pochopení vzájemných vztahů a k rozvoji samostatného a kritického myšlení. Orientací na podstatné učivo jsou vytvářeny podmínky pro seznamování žáků s historií způsobem odpovídajícím jejich poznávacím schopnostem.

Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K nejefektivnějším patří výklad, práce s učebnicí, historickými mapami, historickými dokumenty, odbornou literaturou apod., řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných předmětech, z historické četby, z divadelních a filmových pořadů, návštěv historických expozic atd.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

Žák:

- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

Žák:

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

Žák:

- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

Žák:

- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

Žák:

- na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

Žák:

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Předmět: **Dějepis**
 Ročník: **6. ročník**
 Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků, uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány, orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p> <p>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu, objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací, uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví, demonstrovat na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství, porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p> <p>objasní úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků,</p>	<p>Úvod do vyučování dějepisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> význam zkoumání dějin získávání informací o dějinách historické prameny historický čas a prostor <p>Pravěk:</p> <ul style="list-style-type: none"> etapy vývoje člověka způsob života lidí v době kamenné lovci a sběrači počátky umění a náboženství počátky zemědělství a řemesel doba bronzová a železná Keltové Germáni <p>Starověk – nejstarší státy:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristické rysy oblastí státy starověkého východu: státy v oblasti Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína <p>Starověké Řecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteristika oblasti 	<p>EV - člověk a příroda</p> <p>OSV - komunikace, mezilidské vztahy</p> <p>SV - komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů</p> <p>EV - světařily, člověk a příroda</p> <p>OSV - kreativita</p> <p>EV - příroda a první civilizace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>zdůvodní příčiny kolonizace a na mapě ukáže její hlavní směry, porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a v Aténách, vysvětlí podstatu antické demokracie, uvede důvod, stručně průběh a výsledek řecko-perských válek, objasní příčiny a zhodnotí výsledky Peloponéské války, doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti a vědy, objasní vzestup a pád Alexandra Makedonského</p> <p>popíše přírodní poměry Apeninského poloostrova, stručně převypráví pověst o založení Říma, objasní důvody, průběh a důsledek punských válek, uvede význam osoby Spartaka v povstání otroků, vysvětlí podstatu a význam křesťanství, popíše události, které vedly k zániku západořímské říše</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mykénské období • doba homérská • velká řecká kolonizace • státní zřízení a způsob života v městských státech – Sparta, Atény • Řecko-perské války • řecká vzdělanost, věda a umění • Boj o nadvládu v Řecku; peloponéská válka • ovládnutí Řecka Makedonií; říše Alexandra Makedonského <p>Starověký Řím:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteristika oblasti • vývoj Říma do ovládnutí Itálie • Punské války • Řím po ovládnutí Středomoří • Spartakovo povstání • konec římské republiky • římské císařství – rozkvět a krize • zánik říše západořímské 	<p>VDO - demokracie, despotie, tyranie</p> <p>MV - sblížování a prolínání kulturních vlivů</p> <p>EGS - sblížování a prolínání kulturních vlivů</p> <p>VDO - demokracie, despotie, tyranie</p> <p>VDO - občanská práva</p>

Předmět: **Dějepis**
 Ročník: **7. ročník**
 Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států, objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech, vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury</p> <p>charakterizuje období vlády posledních Přemyslovců, uvede znaky gotiky a příklady některých památek na našem území, zhodnotí vládu Lucemburků v Čechách, vyzvedne osobnost Karla IV., jeho zásluhy o celkový rozvoj stát, vysvětlí znovuoživení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život, popíše život předhusitské společnosti, zhodnotí úlohu reformátora, posoudí roli mistra Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zhodnotí význam husitského hnutí, zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad, popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky, objasní</p>	<p>Raný středověk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváření středověké Evropy • Byzantská říše • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • křesťanství v raném středověku • Francká říše • Sámova říše • Velkomoravská říše • vznik Kyjevské Rusi • vznik států ve střední Evropě • nájezdy Vikingů a vznik středověké Anglie a Francie • křížové výpravy do Svaté země • počátky a rozvoj českého státu za prvních Přemyslovců • románská kultura <p>Vrcholný a pozdní středověk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemědělství, vznik měst • český stát za posledních Přemyslovců • struktura středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev (šlechta, rytíři, měšťanstvo, kněžstvo, mnišské řády, poddaní) • Stoletá válka • gotická kultura • Lucemburkové na českém trůně, vláda Karla IV. a její přínos pro český stát • kritika poměrů v církvi • husitství v Čechách 	<p>EGS - formování evropských států, rozdíly ve vývoji, byzantské a arabské umění, vzdělanost na dvoře Karla Velikého</p> <p>OSV - národ, vlast MV - náš etnický původ, důraz na české patrony, první písemné památky, české pověsti, kroniky, legendy, románský sloh</p> <p>EGS - český stát za vlády posledních Přemyslovců</p> <p>VDO - vznik parlamentu, Magna charta, 1215 vznik parlamentu, kroniky</p> <p>MV - gotika</p> <p>VDO - doba Karla IV.</p> <p>EGS – reformace</p> <p>MV - předsudky, stereotypy katolické církve</p> <p>VDO - principy demokracie</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie, objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky, rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vláda Jiřího z Poděbrad • český stát v období jagellonském <p>Počátky novověku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počátky humanismu a renesance • zámořské objevy a počátky dobývání světa • reformační hnutí v Evropě • nástup Habsburků na český trůn • český stát v předbělohorských poměrech • vláda Rudolfa II. • třicetiletá válka 	<p>jako formy vlády</p> <p>EGS - mírové poselství Jiřího z Poděbrad</p> <p>MKV - stavitelství, sochařství, malířství; osobnost člověka</p> <p>MV - poznávání jiných kultur</p> <p>MKV - předsudky, stereotypy katolické církve</p> <p>MKV, EGS, VDO - baroko, rekatolizace</p>

Předmět: **Dějepis**
 Ročník: **8. ročník**
 Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti, uvede znaky baroka a příklady některých památek, objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě, porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů, vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií, charakterizuje soupeření mezi velmocemi, vysvětlí vznik Československa a jeho problémy</p>	<p>Novověk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • české země po třicetileté válce • revoluce v Anglii • evropský absolutismus • barokní kultura a osvícenství • průmyslová revoluce • osvětský absolutismus Marie Terezie a Josefa II., založení Josefova a Tereziína • vznik USA • francouzská revoluce a napoleonské války • rozvoj vědeckého poznání • klasicismus a romantismus • Habsburská monarchie v 1. polovině 19. století, české národní obrození • revoluční rok 1848 v Evropě • kolonialismus • vznik Itálie a Německa • občanská válka v USA • Habsburská monarchie v 2. polovině 19. století • svět před první světovou válkou • první světová válka a její příčiny, průběh a důsledky • Tomáš Garrigue Masaryk • vznik Československé republiky 	<p>MKV, EGS, VDO - baroko, rekatolizace</p> <p>EGS - osvícenství, klasicismus</p> <p>EV - životní prostředí</p> <p>VDO - občanská společnost, pojem vlastenectví</p> <p>EGS - revoluce USA, FR</p> <p>MV - rasismus, otrokářství</p> <p>EV - historické památky</p> <p>MV - propaganda</p> <p>EGS - války jako mezníky vývoje</p>

Předmět: **Dějepis**
 Ročník: **9. ročník**
 Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky, rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu, na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv, zhodnotí období druhé republiky a protektorátu Čechy a Morava, vysvětlí příčiny vypuknutí druhé světové války, zhodnotí období heydrichiády, zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p> <p>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků, vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce, posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa</p>	<p>Nejnovější dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • budování Československé republiky • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • „zlatá 20. léta“ a světová hospodářská krize • rozpad versailleského mírového systému a hrozba nového válečného konfliktu • cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky • Protektorát Čechy a Morava • druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války • poválečné uspořádání světa a Československa • studená válka • únor 1948 a nástup komunismu v Československu • 60. léta v Československu – léta uvolnění a rok 1968 • normalizace • sametová revoluce v listopadu 1989, vznik České republiky • Česká republika na přelomu tisíciletí • rozpad koloniálního systému • Evropa a svět v 2. polovině 20. století • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje 	<p>EGS - války jako mezníky vývoje</p> <p>MKV - rasismus 20. stol., lidská solidarita</p> <p>EGS - Východ – Západ</p> <p>VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>OSV - mezilidské vztahy</p> <p>MKV - princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ</p> <p>VDO - formy vlády</p> <p>MV - sdělovací prostředky a politika</p> <p>OSV - sociální rozvoj - mezilidské vztahy</p> <p>EGS - integrační proces</p>

5.5.2. Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. V návaznosti na učivo prvouky a vlastivědy učí žáky orientovat se v životě společnosti. Pomáhá žákům v utváření vztahu ke skutečnosti, formuje jejich osobnost po stránce mravní, citové i volní, utváří a rozvíjí jejich způsobilost k odpovědnosti, učí je sebepoznání, sebekritice a zdravému sebevědomí. Vybavuje žáky základními vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, o právech a povinnostech občanů, poskytuje základní orientaci v právních předpisech potřebných v běžném životě, vytváří základy právního vědomí a občanské zodpovědnosti.

Obsah předmětu je členěn do tematických celků. Žáci jsou vedeni k samostatné práci, k práci ve dvojicích, skupinách i v kolektivu třídy. Učí se samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace z různých zdrojů, utvářet si vlastní názor, obhájit ho v diskusi.

Vyučovací předmět je zařazen samostatně v 6., 8., a 9. ročníku v dotaci 1 vyučovací hodina týdně a může být vyučován v dvouhodinovém bloku jednou za 14 dní.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

Žák:

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: objasní účel státních symbolů a způsoby jejich užívání, odlišuje vlastenectví od nacionalismu chápe svoje postavení a role v různých sociálních skupinách</p> <p>objasní souvislosti mezi globálními a lokálními problémy</p> <p>rozpozná, kdy člověk potřebuje pomoc druhého, zná instituce, na které se může o pomoc obrátit</p> <p>objasní potřebu tolerance, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, způsoby chování, zaujímá tolerantní postoj k menšinám</p> <p>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích</p> <p>kriticky hodnotí a vhodně usměrňuje své chování</p> <p>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, chápe potřebu ochrany duševního vlastnictví sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • naše škola život ve škole, práva a povinnosti žáků, společná pravidla • naše obec, region, kraj důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci • naše vlast pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny • život mezi lidmi vliv rodiny, školy a vrstevníků; rodina a její funkce, rodinné a příbuzenské vztahy, náhradní rodinná péče • lidská práva (miniúvod) základní lidská práva, rovnost a nerovnost, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi • člověk v sociálních vztazích komunikace, sebeprosazování, náročné životní situace, rozvoj osobnosti • majetek a vlastnictví formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana hospodaření s penězi a majetkem hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje 	<p>Výchova demokratického člověka (občanská společnost a škola) - pravidla života ve škole Výchova demokratického člověka (formy participace občanů v praktickém životě)</p> <p>Environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí).</p> <p>Osobnostní a sociální výchova (sociální a morální rozvoj),</p> <p>Osobnostní a sociální výchova (sociální rozvoj) - shody a rozdíly mezi rasami, národy, tolerujeme odlišnosti</p> <p>Výchova demokratického občana (lidská práva) Kompetence občanské</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka</p> <p>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<p>Kouření a já – projekt, anatomie a fyziologie kouření, účinky kouření, způsoby, jak přestat kouřit Způsoby chování v krizových situacích a při pobytu v různých prostředích Osobní bezpečí</p> <p>Dětská krizová centra, linky důvěry</p>	

Předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: objasní, jak může realistické poznání a hodnocení vlastní osobnosti ovlivnit rozhodování, vztahy s okolím a kvalitu života,</p> <p>posoudí, jak osobní vlastnosti ovlivňují dosahování osobních i společných cílů, chápe důležitost vůle v životě člověka,</p> <p>kriticky hodnotí a vhodně usměrňuje své chování a jednání, popíše, jak rozvíjet osobní přednosti, překonávat nedostatky a překážky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní, a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti projevům lid. nesnášenlivosti</p> <p>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy</p>	<p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> • sebepoznání, sebehodnocení - význam • <u>duševní vlastnosti osobnosti a projevy chování</u> (temperament, schopnosti, charakter, vůle) • <u>motivy jednání člověka</u>: potřeby, zájmy, hodnoty • <u>psychické procesy a stavy</u>: jak se vidím já, jak mne vidí ostatní - stereotypy v posuzování druhých lidí poznávání a vnímání, myšlení a řešení problémů, paměť, styly učení, emoce • životní cíle a plány, adaptace na životní změny, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji • <u>člověk v sociálních vztazích</u>: mezilidská komunikace, sebeprosazování, náročné životní situace, konflikty v mezilidských vztazích <p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>principy tržního hospodářství</u> – nabídka, poptávka, trh a jeho fungování, tvorba ceny, inflace <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>člověk a kultura</u>: kulturní hodnoty a tradice • kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace, kulturní bohatství • <u>mediální výchova</u>: zpravodajství a reklama (kritický přístup), 	<p>Osobnostní a sociální výchova (osobnostní, sociální a morální rozvoj)</p> <p>Multikulturní výchova (Kulturní diference, lidské vztahy, princip solidárního smíru a solidarity)</p> <p>Mediální výchova kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, vnímání autora mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálních</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky, rozlišuje a porovnává úkoly složek státní moci ČR, na příkladech dokládá činnost institucí a organizací, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu</p> <p>posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech, objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p>	<p>rozdíly mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, vliv médií na každodenní život, média a manipulace, sociální média</p> <p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu: znaky státu, typy a formy státu • principy demokracie • složky státní moci, jejich orgány a instituce • Ústava ČR (význam, obsah), moc zákonodárná, výkonná a soudní • základní lidská práva a svobody, diskriminace • státní správa a samospráva • volby a veřejný život, politické strany 	<p>sdělení</p> <p>Výchova demokratického občana</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Předmět: **Občanská výchova**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>doдрžuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí</p> <p>zná úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek, trestný čin, uvede příklady</p> <p>diskutuje o příčinách korupčního jednání</p> <p>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu</p>	<p>Člověk, stát a právo</p> <p>Občan ČR: práva a povinnosti</p> <p>Právní řád ČR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • právo a morálka • právní vztahy a právní normy • odvětví práva ČR <p>Právní jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrana majetku • právo v každodenním životě • základní práva spotřebitele <p>Protiprávní jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> • přestupek a trestný čin • orgány právní ochrany, soustava soudů • kriminalita, korupce • trestní právo <p>Smlouvy</p> <ul style="list-style-type: none"> • smlouvy jako právní úprava vztahů týkající se vlastnictví, pracovního poměru, manželství) • ústní dohoda, písemná dohoda, • typy smluv, • smlouva o úvěru • rizika smluv <p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti • záchytná sociální síť • význam daní, přímé a nepřímé daně 	<p>Osobnostní a sociální výchova (morální rozvoj)</p> <p>Výchova demokratického občana (občan, občanská společnost a stát)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů, uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků, porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků</p> <p>uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování,</p> <p>uvede příklady globálních problémů světa, popíše jejich příčiny a důsledky, vyjádří na ně svůj názor objasní souvislosti mezi globálními a lokálními problémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> osobní a rodinný rozpočet: úspory – možnosti spoření a investování <u>spořicí finanční produkty</u>, výhodnost a bezpečnost vkladů, finanční rezerva, spoření snížením výdajů co je investice, produkty finančního trhu pro investování <u>úvěry</u> – hypotéka, leasing, spotřebitelský úvěr, prodej na splátky úrok placený x úrok přijatý <u>banky a jejich služby</u> – aktivní a pasivní operace <u>pojištění</u>: typy pojištění, pojištění movitého a nemovitého majetku, pojištění osob, pojištění vozidla, cestování pojištění - skrytá rizika, právní a etické principy pojištění <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR instituce Evropské unie a jejich fungování čtyři svobody jejich dopad na život jedince <ul style="list-style-type: none"> globalizace – projevy, důležité globální problémy 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Den Evropy)</p> <p>Multikulturní výchova</p> <p>Environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí)</p> <p>Mediální výchova</p>

5.6. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro 2. stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i oblastí dalších, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápat souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Oblast Člověk a příroda zahrnuje vzdělávací obory:

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. V předmětu Člověk a příroda budou rozvíjeny klíčové kompetence strategiemi, které žákovi umožní:

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů
- vyhledávat a třídit informace, využívat je v učení a praktickém životě
- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a hledat řešení
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- rozumět různým typům textů, schémat, obrazových materiálů a jiným informačním prostředkům
- výstižně a kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- spolupracovat při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat materiály a pomůcky a udržovat je v pořádku, aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- přistupovat k pracovní činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat.

5.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku v dotaci 2 hodiny týdně. Obsahem vzdělávacího oboru fyzika je zkoumání převážně přírodních jevů v závislosti na změnách probíhajících v prostoru a čase, jako je pohyb těles, zvukové, elektromagnetické a světelné jevy, účinky síly a silových polí, rozpoznávání různých druhů energií a možností jejich využití, utváření uceleného pohledu na vesmír a jeho vývoj. Vzdělávací obsah směřuje k tomu, aby si žáci především na základě pozorování, měření a experimentování uvědomili souvislosti mezi jevy probíhajícími v přírodě i možnost pozitivního ovlivňování, které by vedlo k optimálnímu soužití člověka s přírodou.

Výuka se orientuje zejména na to:

- aby si žáci osvojili důležité poznatky z vybraných okruhů učiva
- aby si osvojili prvky základních metod práce, které fyzika používá při poznávání fyzikálních objektů a procesů (pozorování, měření, vytváření experimentů, zpracování získaných údajů, jejich hodnocení, vyvozování závěrů z těchto údajů)
- aby získávali dovednost využívat osvojených poznatků a dovedností při řešení fyzikálních problémů a úloh, při objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické či technologické praxi, při samostatném i týmovém provádění jednoduchých pokusů
- aby žáci měli co nejvíce příležitosti k rozvíjení svého logického uvažování a myšlení, aby se učili pracovat s jasně vymezenými pojmy a aby se učili získané či předložené informace kriticky hodnotit a ověřovat je z různých hledisek (především z hlediska jejich správnosti, přesnosti a spolehlivosti)
- aby žáci získávali a upevňovali své dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

169

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

Žák:

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Učivo:

- měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy

Žák:

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Učivo:

- pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Učivo:

- Pascalův zákon – hydraulická zařízení
- hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo:

- formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Žák:

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Učivo:

- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Žák:

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Učivo:

- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Učivo:

- sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze

Předmět: **Fyzika**
 Ročník: **6. ročník**
 Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Látky a tělesa uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně a sebe působí</p> <p>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p> <p>Síly určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil</p> <p>Elektromagnetické děje sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod</p> <p>rozliší vodič a izolant</p> <p>využívá prakticky poznatky o vzniku magnetického pole kolem vodiče s proudem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • látka a těleso • skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze • měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas • hustota látky, hmotnost; výpočet • gravitační pole a síla • elektrické pole a síla (elektrický náboj, atom, iont) • magnetické pole a síla (magnety, póly magnetu) <p>elektrický obvod – schématické značky, sestavení obvodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroj napětí, spotřebič, spínač • vodič a izolant • tepelné účinky elektrického proudu • cívka • elektromagnet • bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními 	<p>OSV - rozvoj pozorování, komunikace,</p> <p>grafický záznam průběhu teploty a výpočet průměrné teploty</p> <p>OSV – skupinová práce při zapojování jednoduchých obvodů</p>

Předmět: **Fyzika**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Pohyb těles a síly rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p>určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p> <p>Mechanické vlastnosti tekutin využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • klid a pohyb tělesa • pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, posuvný, otáčivý • rychlost, dráha • gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa • výslednice dvou sil stejných a opačných směrů • rovnováha sil • tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí • třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi • Pascalův zákon – hydraulická zařízení • hydrostatický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny • Archimédův zákon – vztahová síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách • atmosférický tlak • souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 	<p>OSV – řešení problémů (výpočtové pohybové úkoly)</p> <p>Konstrukce úseček</p> <p>OSV – kreativita: modelování plastelíny do tvaru tělesa schopného plavby</p> <p>EV – základní podmínky života (atmosféra)</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Světelné děje využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí využívá zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti světla – zdroje světla, optická prostředí, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích stín, zatmění Slunce a Měsíce odraz a rozptyl světla zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle 	<p>OSV - cvičení smyslového poznávání: vytvoření záznamu fází Měsíce</p> <p>komunikace: práce ve dvojicích se zrcadly</p>

Předmět: **Fyzika**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Energie využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</p> <p>Elektromagnetické děje rozdělí vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>změří elektrický proud a napětí</p> <p>Zvukové děje rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práce, výkon • formy energie – pohybová, polohová, vnitřní • teplo • přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění • hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny • elektrický náboj • vodič a izolant v elektrickém poli • měření elektrického proudu a napětí • Ohmův zákon, výpočet proudu, napětí • zdroje napětí • elektrický odpor • elektrická energie a výkon • látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku • rychlost šíření zvuku v různých prostředích • odraz zvuku na překážce, ozvěna • pohlcování zvuku • ucho, ochrana před nadměrným hlukem 	<p>EV – energie jako jedna ze základních podmínek života</p> <p>OSV – pozorování vodiče a izolantu v elektrickém poli</p> <p>OSV – skupinová práce při měření elektrického proudu a napětí</p> <p>EV – problémy spojené s nadměrným hlukem</p>

Předmět: **Fyzika**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Elektromagnetické děje, energie využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p> <p>rozliší stejnosměrný proud od střídavého</p> <p>rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</p> <p>zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí</p> <p>Světelné jevy</p> <p>rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice</p>	<ul style="list-style-type: none"> elektrické a magnetické pole a síla cívka s proudem stejnoseměrný elektromotor elektrostatická indukce vznik střídavého proudu transformátor výroba a přenos elektrické energie vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními polovodiče jaderná energie: <ul style="list-style-type: none"> radioaktivita štěpná reakce jaderný reaktor, jaderná elektrárna ochrana lidí před radioaktivním zářením využití radioaktivního záření obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie <ul style="list-style-type: none"> lom od kolmice a ke kolmici zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou oko, využití čoček v optických přístrojích 	<p>EV - základní podmínky života, návštěva Palety: Alternativní zdroje</p> <p>EV – vyhodnocení kladů a záporů různých druhů elektráren na životní prostředí</p> <p>OSV - kreativita, komunikace – konstrukční řešení úloh</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami Žák:</p> <p>Vesmír objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozklad bílého světla hranolem • sluneční soustava – její hlavní složky Slunce planety a planety měsíce a měsíční fáze komety 	

5.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci /celkem v 8. a 9. ročníku 4 hodiny/.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Výuka se orientuje zejména na to:

- aby žáci postupně získávali základní poznatky z obecné, anorganické a organické chemie
- aby si osvojovali dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím
- aby poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žiravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami
- aby se naučili prostřednictvím laboratorních prací a pokusů pracovat ve dvojici či menší skupině
- aby byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka)
- učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomovali významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví
- tak jako ostatní přírodovědné předměty významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků, učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci (celkem v 8. a 9. ročníku 4 hodiny). Předmět může být vyučován v učebně chemie s chemickou laboratorní /v hodinách zaměřených na praktické provádění pokusů/ i v kmenových třídách/ v hodinách zaměřených na teoretické poznatky/. Ve vyučovacím předmětu chemie je naplňována část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví. Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů /Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a jeho svět/ a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“. Výuku některých témat lze realizovat tedy i formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

Žák:

- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Učivo:

- vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

SMĚSI

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

Učivo

- směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

Žák:

- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Učivo:

- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

Žák:

- rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Učivo:

- chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

Žák:

- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- se orientuje na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Učivo:

- oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

Žák:

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Učivo:

- uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

Žák:

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- se orientuje v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo:

- chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- průmyslová hnojiva
- tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika
- plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace
- detergenty, a pesticidy, a insekticidy
- hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
- léčiva a návykové látky

Předmět: **Chemie**
 Ročník: **8. ročník**
 Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Pozorování, pokus, bezpečnost práce určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <p>Směsi rozlišuje směsi a chemické látky</p> <p>vypočítá složení roztoků a připraví roztok daného složení</p> <p>navrhne postup a provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi</p> <p>rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu</p> <p>Částicové složení látek a chemické prvky používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve</p>	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam různorodé směsi, stejnorodé roztoky, hmotnostní zlomek koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasyčený roztok oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho 	<p>OSV - smyslové pozorování látek, práce ve skupině</p> <p>EV - vyhledávání chemických látek v domácnosti, stanovení nebezpečnosti a způsobu zacházení a uskladnění dané látky</p> <p>OSV - komunikace, práce ve skupině EV, OSV - skupinové zpracování tématu Voda, vyhledávání informací</p> <p>EV - základní podmínky života návštěva úpravny vody Hrobice</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>správných souvislostech</p> <p>Žák:</p> <p>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p> <p>Chemické reakce</p> <p>rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání</p> <p>Anorganické sloučeniny</p> <p>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<p>změny v chemických reakcích, elektrony</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků • skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo • chemické sloučeniny - chemická vazba <ul style="list-style-type: none"> • chemické reakce – zákon zachování hmotnosti • chemické rovnice <ul style="list-style-type: none"> • chemické sloučeniny – názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin • oxidační číslo • oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí • vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů • kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů 	<p>EV - ochrana zdraví, přírody Den Země</p> <p>EV - lidské aktivity a problémy ŽP</p> <p>OSV - komunikace stanovování pH roztoků používaných v běžném životě</p>

Předmět: **Chemie**
 Ročník: **9. ročník**
 Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Chemické reakce uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání</p> <p>aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p> <p>Organické sloučeniny zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>rozliší nejjednodušší uhlovodíky a uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>rozliší vybrané deriváty uhlovodíků a uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů</p>	<ul style="list-style-type: none"> redoxní reakce, elektrolyza řada reaktivity kovů korozí látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva chemické sloučeniny – názvosloví jednoduchých organických sloučenin uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných zástupců (alkoholy, karboxylové kyseliny) přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí 	<p>OSV – komunikace: sledování koroze, vyhodnocení</p> <p>EV - základní podmínky života, vztah člověka k ŽP</p> <p>Důkazy přítomnosti bílkovin, tuků a sacharidů v potravinách</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>a vitaminů v lidském těle -</p> <p>Žák:</p> <p>Chemie a společnost zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p> <p>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</p> <ul style="list-style-type: none"> • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy, insekticidy • léčiva • návykové látky 	<p>EV - vztah člověka k prostředí, ochrana zdraví</p> <p>EV – plasty, recyklace</p> <p>MR – rozhodovací schopnost (odmítnutí návykové látky)</p>

5.6.3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět přírodopis je zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku. Snaží se plynule navazovat na znalosti žáků ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a z části též na výstupy z ostatních vzdělávacích oblastí. Přírodopis je koncipován jako předmět, který má žáky především motivovat k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o pestrosti přírody, rozmanitosti organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Výklad je zaměřen na způsoby života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí a jejich samotnému rozšíření na Zemi. Hlediska taxonomického třídění jednotlivých skupin organismů jsou redukována, výklad postupuje od konkrétních, dětem více či méně známých informací o jednotlivých druzích, k obecným informacím fyziologickým a ekologickým. Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. – 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové dotaci v 6., 7. a 8. ročníku, v 9. ročníku v 1 hodinové dotaci (celkem 7 hodin). K organizačním formám výuky přírodopisu patří přírodovědné vycházky, školní výlety nebo praktická cvičení (laboratorní práce). Obsah výuky je v jednotlivých ročnících členěn „klasicky“ – tzn. na botaniku, zoologii, biologii člověka, mineralogii a petrologii. Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, Chemie, Zeměpis, Člověk a svět práce nebo Výchova ke zdraví) a do tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací“. Výuka některých témat může být realizována formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

Žák:

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Učivo

- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- význam a zásady třídění organismů
- dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

Žák:

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Učivo:

- houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

Žák:

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Učivo:

- anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- význam rostlin a jejich ochrana

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

Žák:

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo:

- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování

- vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- projevy chování živočichů

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

Žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- se orientuje v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Učivo:

- fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka
- anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

Žák:

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Učivo:

- Země – vznik a stavba Země
- nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky
- půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace

- vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty
- podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

Žák:

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Učivo:

- organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

Žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Učivo:

- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
- významní biologové a jejich objevy

Předmět: **Přírodopis**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: si osvojí znalosti o vzniku sluneční soustavy, o vzniku Země a života na Zemi</p> <p>Obecná biologie rozlišuje základní projevy života; odvodí podmínky pro existenci života; vysvětlí a zdůvodní vztahy mezi organismy</p> <p>chápe buňku jako základní element existence života; rozlišuje základní části buňky; odvodí základní rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou</p> <p>porovná základní rozdíly mezi jednobuněčným a vícebuněčným organismem</p> <p>třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek; uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p> <p>Biologie hub rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků; vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků aplikuje poznatky o fotosyntéze; určí nejnámější zástupce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • planeta Země – vznik a stavba Země, vznik života na Zemi • život na Zemi – projevy života, podmínky • života, rozmanitost přírody, vztahy mezi organismy • základní struktura života • buňka rostlinná a živočišná • základní struktura života • jednobuněčné a vícebuněčné organismy • soustava organismů – význam a zásady třídění • viry, bakterie a sinice – struktura, výskyt, význam, praktické využití, nemoci • houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam 	<p>OSV, EV základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí existence života rozvoj schopnosti poznávání projektový Den Země</p> <p>EV, OSV školní soutěž Poznávání živočichů a rostlin projektový den „Den Země“ projekt „Recyklohraní“ vést k ochraně svého zdraví odlišnost forem života vést k ochraně biologických druhů problémy životního prostředí, vliv lidské činnosti na přírodu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>jednobuněčných a mnohobuněčných řas</p> <p>Biologie živočichů porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů; rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin; odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí; zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p>zhodnotí význam organismů v přírodě; zná základní pojmy z ekologie; chápe ochranu přírody jako globální problém</p> <p>Praktické poznávání přírody aplikuje praktické metody poznávání přírody; dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • řasy – stélkaté rostliny • vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci • člověk a příroda – společenstvo, ekosystém, ochrana přírody • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní biologové a jejich objevy 	

Předmět: **Přírodopis**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Biologie živočichů porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí; zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p> <p>Biologie rostlin odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p> <p>porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – pláštěnci, bezlebeční a kruhoústí, strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • projevy chování živočichů <ul style="list-style-type: none"> • anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana 	<p>OSV - pěstování kladného vztahu k ŽP a vztahu k živočichům</p> <p>EV- ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka a prostředí projektový den „Den Země“ – získávání vztahu k ŽP, ekosystémy + biomy světa, endemické druhy Země, globální ekologické problémy, rozmanitost biosféry</p> <p>Školní soutěž v poznávání rostlin a živočichů (základní druhy bylin, dřevin, obratlovců) Přírodovědný klokan</p>

Předmět: **Přírodopis**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Základy etologie odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přízpůsobení danému prostředí.</p> <p>Biologie člověka určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>se orientuje v základních vývojových stupních fylogeneze člověka; objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</p> <p>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby</p> <p>objasní význam zdravého způsobu života; aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p> <p>Genetika vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti; uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • projevy chování živočichů (základy etologie) • fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka • anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	<p>MKV - lidské vztahy, etnický původ</p> <p>OSV - vytvoření pozitivního životního stylu, péče o zdraví, osobnostní rozvoj, vnímání vlastní osobnosti</p> <p>EV - základní podmínky života, školní soutěž v poznávání rostlin a živočichů, Projektový den „Den země“</p>

Předmět: **Přírodopis**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Neživá příroda objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p> <p>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</p> <p>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p> <p>uveče význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Země – vznik a stavba Země • nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie • vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní 	<p>EV - ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka a prostředí</p> <p>lidské aktivity a problémy životního prostředí, ekologické zemědělství, vztah člověka a prostředí</p> <p>OSV - komunikace</p> <p>Projektový den „Den země“ – získávání vztahu k ŽP, ekosystémy a biomy světa, endemické druhy Země, globální ekologické problémy, rozmanitost biosféry</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Základy ekologie uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi; rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému; vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> • organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému • ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ. Předmět svým charakterem a vzdělávacím obsahem velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (Fyzika, Přírodopis). Plynule navazuje na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a z části též na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Zdůrazňujeme možnosti komplexního pohledu na danou problematiku zejména v regionálním a politickém zeměpisu s využitím mezioborových vazeb a vztahů. Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech. Žáci si osvojují vědomosti o Zemi, učí se orientovat v mapách a prakticky využívat jejich možnosti. Učí se porozumět některým jevům v přírodě a ve společnosti, vytvářejí si vztah k přírodě a lidské společnosti, jsou schopni respektovat odlišnosti života jiných národů a kultur. Chápu význam mezinárodní spolupráce.

Předmět se vyučuje ve 2 hodinové dotaci v 6. – 7. ročníku a v 1 hodinové dotaci v 8. a 9. ročníku (celkem 6 hodin). K preferovaným formám výuky patří poznávací vycházky nebo školní výlety. Výuka některých témat bude realizována i formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

Žák:

- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Učivo:

- komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat

- geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

Žák:

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Učivo:

- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

Žák:

- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Učivo:

- světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Učivo:

- obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
- globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo:

- krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

Žák:

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Učivo:

- místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

Žák:

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Učivo:

- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Předmět: **Zeměpis**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Přírodní obraz Země zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy; prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>rozdlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p> <p>Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních</p> <p>zdrojů používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vesmír, sluneční soustava • tvar, velikost Země • pohyby Země - střídání dne a noci, ročních období • světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas • krajinná sféra – atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra (přírodní krajiny, šířková pásma, výškové stupně) • litosféra (zemský povrch, přírodní činitelé) • glóbus, plán, mapa • symboly, smluvené značky, vysvětlivky; obsah plánů a map, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat • měřítko • zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky 	<p>OSV - samostatné sledování a vytvoření záznamu fázi měsíce</p> <p>OSV- samostatné pozorování a vyhodnocení počasí</p> <p>EV- ekosystémy, základní podmínky života – voda, vzduch, půda</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p> <p>vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu uplatnění v praxi</p> <p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace ovládá základy topografie a orientace v terénu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p> <p>Společenské a hospodářské prostředí posoudí na přiměřené úrovni rozložení, strukturu a růst světové populace, multikulturu světa</p> <p>pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>porovná státy světa a zájmové integrace států</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti • orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám • praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty • praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty - určování světových stran ve volné přírodě, práce s buzolou, odhad vzdálenosti a výšky objektu, náčrty krajiny, situační plány • živelné pohromy opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích • rasy, náboženství, jazyky • sídla, urbanizace • přírodní bohatství, nerostné suroviny • zemědělství, průmysl, služby, doprava • ukazatelé životní úrovně • typy států rozvojové a vyspělé státy, demokracie a diktatura republika a monarchie, federativní a unitární • světový obchod • mezinárodní organizace 	<p>OSV - procházka obcí, vytvoření plánu, doplňování údajů do plánu</p> <p>OSV - praktická cvičení v terénu, vycházka</p> <p>MV - vstřícnost k odlišnostem</p> <p>EGS - projektový den „Den Evropy“</p>

Předmět: **Zeměpis**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Regiony světa lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> pevniny a oceány poloha, rozloha, povrch, rostlinstvo a živočišstvo, vodstvo, obyvatelstvo světadílů a oceánů: Afrika Austrálie a Oceánie Amerika Asie Atlantský, Indický, Severní ledový a Tichý oceán Antarktida a Arktida vybrané regiony a přehled vybraných států: severní, tropická, jižní Afrika Austrálie a Nový Zéland Severní, Střední, Jižní Amerika Asie (Blízký, Dálný a Střední východ, Stř., J, JV, V Asie, Zakavkazsko) současné politické, hospodářské a společenské problémy vybraných regionů jednotlivých světadílů 	<p>MV - vstřícnost k odlišnostem</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>OSV - referáty charakterizující vybrané státy daného světadílu</p> <p>MV - kritický přístup ke zpravodajství</p>

Předmět: **Zeměpis**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>Regiony světa</p> <p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> poloha, rozloha, povrch, rostlinstvo a živočišstvo, vodstvo, obyvatelstvo světadílů a oceánů: Evropa, Atlantický oceán vybrané regiony a přehled vybraných států Evropa (Stř., S, Z, J, JV, V) Evropská unie současné politické, hospodářské a společenské problémy vybraných regionů jednotlivých světadílů 	<p>MV - vstřícnost k odlišnostem</p> <p>EGS - projektový den „Den Evropy“</p> <p>MKV - lidské vztahy</p> <p>OSV - referáty charakterizující vybrané státy daného světadílu</p> <p>MV - kritický přístup ke zpravodajství</p>

Předmět: **Zeměpis**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p> <p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.</p> <p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p>	<ul style="list-style-type: none"> • místní region • přírodní podmínky ČR • Česká republika – obyvatelstvo a sídla, hospodářství • regiony České republiky - správy, samosprávy, kraje, euroregiony • ČR a mezinárodní politické a hospodářské organizace • obyvatelstvo světa • rozmístění obyvatelstva a sídel na Zemi • světové hospodářství 	<p>OSV - můj domov, vyhodnocení poměrů bydliště - komunikace</p> <p>EGS - jsme Evropané OSV- občan a stát, zdroje konfliktů</p> <p>MKV - sociokulturní rozdíly v ČR</p> <p>OSV- komunikace- referáty charakterizující jednotlivé oblasti ČR</p> <p>MKV- význam užití cizího jazyka, etnický původ</p> <p>EV- globalizace, nerovnoměrnost života na Zemi</p> <p>EV- základní podmínky života - energetické a surovinové zdroje</p>

5.7. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Hudební a výtvarná výchova jsou neoddelitelnou součástí každodenního života. Vzdělávací oblast pomáhá nahlédnout do světa kultury a umění, otevírá historické souvislosti, nalézá vztahy mezi jednotlivými druhy umění. Přispívá k osobitému a originálnímu sebevyjádření a hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Dochází při ní k rozvoji estetického cítění a tvořivosti, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb. Žáci se učí poznávat zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly a snaží se chápat výpovědi sdělované uměleckým dílem, rozpoznávat a interpretovat je.

Cílem vzdělávací oblasti je:

- porozumění a pochopení umění, aktivní vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury jako neoddelitelné součásti života
- rozvíjení kulturního a kultivovaného projevu
- poznání uměleckých a kulturních hodnot
- tvořivý přístup ke světu, uvědomování si sebe samého
- osobní účast na tvorbě umění a kultury

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura jsou rozvíjeny klíčové kompetence strategiemi, které žákovi umožní:

Kompetence k učení

- využívat pro učení vhodné a efektivní metody
- projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávat, třídít a použít získané informace
- uvádět věci do souvislostí a vytvářet si komplexní pohled na oblast kultury a umění
- mít pozitivní vztah k učení, kriticky hodnotit své výsledky

Kompetence k řešení problémů

- vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o jeho řešení
- samostatně řešit problémy
- prakticky ověřovat správnost řešení problému

Kompetence komunikativní

- výstižně a kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- umět naslouchat druhým a zapojit se do diskuse
- aktivně se zapojovat do společenského dění
- při komunikaci s okolním světem využívat informační a komunikační prostředky
- spolupracovat s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině
- pozitivně ovlivňovat kvalitu práce
- přispívat k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- diskutovat v malé skupině i v celé třídě
- respektovat názory a chování druhých
- ovládat a řídit svoje chování a jednání

Kompetence občanské

- být schopen vcítit se do situace druhých
- být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- chránit, respektovat a cenit si našich kulturních tradic i uměleckých děl
- aktivně se zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vést k ochraně kulturních a společenských hodnot
- využít své dosažené znalosti a dovednosti v budoucnu k dalším aktivitám

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Hudební výchova prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností vede žáka k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, vedou k rozvoji jeho hudebnosti, rozvíjejí hudební dovednosti a schopnosti (sluchové, rytmické, pěvecké, intonační, instrumentální, pohybové).

Žák může prostřednictvím těchto činností uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své instrumentální i pohybové dovednosti.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, posilování správných pěveckých návyků a kultivace pěveckého i mluveného projevu.

Obsahem instrumentálních činností je poznávání hudebních nástrojů, hra na ně a využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je klidné a pozorné vnímání znějící hudby, poznání hudebních žánrů a stylů, analýza hudby a její interpretace.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá v kmenových třídách nebo ve specializované učebně. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách.

Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

5.7.1.1. Hudební výchova - 1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- zpívá v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)
- záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- kvality tónů – délka, síla, barva, výška
- vztahy mezi tóny – souzvuk, akord
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj
- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace
- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5.7.1.2. Hudební výchova - 2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- se orientuje v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby

- rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace
- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kých, módnost a modernost, stylová provázanost)
- hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>zpívá v jednohlase</p> <p>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</p> <p>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p> <p>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hlavový tón, hlasová a dechová cvičení, správné dýchání, frázování a správná výslovnost • měkké nasazení tónů, otázka - odpověď • rozšíření hlasového rozsahu • hudební hry, rytmizace říkadla, hra na ozvěnu, zpívání na slabiky • hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje, základní hudební nástroje (seznámení, rozpoznání) • písně s pohybem, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové hry, pochod a běh v 2/4 a 2/3 taktu, jednoduchý tanec • taktování • hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • výrazové prostředky v hudbě • zvuk - tón, melodie, hudební kontrasty, tóny vysoké a nízké, dlouhé a krátké, silné a slabé; tempo pomalé a rychlé • hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá, vánoční, hudební hádanky, pozorný poslech skladeb • pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, 	<p>Osobnostní a sociální výchova - kreativita</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	třídobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché tance, pochod do rytmu, pohybové hry	

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>zpívá v jednohlase</p> <p>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</p> <p>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hlasová a dechová cvičení, správné dýchání, frázování a správná výslovnost • měkké nasazení tónů, otázka - odpověď • rozšíření hlasového rozsahu • hudební hry, rytmizace říkadel, hra na ozvěnu, zpívání na slabiky, hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • jednoduché doprovody na Orffovy nástroje, základní hudební nástroje (seznámení, rozpoznání) • písně s pohybem, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové hry, pochod a běh v 2/4 a 2/3 taktu, jednoduchý tanec • taktování, hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • výrazové prostředky v hudbě • zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty, tóny vysoké a nízké, dlouhé a krátké, silné a slabé; tempo pomalé a rychlé • hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá, vánoční, státní hymna, hudební hádanky, pozorný poslech skladeb 	<p>sebepoznání, seberealizace</p> <p>mezilidské vztahy</p> <p>osobnostní a sociální výchova, kreativita</p>

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: zpívá v jednohlase</p> <p>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty</p> <p>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</p> <p>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p> <p>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hlasová a dechová cvičení, správné dýchání, frázování a správná výslovnost • měkké nasazení tónů, otázka - odpověď • rozšíření hlasového rozsahu • hudební hry, rytmizace říkadel, hra na ozvěnu, zpívání na slabiky, hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • jednoduché doprovody na Orffovy nástroje, základní hudební nástroje (seznámení, rozpoznání) • písně s pohybem, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové hry, pochod a běh v 2/4 a 2/3 taktu, jednoduchý tanec • taktování, hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání) • výrazové prostředky v hudbě • zvuk - tón, melodie, hudební kontrasty, tóny vysoké a nízké, dlouhé a krátké, silné a slabé; tempo pomalé a rychlé • hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá, vánoční, státní hymna, hudební hádanky, pozorný poslech skladeb • lidové hudební nástroje, dechové nástroje 	<p>Osobnostní a sociální výchova, kreativita</p>

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>zpívá v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu; hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu; dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.; intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.) vlastní hudební, instrumentální a taneční projev hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, vánoční, ukolébavka, státní hymna apod. rytmizace, melodizace, hudební improvizace - s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b) kvality tónů - délka, síla, barva, výška; vztahy mezi tóny - souzvuk, akord; hudební výrazové prostředky 	<p>multikulturní výchova, mezilidské vztahy</p> <p>osobnostní a sociální výchova, sebepoznání, kreativita</p> <p>výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků</p> <p>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, tónina dur-moll</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance (menuet, mazurka); pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků; orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách 	

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</p> <p>využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p> <p>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</p> <p>vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</p> <p>rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu; hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu; dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.; intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.) • vlastní hudební, instrumentální a taneční projev • hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, vánoční, ukolébavka, státní hymna apod. • instrumentální doprovod písní, rytmizace, melodizace, hudební improvizace - s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, jednodílná písňová forma (a – b) • symfonický orchestr, kvality tónů - délka, síla, barva, 	<p>multikulturní výchova, lidské vztahy</p> <p>osobnostní a sociální výchova, sebepojetí, kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>výrazových prostředků</p> <p>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<p>výška; vztahy mezi tóny - souzvuk, akord; hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, melodie vzestupná a sestupná, tónina dur-moll</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance (menuet, mazurka); pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků; orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách 	

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p> <p>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, rozšiřování hlasového rozsahu, reprodukce tónů a melodií • lidová píseň, cimbálová a hudecká kapela, pěvecký sbor, sólo, duo, trio • dvojhlas, kánon, hudebně výrazové prostředky (tempo, rytmus, kontrast, dynamika, harmonie, gradace) • hudební variace, takt, taktování • notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby • vlastní hudební, instrumentální a pohybový projev, vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře • rytmus, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu, tempo, takt, poslechové skladby • hudba na jevišti, opera, opereta, muzikál, revue, hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, 	<p>sociální výchova, kreativita, seberealizace, sebepoznání</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<p>vlastními zkušenostmi</p> <ul style="list-style-type: none"> • módnost a modernost, oblíbené skladby a skupiny • slovní charakterizování hudební díla, vytváření vlastních soudů a preferencí 	

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p> <p>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lidský hlas, druhy hlasů, hygiena hlasu, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, sólo, duo, trio, pěvecký sbor, vícehlasý a jednohlasý zpěv, polyfonie, homofonie, imitační polyfonie, deklamace • vlastní hudební projev, dvojhlas, kánon, vokálně instrumentální aktivity individuální a společné • hlasová hygiena • diatonické postupy v durových a mollových tóninách, tóniny dur-moll, harmonie T, D, S, hudební improvizace, dynamika a její proměny, vícehlas • jednoduchý moderní tanec (disko, hip hop, techno, country, taneční kroky, pantomima) • soustředěný poslech vážné hudby, hudba vážná - populární analýza významných prvků skladby • charakteristika hudebních období, hudební dílo a případně jeho autor, doba vzniku, život autora, jazz, 	<p>sociální a osobnostní výchova, kreativita, sebepoznání, seberealizace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>swing, blues, spirituál, country, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách</p> <ul style="list-style-type: none"> • módnost a modernost, populární hudba 60., 70., 80. let, hudba 20. a 21. století, přehled stylů hudby, moderní hudební nástroje, nahrávací studio • tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny • rytmické a melodické zákonitosti, hudební variace, takt, taktování, tempo, metronom, odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu • dirigent, státní hymna, vánoční hudba, koledy • taneční kroky, pantomima, balet, výrazový tanec, společenské tance (polka, čardáš) cimbálová a hudecká kapela, lidová hudba (píseň milostná, vojenská, ukolébavka, relaxační, koledy) • analýza významných prvků skladby, dynamika a rytmus v písni, písňová forma, fuga, koncert, symfonie, symfonická báseň • módnost a modernost, oblíbené skladby a skupiny 	<p>výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Předmět: **Hudební výchova**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase</p> <p>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>se orientuje v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</p> <p>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastní hudební projev, dvojhlas, kánon, vokálně instrumentální aktivity individuální a společné • hlasová hygiena • tóniny dur-moll, harmonie T, D, S, hudební improvizace, dynamika a její proměny, vícehlas, hodnocení kvality zpěvu • vývoj nástrojů v daných vývojových obdobích, rytmus, tempo takt, rytmické a melodické zákonitosti improvizace • vlastní vokální projev, hlasové možnosti • moderní tanec a vývoj tance v jednotlivých vývojových obdobích • soustředěný poslech vážné hudby, hudba vážná - populární analýza významných prvků skladby • přehled dějin hudby, charakteristika období, hudební dílo a případně jeho autor, doba vzniku, život autora • oblíbená hudba, populární písně a nahrávací studio 	<p>osobnostní a sociální výchova, sebepoznání, seberealizace</p> <p>mezilidské vztahy</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup žáka vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova v základním vzdělání je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 3., 5., 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně a ve 2., 4., 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v 2. období (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci.

Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků. Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Výtvarná výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Pracovní činnosti apod.).

5.7.2.1. Výtvarná výchova - 1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

5.7.2.2. Výtvarná výchova - 2. stupeň

Očekávané výstupy

Žák:

- vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
- zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie
- zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření

- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> hra s barvou vlastnosti barev: hustá, řídká, světlá, tmavá pastózní malba míchání barev hra s linií: různé druhy čar základní geometrické tvary ve výtvarném vyjádření – rytmické řazení prvků grafický záznam pohybu ilustrace pohádky monotyp otisky tematická kresba modelování porovnávání výtvarných prací v rámci skupiny vlastní interpretace tvorby rozvíjení pozorovacích schopností a paměti 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> hra s barvou vlastnosti barev: hustá, řídká, světlá, tmavá rozpíjení a zapouštění barev míchání barev hra s linií: různé druhy čar rytmické řazení prvků kresba, malba ilustrace pohádky monotyp otisky modelování ilustrace textů tematická práce porovnávání prací se spolužáky v rámci skupiny vysvětlování výsledků tvorby 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: **2 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 	<ul style="list-style-type: none"> hra s barvou vlastnosti barev: hustá, řídká, světlá, tmavá míchání barev hra s linií tvary grafický záznam pohybu ilustrace pohádky nebo jiného děje monotyp otisky interpretace obsahu uměleckých děl manipulace s objekty výtvarné techniky zákonitosti kompozice hlediska vnímání a motivace osobní postoj v komunikaci vzájemná konzultace výtvarné tvorby sebehodnocení výtvarných prací interpretace v rámci skupiny hodnocení výtvarných děl 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: rozlišuje, pojmenovává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy</p> <p>uvědoměle pracuje s prvky jednoduché barevné kompozice, uplatňuje vlastní tvůrčí záměr v oblasti modelování a prostorové tvorby</p> <p>uplatňuje získané zkušenosti dle svých schopností při vlastní tvorbě</p> <p>volí vhodné vyjadřovací prostředky (včetně prostředků, se kterými se setká v oblasti současného umění)</p> <p>ve vlastní tvorbě projevuje osobitost; svobodně volí a kombinuje výtvarné prostředky; porovnává různá díla a inspiruje se jimi</p> <p>komunikuje o obsahu své práce podle svých schopností; umí souvisle vyjádřit záměry své práce, volbu techniky, námětu, postup</p>	<ul style="list-style-type: none"> • linie • proporce lidského těla • zvířecí motivy • uspořádání objektů – velikost, postavení, kompozice • vyjádření emocí, pocitů, nálad • typy výtvarného vyjádření (malba, ilustrace, kresba, koláž, monotyp, kombinovaná technika, frotáž, modelování, komiks, reklama) • porovnávání prací v rámci skupiny a jejich prezentace 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: pojmenovává, využívá a kombinuje prvky obrazového vyjádření a uplatňuje je vědomě ve vlastní tvorbě plošné i prostorové na základě vlastní zkušenosti; uspořádává objekty do různých celků na základě jejich výraznosti, velikosti, vzájemného postavení</p> <p>projevuje prostředky kresby své vlastní životní zkušenosti; prožívá nové smyslové zážitky, zamýšlí se nad nimi a své prožitky výtvarně zachycuje a zpracovává</p> <p>ve vlastní tvorbě projevuje osobitost; svobodně volí a kombinuje výtvarné prostředky</p> <p>má povědomí o rozdílech ve výtvarném vyjadřování malířů, zvláště ilustrátorů dětských knih, uvědomuje si, výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa</p> <p>utváří a zdůvodňuje svůj osobní postoj v komunikaci se spolužáky a učitelem, respektuje názorové a výrazové odlišnosti svých spolužáků a je schopen je tolerovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • linie • proporce lidského těla, hlavy • zvířecí motivy • uspořádání objektů – velikost, postavení, kompozice • vyjádření emocí, pocitů, nálad • typy výtvarného vyjádření (malba, ilustrace, kresba, koláž, kombinované techniky, frotáž, modelování, komiks, reklama) • porovnávání prací v rámci skupiny a jejich prezentace 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</p> <p>zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly a k zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích</p> <p>užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p>	<p>Zátiší</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení smyslové citlivosti kompozice, linie tvary objemy světlo a stín barvy výraz, emocionalita <p>Přírodní krajina, industriální krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení smyslové citlivosti, ověřování komunikačních účinků proměny krajiny-barvy vzdušná perspektiva horizont člověk v krajině fantastická krajina na cizí planetě město budoucnosti <p>Moderní plastika</p> <ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření v prostoru, objemu moderní plastika jako součást architektury psychologické působení tvaru a barvy technologie výroby keramiky technologie glazování trojrozměrné kompozice <p>Zimní krajina, pohádka (ilustrace)</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření kompozice postav v krajině malířské postupy využití fantaskních prvků v obraze 	<p>M</p> <p>Ov Ze D</p> <p>Ov Fy</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti a vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>Portrét</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše, linii, tvary, objemy, výběr uplatnění a interpretace • proporce lidské hlavy • mimika obličeje <p>Písmo</p> <ul style="list-style-type: none"> • uspořádání objektů v ploše, vztahy a uspořádání prvků v ploše • druhy písma • tvary písma • terminologie • značka, piktogram • plakát, pozvánka • stínování geometrických těles • kompozice, světlo a stín • perspektiva <p>Keramický šperk</p> <ul style="list-style-type: none"> • vizuálně obrazná vyjádření v prostoru, uspořádání prvků v objemu a prostoru • užité umění • pravěké a starověké šperky • technologie výroby šperků <p>Zvířata, rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztahy a uspořádání prvků v ploše, lineární, světlostní a barevné kvality • anatomie hmyzu • zvíře a ekosystém • anatomie rostlin • vědecká kresba <p>Fantastický dům</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímání a uplatňování vizuálních i mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě • barva a barevný odstín • vzájemné působení barev • architektura 	<p>Čj</p> <p>M</p> <p>D</p> <p>Př</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích</p> <p>vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>rozlíší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i</p>	<p>Krajina a člověk, rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjení smyslové citlivosti, vizuálně obrazné vyjádření vztah krajiny a člověka kompozice výraz obličeje, emocionalita emocionální vyjádření vzájemných vztahů <p>Autoportrét</p> <ul style="list-style-type: none"> kombinace vizuálně obrazných vyjádření, videa a fotografie proporce lidské hlavy mimika <p>Keramika (volné téma)</p> <ul style="list-style-type: none"> uspořádání objektu v prostoru návrh na keramický výrobek keramický střep slinutí technologie výroby keramiky technologie glazování trojrozměrné kompozice <p>Mikulášské a vánoční motivy, lidové obyčeje a zvyky</p> <ul style="list-style-type: none"> reflexe a vztahy zrakového a smyslového vnímání, uplatnění vizuálních i mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě psychologické působení barev lidové umění <p>Písmo, přání</p> <ul style="list-style-type: none"> vztahy a uspořádání prvků v ploše, smyslové účinky 	<p>Ov Rv</p> <p>Př</p> <p>F</p> <p>Čj</p> <p>Rv Ov</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>minulosti a vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie</p> <p>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>vizuálně obrazných vyjádření, elektronická média, reklama</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy písma • stavba písma • písmo a jeho výtvarný účinek <p>Zátiší</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality) • světlo a stín • stínování geometrických těles • teplé a studené barvy • kompoziční modely <p>Krajina a architektura</p> <ul style="list-style-type: none"> • historické, sociální a kulturní souvislosti, interpretace a vědomé uplatnění mimovizuálních zkušeností při vlastní tvorbě • barva a barevný odstín • vzájemné působení barev • architektura a nová média 	<p>Čj Aj</p> <p>M</p> <p>Ze</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky pro získání osobitých výsledků</p> <p>zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p>	<p>Zátiší</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňování subjektivity pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ, výběr uplatnění a interpretace • technika kresby • kompozice, světlo a stín, barvy • výraz, emocionalita <p>Autoportrét</p> <ul style="list-style-type: none"> • reflexe a vědomé vnímání vizuálních podnětů při vlastní tvorbě, uspořádání prvků v ploše • proporce lidské hlavy, mimika <p>Mikulášské a vánoční motivy, lidové obyčeje a zvyky</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatnění vizuálních i mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby • divadelní a pohybové ztvárnění • masky a lidové obyčeje • reflexe ostatních druhů umění (hudba, dramatické umění, literatura) <p>Zimní krajina</p> <ul style="list-style-type: none"> • dekorativní a užité techniky • kompozice postav v krajině • malířské postupy <p>Figura</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, proporce, vztahy uspořádání prvků v ploše) • proporce lidské postavy, mimika obličeje 	<p>Čj Rv</p> <p>Čj Rv</p> <p>F</p> <p>Čj Ov Rv</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti a vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <p>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • expresivní výraz a význam barvy u portrétu a figury <p>Písmo a obraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky vyjadřující časový průběh, statické i dynamické vyjádření, nová média, komunikační grafika, interpretace a mediální prezentace • druhy písma, tvary písma, terminologie, značka, piktogram • plakát, pozvánka • digitalizace a komunikační grafika, práce s digitalizovanými daty, 3D grafika <p>Zvířata, rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení smyslové citlivosti, linie, tvary, světlostní a barevné kvality • anatomie obratlovců • zvíře a ekosystém <p>Oblíbený předmět</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňování subjektivity, rozlišení, výběr a vědomé uplatnění při vlastních výtvarných projevech a činnostech • makrozátiší • design a návrhářství předmětů denní potřeby • kombinování a prolínání výtvarných technik a postupů 	<p>Čj</p> <p>Čj</p> <p>Př</p>

Předmět: **Výtvarná výchova**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **2 hodiny týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>vybírání, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie</p> <p>zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě žák užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</p> <p>rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku</p> <p>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p>	<p>Lidská postava a portrét</p> <ul style="list-style-type: none"> • proporce lidské postavy • světlo a stín, kompozice • výraz obličeje, emocionalita • hlava, proporce lidské hlavy, mimika • volné ztvárnění postavy, kompozice s postavami jako nová komunikační rovina • ztvárňování lidské postavy v dějinách výtvarného umění • akční umění a využití lidské postavy <p>Keramika (volné téma)</p> <ul style="list-style-type: none"> • návrh na keramický výrobek • keramický střepek, slinutí • technologie výroby keramiky, technologie glazování • trojrozměrné kompozice • současné pojetí keramiky <p>Dekoratивní řešení plochy</p> <ul style="list-style-type: none"> • fyzikální vlastnosti světla • barva, psychologické působení barev • barva v plakátu • vývoj písma, druhy písma, stavba písma, písmo a jeho výtvarný účinek, digitální technologie a písmo, písmo a jeho kombinace s videem a 3D grafikou • tiskoviny, televize, elektronická média, reklama <p>Krajina a architektura</p> <ul style="list-style-type: none"> • architektura jako zdroj tvůrčí inspirace 	<p>Čj</p> <p>Př</p> <p>Rv</p> <p>F</p> <p>F</p> <p>Čj</p> <p>Rv</p> <p>D</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření</p>	<ul style="list-style-type: none"> • architektura jako obor lidské činnosti • architektura v dějinách lidstva • architektura a krajina • volná tvorba <p>Plakát</p> <ul style="list-style-type: none"> • ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby • obrazový prvek a jeho barva • písmo jako součást vizuálně obrazného vyjádření • využití moderních digitálních technologií a práce s nimi 	<p>Čj</p>

5.8. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví vede žáky především k tomu, aby poznávali sami sebe jako živou bytost, uvědomili si hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí nebo jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích v životě, osvojují si dovednosti a způsoby chování vedoucí ke zdárnému řešení, zvládnutí vzniklé situace.

Při realizaci této oblasti je kladen důraz především na praktické dovednosti. Na začátku je vzdělávání ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, později je důraz kladen na větší samostatnost a odpovědnost žáků při jednání a rozhodování. Nedílnou součástí je osobnostní a sociální výchova – řešení problémů, praktická etika, kooperace, komunikace, vztahy mezi lidmi, psychohygiena, sebepoznávání, seberegulace.

Zásadní výchovné a vzdělávací strategie ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl svých aktivit
- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- různým způsobem zpracuje informace o pohybových aktivitách ve škole

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojuje do diskuze

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních
- si formuje volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhoduje podle dané situace
- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,...)

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žák:

- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizuje svůj pohybový režim
- využívá znalosti a dovednosti v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

5.8.1. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vzdělávací obor vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem úzce navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Přispívá k rozvoji finanční gramotnosti. Při realizaci této oblasti je třeba klást důraz na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě.

Vyučovací předmět je zařazen samostatně v 7., 8., a 9. ročníku v dotaci 1 vyučovací hodina týdně a může být vyučován v dvouhodinovém bloku jednou za 14 dní.

Cílové zaměření předmětu

Cílem je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní společnosti. Prohlubuje poznatky o rodině, škole, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince.

Žáky vede k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot. Pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů. Získávají základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozují. Poznávají člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí. Využívají osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví. Propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji.

Žáci získávají pocit sounáležitosti s vlastní rodinou, společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se náhodně setkají. Uplatňují vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zaujímají a obhajují vlastní postoje.

Očekávané výstupy

Žák:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Předmět: **Výchova ke zdraví**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p> <p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů (v rodině, komunitě), vysvětluje role členů komunity (rodina, třída,...) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu</p> <p>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <p>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p> <p>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená</p>	<ul style="list-style-type: none"> • duševní a tělesné zdraví • vztahy mezi chlapci a děvčaty • člověk ve zdraví a nemoci • nacvičujeme první pomoc • jak pečovat o nemocné • sestavování jídelníčku • zdravá výživa • alternativní výživa a poruchy výživy • rodina – postavení a role ženy a muže • komunikace • práva a povinnosti členů rodiny • ekonomika domácnosti • způsoby chování v krizových situacích a při pobytu v různých prostředích; ochrana obyvatelstva, prevence a činnost při mimořádných situacích /varovný signál, způsoby varování, evakuace • bezpečné chování v silniční a železniční dopravě, diskutuje o příčinách a možnostech předcházení nehodám postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) • bezpečnostní a ochran. prvky pro chodce a cyklisty • dětská krizová centra, linky důvěry • agresivita patří k životu ...? • psychická onemocnění, násilí x sobě samému 	<p>OSV, VDO - rozvoj aktivního poznávání světa kolem sebe, tolerování názorů druhých</p> <p>OSV- beseda s vedoucí školní jídelny</p> <p>OSV, VDO - dokázat komunikovat v rodině, tolerovat názory druhých, respektovat ostatní členy rodiny, uvědomovat si své jednání</p> <p>OSV - ochrana jednotlivce. Projektový den „Den mobility</p> <p>OSV, VDO - zodpovědnost za</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka</p> <p>uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým</p> <p>vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet, uvede příklady různých způsobů hotovostního i bezhotovostního placení, posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci, na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet, na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kouření a já – projekt, anatomie a fyziologie kouření, účinky kouření, způsoby, jak přestat kouřit, reklama kouření • legální drogy • doping a bezpečné sportování, drogy a legislativa, léky bez předpisu • stres a tělesný pohyb • význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získání prostředků, dovolená její financování a plánování, zodpovědné zadlužování, úvěrové finanční produkty, financování auta, náklady na jeho provoz 	<p>své jednání, duševní a tělesné zdraví, žebříček hodnot, projektové dny</p>

Předmět: **Výchova ke zdraví**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami</p> <p>dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých, vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví; umí pečovat o své zdraví a osobní hygienu</p> <p>vysvětluje role členů komunity (rodina, třída,...) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p> <p>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená</p>	<ul style="list-style-type: none"> • člověk ve zdraví a nemoci • infekční choroby • jak pečovat o nemocné • prevence léčení přírodními prostředky • hrozba civilizačních chorob • režim dne • volný čas • vliv výživy na zdravotní stav lidí • výživová hodnota potravy, energetická spotřeba organismu • faktory ovlivňující stabilitu rodiny • sňatek • konflikty v rodině • nemoci přenosné pohlavním stykem, sexuální zneužití, násilí v sexualitě • rizikové chování (kouření, zbraně alkohol, drogy, zbraně, internet, násilné chování, těžké životní situace + řešení • pozitivní životní cíle a hodnoty • drogy – zrádný přítel, vznik závislosti, vstupní 	<p>OSV - zážitkový seminář Zdravý životní styl</p> <p>OSV, VDO - dokázat komunikovat v rodině, tolerovat názory druhých, respektovat ostatní členy rodiny, uvědomovat si své jednání MKV - odlišnost v partnerských vztazích, odlišnost kultur</p> <p>OSV, VDO - zážitkový seminář - Zdravý životní styl, výchovný pořad Prevence</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka, samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>drogy, nejčastěji užívané drogy a jejich účinky, tělo a alkohol, nebezpečí užívání alkoholu a drog pro zdraví člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • prevence zneužívání, jak se ubránit, jak pomoci, modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání, centra odborné pomoci, relaxační metody 	

Předmět: **Výchova ke zdraví**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně (alternativně 2h blok jednou za 14 dní)

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p> <p>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p> <p>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené</p>	<ul style="list-style-type: none"> osobní hygiena, intimní hygiena u chlapců a dívek proměny člověka v období dospívání duševní a tělesné zdraví každý chce dosáhnout úspěchu jak tělo zpracovává a využívá potraviny reklama a hygiena potravin zásady při výběru a přípravě pokrmů vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte zřízení a stolování skupina vrstevníků a násilí – agresori a oběti kamarádství, přátelství, láska; lidský život v proměnách času pohlavní orgány muže a ženy stáváme se mužem a ženou lidská sexualita aneb co je to láska? odlišnosti v lásce aneb co je a není normální plánované rodičovství úvod do sexuality, pravdy a mýty o sexualitě, oplodnění a těhotenství, antikoncepce a potraty nebezpečná komunikace v médiích, sebeobrana a 	<p>OSV - vést k ochraně svého zdraví, dušení a tělesné zdraví.</p> <p>OSV - láska a vztahy mezi lidmi, sexuální výchova, odborné přednášky</p> <p>OSV, VDO - zodpovědnost za</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka</p>	<p>vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> • prevence zneužívání, jak se ubránit, jak pomoci, modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání, centra odborné pomoci 	<p>své jednání, duševní a tělesné zdraví, žebříček hodnot</p>

5.8.2. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Tělesná výchova svým pojetím napomáhá rozvoji zdravého životního stylu a poznání vlastních pohybových možností, jako součást komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové. V rámci svých individuálních možností jsou žáci postupnými kroky vedeni k rozvoji vlastní tělesné a duševní zdatnosti. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je prožitek z pohybu, z komunikace při pohybu. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení nadání. Důležité je také odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce.

Vzdělávací obsah předmětu tělesná výchova je rozdělena na tři tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Tyto okruhy jsou zpracovány do tematických celků v jednotlivých ročnících.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole,
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu,
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Časové a organizační vymezení předmětu

Tělesná výchova je v 1. - 9. ročníku vyučována jako samostatný předmět s dvouhodinovou týdenní dotací v každém ročníku.

Při výuce se využívají metody a formy práce založené na spolupráci žáků (ve dvojicích a malých či větších týmech) a vzájemném učení na základě prezentace vlastních dovedností v pohybových hrách. Žáci jsou vedeni ke kladnému vztahu k pohybovým aktivitám a sportu, učí se jednat podle pravidel a v duchu fair-play.

Výuka probíhá ve školní tělocvičně a na školním hřišti. Nedílnou součástí jsou sportovní dny, plavecký výcvik na 1. stupni a lyžařský výcvik na 2. stupni ZŠ. Žáci školy se účastní sportovních soutěží pořádaných v rámci Kinderiády a Olympiády dětí a mládeže regionu Pardubice.

Hodnocení žáka sleduje úroveň získaných dovedností s ohledem na jeho individuální schopnosti a opírá se o celkový pohybový projev a míru zapojení do jednotlivých činností a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, též o uplatňování pravidel hygieny a bezpečného chování. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

5.8.2.1. Tělesná výchova – 1. stupeň

Očekávané výstupy

1. období

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

2. období

Žák:

- se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
-

5.8.2.2. Tělesná výchova – 2. stupeň

Očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Žák:

- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce i ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p> <p>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a k její organizaci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, správné držení těla, správné zvedání zátěže příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení; průpravná, kompenzační, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení základy atletiky (běh, skok daleký, hod míčkem) základní pojmy spojené s hudebním a rytmičtým doprovodem, cvičební polohy základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie – kotoul vpřed) rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu – pohybové a sportovní hry hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, organizace a bezpečnost cvičebního prostředí, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály 	<p>OSV- ohleduplnost a zodpovědnost za sebe</p>

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce i ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p> <p>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, správné držení těla, správné zvedání zátěže • cvičení v přírodě • příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení; průpravná, kompenzační, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení, TV chvilky v průběhu vyučování • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu – pohybové a sportovní hry • základy atletiky (běh, skok daleký, hod míčkem) • základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem, cvičební polohy • základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie – kotoul vpřed i vzad, základní cvičební polohy) • cvičení s lavičkami (přeskoky, chůze, běh), chůze po kladince • cvičení s krátkým a dlouhým švihadlem • cvičení na švédské bedně (překonávání překážek, výskok, seskok) • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, organizace a bezpečnost cvičebního prostředí, 	<p>OSV - ohleduplnost a zodpovědnost za sebe</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a k její organizaci</p>	<p>bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none"> základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: spojuje pravidelnou pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce i ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</p> <p>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích v duchu fair-play</p> <p>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech</p> <p>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a k její organizaci</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a snaží se o jejich zlepšování</p>	<ul style="list-style-type: none"> význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, správné držení těla, správné zvedání zátěže příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení; průpravná, kompenzační, relaxační a zdravotně zaměřená cvičení rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu – pohybové a sportovní hry s různým zaměřením zásady jednání a chování fair-play hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, dodržení pitného režimu, příprava organismu (před pohybovou aktivitou a uklidnění po zátěži) organizace a bezpečnost cvičebního prostředí, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály základy gymnastiky, průpravná cvičení, akrobacie (kotoul vpřed i vzad, kotouly ve vazbách), cvičení s náčiním a na náradí (kladinka – chůze, přeskok 	<p>OSV - ohleduplnost a zodpovědnost za sebe, ochrana zdraví</p> <p>zvyšování kondice</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>zařazuje pravidelně do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti vlastním svalovým oslabením, s jednostrannou zátěží, s dlouhodobým sezením, atd.</p>	<p>přes kozu – roznožka, šplh na tyči, žebřiny a cvičení s lavičkami, švihadly)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy atletiky (běh, skok daleký, hod míčkem) organizace při TV • cvičení v přírodě, turistika • základní plavecký výcvik dle možností školy • plavání, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu 	

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při pohybových činnostech bezpečně připraví a používá pomůcky, náčiní a nářadí</p> <p>zvládá aktivně osvojované pojmy; reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu; zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů; zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vhodné obutí a oblečení při pohybových aktivitách • dodržování pitného režimu • příprava organismu (příprava před pohybovou aktivitou, strečing, uklidnění po zátěži) <p>ATLETIKA - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanského sektoru, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště • základní techniky běhů, skoků, hodů • startovní povely • základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • běžecká abeceda • nízký start (na povel) „polovysoký start“ • rychlý běh na 60 m • vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) • vytrvalý běh 600 m <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti • skok do dálky s rozběhem • skok do dálky s rozběhem - postupně odraz z břevna 	<p>OSV - ohleduplnost a zodpovědnost za sebe</p> <p>OSV - soudržnost týmu, atletické závody, Kinderiáda</p> <p>MV - propagace školy, výsledků</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>uplatňuje základy pravidel bezpečnosti; zvládá základní pojmy aktivně; reaguje na základní pokyny a gesta učitele zvládá poskytnout základní dopomoc a záchranu pro cvičení</p> <p>zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí</p> <p>zvládá základy gymnastického odrazu z můstku</p> <p>zvládá roznožku a skrčku přes náradí odpovídající výšky</p> <p>zvládá chůzi na lavičce bez dopomoci</p> <p>zvládá základy šplhu</p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p> <p>reaguje na základní pokyny a gesta učitele</p> <p>se snaží samostatně o estetické držení těla; reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb</p> <p>zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní</p> <p>zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami; zvládá základy tanců</p> <p>základy cvičení s náčiním</p> <p>zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na</p>	<ul style="list-style-type: none"> základy rozměření rozběhu <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> průpravná cvičení pro hod míčkem hod míčkem s rozběhem spojení rozběhu s odhodem <p>GYMNASTIKA - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní (aktivně) základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> kotoul vpřed a jeho modifikace kotoul vzad a jeho modifikace průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou stoj na rukou s dopomocí přeskok průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku skrčka přes kozu (bednu) našir odrazem z můstku roznožka přes kozu našir odrazem z můstku lavička (kladinka) chůze bez dopomoci s různými obměnami šplh na tyči <p>Rytmická a kondiční gymnastika - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách změny poloh, obměny tempa rytmu základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 	<p>MKV - kulturní diference, kulturní tradice, zvyky jiných národů</p> <p>OSV - ohleduplnost a zodpovědnost za sebe, ochrana zdraví</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>si uvědomuje různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit zvládá pravidla pohybových her a ví jaké je jejich zaměření</p> <p>dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her</p> <p>se dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji</p> <p>zvládá základní pojmy osvojovaných činností</p> <p>dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování</p> <p>zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal), zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel</p> <p>uplatňuje zásady fair play jednání ve hře</p> <p>se dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji</p>	<p>3/4)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy cvičení při hudebním doprovodu <p>POHYBOVÉ HRY - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním • variace her jednoho druhu • využití přírodního prostředí pro pohybové hry • využití netradičního náčiní <p>SPORTOVNÍ HRY - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře „Pravidla zjednodušených sportovních her“ • základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) • chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy • vedení míče (driblingem, nohou) • střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku • z místa i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou • pohyb s míčem a bez míče, zastavení • průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, přehazovaná) • netradiční sporty (florbal) <p>ÚPOLY V rámci témat „Pohybové hry a Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni</p> <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační,</p>	<p>OSV - respektování spoluhráčů a rozhodčích, turnaj v minikopané, vybíjené, přehazované</p> <p>VDO - olympijská myšlenka, hra fair play</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>dodržuje pravidla bezpečného chování v přírodě, u vody, na ledové ploše</p> <p>dodržuje pravidla bezpečného chování chodce a cyklisty v terénu a chování v dopravních prostředcích</p>	<p>relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> základní plavecká výuka, adaptace na vodní prostředí, jeden plavecký styl, prvky dopomoci, sebezáchrany <p>Turistika a pobyt v přírodě (dle možností školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> přesun a chůze v terénu chování v dopravních prostředcích při přesunu pravidla táboření, ochrana přírody <p>Bruslení a lyžování (dle podmínek školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> hry na sněhu a na ledě základní techniky pohybu na lyžích a bruslích <p>Další pohybové činnosti (dle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> bezpečná jízda na kole, dodržování pravidel silničního provozu 	<p>Dopravní soutěž Mladý cyklista</p>

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>uplatňuje pravidla bezpečnosti při pohybových činnostech; si uvědomuje potřebu pravidelného pohybového režimu projevuje v souladu s činností vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu, vůli pro zlepšení pohybové dovednosti (výkonu)</p> <p>reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele</p> <p>zvládá aktivně základní osvojované pojmy</p> <p>zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu; zvládá základní techniku běhů, skoků, hodů; zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára, bloky) a vydat povely pro start dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám uplatňuje základy pravidel bezpečnosti</p> <p>reaguje na základní pokyny a gesta učitele</p>	<p>ATLETIKA - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní disciplíny, části běžecské dráhy a skokanských sektorů • pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště • základy techniky běhů, skoků a hodů startovní povely • základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování běžecské rychlosti a vytrvalosti • běžecská abeceda • nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start • rychlý běh na 60m • vytrvalý běh v terénu na 12 – 15 min. • vytrvalý běh 800 m <p>Skok do dálky</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti • skok do dálky z rozběhu - postupně odraz z řevna (5 až 7 dvojkroků) 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>zvládá aktivně základní osvojované pojmy</p> <p>dovede poskytnout základní dopomoc a záchranu při cvičení při gymnastickém cvičení zvládá přesné provádění pohybů</p> <p>zvládá kotoul vpřed, vzad i ve vazbách, stoj na rukou (s dopomocí)</p> <p>zvládá základy gymnastického odrazu z můstku zvládá roznožku a skrčku přes náradí odpovídající výšky zvládá základy chůze na kladině s obměnami</p> <p>zvládá základy šplhu</p> <p>jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám reaguje na základní pokyny a gesta učitele sí uvědomuje jména základních lidových tanců, dovede pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady rytmy, melodie atd., nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví, umí několik</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozměření rozběhu <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro hod míčkem • hod míčkem z rozběhu • spojení rozběhu s odhodem <p>GYMNASTIKA - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní (aktivně) • základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení • průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace • průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou • stoj na rukou (s dopomocí) • akrobatické kombinace <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • skrčka přes kozu (bednu, koně) naším odrazem z můstku • roznožka přes kozu naším odrazem z můstku, přeskoky přes švihadlo <p>Šplh na tyči, na laně</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro šplh • šplh na tyči do výše 4 m • šplh na laně –průpravná cvičení <p>RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy základních lidových tanců, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci • základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základní taneční krok 2/4 a 3/4 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>lidových tanců, valčíkový a polkový krok reaguje na hezký pohyb i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod</p> <p>si uvědomuje různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet</p> <p>zvládá pravidla různých pohybových her, a ví jaké je jejich zaměření dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her dovede si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní (samostatně nebo s pomocí rodiny, učitele)</p> <p>uplatňuje základy pravidel bezpečnosti se dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji</p> <p>si uvědomuje různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim předcházet</p> <p>zvládá základní pojmy osvojovaných činností</p> <p>zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování</p> <p>zvládá elementární činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel</p> <p>si uvědomuje základní role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře se dokáže dohodnout na spolupráci (jednoduché taktice) vedoucí</p>	<ul style="list-style-type: none"> základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč aj.) při hudebním nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy <p>POHYBOVÉ HRY - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním variace her více druhů využití přírodního prostředí pro pohybové hry využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní <p>SPORTOVNÍ HRY - základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> související s osvojovanými činnostmi, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy vedení míče (driblingem, nohou) střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba jednoruč ze země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa) i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou základní spolupráce ve hře sportovní pravidla, sportovní tisk a sportovní relace, internet 	<p>MV - propagace sportovních výsledků</p> <p>Dopravní výchova</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>k úspěchu družstva a dodržuje ji dovede získat základní informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a dokáže tyto aktuální informace předat zobrazuje nenáročnou pohybovou hru, soutěž, utkání jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám</p> <p>adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>dodržuje pravidla bezpečného chování v přírodě, u vody, na ledové ploše</p> <p>dodržuje pravidla bezpečného chování chodce a cyklisty v terénu a chování v dopravních prostředcích</p> <p>se orientuje v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</p>	<p>ÚPOLY V rámci tématu „Pohybové hry“ a „Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat pohybové činnosti z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni</p> <ul style="list-style-type: none"> • první pomoc v podmínkách TV <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <p>Plavání (dle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> • jedna plavecká technika, prvky dopomoci, sebezáchrany <p>Turistika a pobyt v přírodě (dle možností školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • přesun a chůze v terénu • chování v dopravních prostředcích při přesunu • pravidla táboření, ochrana přírody <p>Bruslení a lyžování (dle podmínek školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hry na sněhu a na ledě • základní techniky pohybu na lyžích a bruslích <p>Další pohybové činnosti (dle možností)</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečná jízda na kole • dodržování pravidel silničního provozu 	

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p> <p>se samostatně připraví před pohybovou činností</p> <p>ukončí pohybovou činnost s ohledem na zatěžované svaly</p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím</p> <p>dokáže upravit aktivitu vzhledem k rozptylové situaci v ovzduší</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, chrání přírodu</p> <p>uplatňuje pravidla bezpečného chování v silniční a železniční dopravě, neohrožuje sebe a ostatní</p> <p>předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • rekreační a výkonnostní sport • rozvoj zdravotně orientované zdatnosti – kondiční programy • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • cvičení k správnému držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, cviky vedoucí k správnému zapojení dechu při pohybových činnostech • sportovní etika • hygiena při sportovní činnosti • bezpečnost při pohybových činnostech • pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti</p> <p>aplikuje tvořivě pohybové dovednosti při hře, soutěži</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti a označí nedostatky</p> <p>vyjádří rytmický a melodický doprovod, zvládá samostatné estetické držení těla</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost při pohybových činnostech • pohybové hry • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení • úpoly – přetlačování, přetahování • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, vrh koulí <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • basketbal, florbal, • volejbal – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel • žákovské kategorie • netradiční sporty (ringo, pálkovaná, stolní tenis) <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> • příprava turistické akce, základy orientačního běhu, orientace na mapě, v plánu • lyžování, resp. snowboarding (běh na lyžích, sjezd, techniky, výstroj a výzbroj, pravidla bezpečného pohybu na horách) • bruslení (pohyb vpřed, vzad, zastavení, jednoduchý skok, základy LH (CH)) • sportovní hry – basketbal, florbal, volejbal, přehazovaná, kopaná, základy házené – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a 	<p>EV - vztah člověka a prostředí, životní styl</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva</p> <p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, které eviduje a vyhodnotí</p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy</p> <p>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách</p>	<p>rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> • gymnastika – akrobacie, přeskoky • cvičení s náčiním a na náradí • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu • pohybu, vzájemná komunikace a • spolupráce při pohybových činnostech • olympismus – olympijská charta • ODM (olympiáda dětí a mládeže vybíjená, stolní tenis, kopaná, atletika) • pohybové a míčové hry, soutěže • míčové hry – basketbal, florbal, volejbal, přehazovaná, kopaná • atletika, gymnastika • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností (měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem, vedení evidence při soutěžích, práce s tabulkou (výsledkovou listinou), doplňování, čtení a zjišťování potřebných dat 	<p>EGS - Evropa a svět nás zajímá, význam sportu pro porozumění mezi lidmi, národy, evropské kořeny olympijských idejí</p> <p>OSV - morální rozvoj, řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>VDO - pochopení významu fungování řádu a pravidel, spravedlivého posuzování</p> <p>MV - interpretace výsledků, tvorba mediálních sdělení pro časopis, nástěnku, internetové médium</p>

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <p>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p> <p>se samostatně připraví před pohybovou činností</p> <p>ukončí pohybovou činnost s ohledem na zatěžované svaly</p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím</p> <p>dokáže upravit aktivitu vzhledem k rozptylové situaci v ovzduší</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu</p> <p>předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • rekreační a výkonnostní sport • rozvoj zdravotně orientované zdatnosti – kondiční programy • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • sportovní etika • hygiena při sportovní činnosti • bezpečnost při pohybových činnostech • bezpečnost při pohybových činnostech • bezpečnost v dopravě a chování cyklisty • pohybové hry 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>aplikuje tvořivě pohybové dovednosti při hře, soutěži</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti a označí nedostatky</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí /kruhy, hrazda, kladinka, švihadla/ • estetické a kondiční formy cvičení • úpoly – přetlačování, přetahování • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, šplh • sportovní hry – basketbal, florbal, volejbal, přehazovaná, kopaná – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, základy orientačního běhu • cyklistika - bezpečný pohyb a jízda, jízda zručnosti • lyžování nebo snowboarding – sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, běh na lyžích /dle možností školy/ • sportovní hry základy házené – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>úspěchu družstva</p> <p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, které eviduje a vyhodnotí</p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy</p> <p>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách</p>	<ul style="list-style-type: none"> • olympismus – olympijská charta • pohybové a míčové hry, soutěže • míčové hry – basketbal, florbal, volejbal, kopaná • atletika, gymnastika • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností 	

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p> <p>se samostatně připraví před pohybovou činností</p> <p>ukončí pohybovou činnost s ohledem na zatěžované svaly</p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím</p> <p>dokáže upravit aktivitu vzhledem k rozptylové situaci v ovzduší</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu</p> <p>předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • rekreační a výkonnostní sport • rozvoj zdravotně orientované zdatnosti – kondiční programy • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • sportovní etika • hygiena při sportovní činnosti • Bezpečnost při pohybových činnostech • pohybové hry • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí • estetické a kondiční formy cvičení • úpoly – přetlačování, přetahování 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>aplikuje tvořivě pohybové dovednosti při hře, soutěži</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti a označí nedostatky</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, které</p>	<ul style="list-style-type: none"> • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, vrh koulí • sportovní hry – basketbal, florbal, volejbal – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, základy orientačního běhu • sportovní hry – basketbal, florbal, volejbal – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok daleký, skok vysoký, hod míčkem, vrh koulí • sportovní hry – basketbal, florbal, volejbal – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech • olympismus – olympijská charta • pohybové a míčové hry – basketbal, florbal, volejbal • atletika, gymnastika • míčové hry a soutěže 	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>eviduje a vyhodnotí</p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy</p> <p>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách</p>	<ul style="list-style-type: none"> • měření výkonů a posuzování • pohybových dovedností	

Předmět: **Tělesná výchova**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 2 hodiny týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti</p> <p>samostatně se připraví před pohybovou činností</p> <p>ukončí pohybovou činnost s ohledem na zatěžované svaly</p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím</p> <p>dokáže upravit aktivitu vzhledem k rozptylové situaci v ovzduší</p> <p>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu</p> <p>předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p> <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <p>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p> <p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské</p>	<ul style="list-style-type: none"> • význam pohybu pro zdraví • rekreační a výkonnostní sport • rozvoj zdravotně orientované zdatnosti – kondiční programy • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • sportovní etika • hygiena při sportovní činnosti • bezpečnost při pohybových činnostech • bezpečnost při pohybových činnostech • komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a • spolupráce při pohybových činnostech 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p> <p>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva</p> <p>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, které eviduje a vyhodnotí</p> <p>zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy</p> <p>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p> <p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách</p>	<ul style="list-style-type: none"> • olympismus – olympijská charta • pohybové a míčové hry, soutěže • míčové hry – basketbal, florbal, volejbal • atletika, gymnastika • měření výkonů a posuzování pohybových dovedností 	

5.9. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Žáci se seznamují s jednoduchými pracovními postupy při pěstování rostlin a péči o ně. Seznamují se se základy chovatelství jak domácích, tak i hospodářských zvířat. Učí se prakticky využívat běžné léčivé rostliny a seznamují se s riziky zneužití některých rostlin jako drog. Poznávají jednoduché pracovní postupy při přípravě pokrmů, kulturu stolování a základní vybavení kuchyně. Seznamují se s alternativními možnostmi stravování i s tradicemi české kuchyně.

Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o dalším profesním zaměření. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání, a to od prvního do devátého ročníku.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce (6. – 9. třída) je zastoupený na 1. i 2. stupni základní školy vyučovacím předmětem Pracovní činnosti.

Na 1. stupni vede žáka k vytváření různých předmětů jednoduchými postupy z tradičních i netradičních materiálů podle slovního návodu nebo předlohy, k používání vhodných nástrojů, nářadí, pomůcek. Součástí výuky jsou i práce pěstitelské a příprava jednoduchých pokrmů. Žáci jsou vedeni k plánování, organizování a hodnocení pracovních činností samostatně i v týmu

Vzdělávací obsah je rozdělen na 2. stupni ZŠ na tematické okruhy: **Práce s technickými materiály, Pěstitelské práce a chovatelství, Přípravu pokrmů, Využití digitálních technologií a Svět práce.** Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cíl vzdělávací oblasti: schopnost prakticky zvládnout manuální činnosti světa a zvolit si vhodné povolání.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce jsou rozvíjeny tyto kompetence:

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodu
- vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost
- ovládá základní funkce digitální techniky

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si potřeby praktického ověření řešení problémů
- hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů
- seznamování žáků s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace
- diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky

Kompetence komunikativní

- vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- výklad pojmů souvisejících s volbou povolání
- předkládání dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevírání prostoru pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci
- vytváření prostoru pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

5.9.1. Pracovní činnosti – 1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

Žák:

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- se chová vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák:

- se orientuje v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

5.9.2. Pracovní činnosti – 2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

Žák:

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí
- organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
- užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

Žák:

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

Žák:

- se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Očekávané výstupy

Žák:

- ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky, propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **1. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM zpracovává modelovací hmotu, vymodeluje zadané tvary; tvoří předměty s využitím přírodnin; vyrábí předměty s použitím různých druhů papíru; vytváří jednoduché tvary z tenkého drátu; se učí zacházet s pracovními nástroji; využívá jednoduché předlohy, pracuje podle pokynů učitele</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI vytváří jednoduché modely ze stavebnice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE pozoruje klíčení semen, popíše své pozorování</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ se seznamuje se správnými návyky při stolování, chová se vhodně při jídle</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení s vlastnostmi různých materiálů • hnětení, válení, tvarování • výrobky z přírodnin (např. kaštanů, listů, jeřabin, šišek, ...) • překládání, skládání, mačkání, trhání, stříhání, lepení různých druhů papíru • tvarování, ohýbání, proplétání drátu • nástroje (nůžky) • obkreslování šablon • práce podle názoru • práce podle popisu pracovního postupu • organizace práce • stavebnice (plošné, prostorové) • spojování dílů dle návodu učitele • základní podmínky pro pěstování rostlin • osivo, setí • zalévání • slovní popis pozorování • chování u stolu při svačince ve třídě • chování u stolu ve školní jídelně 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **2. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>zpracovává modelovací hmotu, vymodeluje náročnější tvary; tvoří různé předměty s využitím přírodnin; vyrábí předměty s použitím různých druhů papíru a kartonu; se učí zacházet s různými nástroji; využívá předlohy; se řídí slovními pokyny učitele</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI vytváří modely ze stavebnice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE pozoruje klíčení a růst semen; co nejdůležitěji popíše své pozorování; pečuje o nenáročnou rostlinu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti různých materiálů • hnětení, válení, tvarování, nitková technika • navlékání přírodnin • lepení, dělení, tvoření obrázků z přírodnin • skládání, stříhání, lepení, vystřihování různých tvarů z papíru • pásové vystřihování • používání různých nástrojů (nůžky, nůž,...) • obkreslování šablon • práce podle názoru • práce podle popisu pracovního postupu • dotváření dle vlastní fantazie • organizace práce • stavebnice (plošné, prostorové) • spojování dílů dle jednoduché předlohy • půda a její zpracování, příprava k setí • naklíčení semen (např. hrách, fazole, řeřicha,...) • setí • zalévání • kypření • slovní popis • nákres průběhu klíčení a růstu rostliny • péče o některou nenáročnou pokojovou rostlinu - 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ vybere vhodné předměty ke stolování; připraví jednoduchý pokrm; upevňuje správné návyky při stolování</p>	<p>zalévání, kypření</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmy: prostírka, příbor, sklenice, talíř, miska • míchání, krájení, dochucování (např. pomazánka) • podávání pokrmu • úklid • pravidla správného stolování (v jídelně, v restauraci) • používání příboru 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **3. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>vytváří předměty z modelovací hmoty podle návodu; vytváří předměty z modelovací hmoty dle vlastní fantazie; tvoří různé dekorativní předměty s využitím přírodnin; vyrábí náročnější předměty z různých druhů papíru a kartonu; se seznamuje s textilem jako dalším užívaným materiálem; správně používá nástroje; využívá složitější předlohy; pracuje podle pokynů učitele</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI vytváří modely ze stavebnice</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE pozoruje přírodu na jarní vycházce; svá pozorování popisuje a zaznamenává; se stará o některou nenáročnou pokojovou rostlinu ve třídě</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ nachystá vhodné předměty ke stolování; připraví jednoduchý pokrm; upevňuje správné návyky při stolování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálů • hnětení, válení, tvarování, dělení, krájení • lepení, navlékání, dotváření, aranžování přírodnin • lepení, dělení, tvoření obrázků z přírodnin • skládání, stříhání, lepení, prostřihování papíru • navlékání jehly, uzel, stříhání, přední steh, přišívání knoflíků • používání různých nástrojů (nůžky, nůž, jehla,...) • obkreslování složitějších tvarů • práce podle názoru • práce podle popisu pracovního postupu • dotváření dle fantazie (např. i do prostoru) • organizace práce • spojování dílů dle návodu a složitější předlohy • sestavování modelů dle vlastní fantazie • vycházka k okolním zahradám • slovní popis • zakreslení pozorování • péče o rostlinu (zalévání, kypření) • jednoduchá úprava stolu • správné umístění předmětů na stole • míchání, krájení, dochucování, servírování (např. ovocný salát, pomazánka) • chování při svačině, v jídelně, v restauraci, na výletě 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **4. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>tvoří z modelovací hmoty, využívá přírodniny a různé druhy papíru, vyrábí předměty z drátu, textilu, korku a dalších tradičních i netradičních materiálů vhodnými postupy s využitím vlastní představivosti</p> <p>se seznamuje s prvky lidových tradic a využívá je při různých tvořivých činnostech</p> <p>při činnostech používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>se řídí zásadami hygieny a bezpečnosti práce; na pracovním místě udržuje pořádek; zvládá poskytnutí první pomoci při drobném poranění</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálů a způsoby jejich využití • práce s přírodninami • modelování na dané téma • práce s papírem a kartonem • výrobky z textilu • různé druhy stehů • přišívání knoflíků • tvarování drátu • práce s vlnou • lidové zvyky • kraslice • malba na textil (např. tisk, batika, výšivka) • práce s různými typy nůžek, nožem, s jehlou a dalšími nástroji • zásady hygieny • bezpečnost práce • pořádek na pracovním místě • první pomoc při drobném poranění (dezinfekce, sterilní krytí) • vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>vytváří složitější modely ze stavebnic, provádí jejich montáž a demontáž; se řídí dle slovního návodu, užívá náčrtu, jednoduché předlohy; poskytne první pomoc při drobném poranění; uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE pozoruje a vnímá krásu rostlin a uvědomuje si význam rostlin pro člověka; založí jednoduchý pěstitelský pokus a provede jeho vyhodnocení; se stará o některou nenáročnou pokojovou či jinou rostlinu; se seznámí rostlinami nevhodnými pro pěstování v místnosti; má povědomí o škodlivosti drog a jejich vlivu na lidský organismus; užívá správné pomůcky, nástroje a náčiní podle prováděných pěstitelských prací; dbá na bezpečnost práce a hygienu; zvládá poskytnutí první pomoci při drobném úrazu</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ poznává některé druhy nádobí a kuchyňského náčiní, zná jejich využití; zvládne přípravu jednoduchého pokrmu; uplatňuje správné návyky při stolování; se seznamuje i s pravidly společenského chování; pečuje o pořádek a čistotu pracovního místa; dbá na základy hygieny a bezpečnosti práce; zvládá poskytnutí první pomoci při drobném úrazu v kuchyni</p>	<p>materiálu</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavování modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly • práce s návodem a předlohami stavebnice a s jejími jednotlivými částmi • sestavování modelů podle předlohy i vlastní představy • zásady hygieny a bezpečnosti práce (manipulace s drobnými díly stavebnice) • první pomoc při drobném poranění <ul style="list-style-type: none"> • pozorování rostlin na vycházce • pokus s nenáročnou rostlinou (např. vliv světla, tepla, vody) • péče o některou nenáročnou pokojovou rostlinu - zalévání, kypření • péče o rostlinu (zalévání, kypření, přihnojování), • pěstování zeleniny na školní zahradě (výsev) • rostliny jedovaté • nástroje: motyčka, sázecí kolík, konvička, hrábě, rýč, lopatka • správné užívání nástrojů • ošetření poranění (dezinfekce, sterilní krytí) • chování při zjištění úrazu, nahlášení úrazu učiteli nebo jiné dospělé osobě <ul style="list-style-type: none"> • druhy kuchyňského náčiní a nádobí • správné použití kuchyňského vybavení • výběr surovin pro přípravu pokrmu • úprava pokrmů studené kuchyně • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování • pořádek na pracovním místě • hygiena při práci s potravinami • správné skladování surovin 	<p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p> <p>Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopností poznávání</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • druhy možných úrazů v kuchyni • dezinfekce, sterilní krytí poranění 	

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **5. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM tvoří z různých materiálů různými pracovními postupy a operacemi výrobky převážně na základě své fantazie</p> <p>upevňuje znalosti o lidových tradicích a využívá je při různých tvořivých činnostech</p> <p>v souladu s použitým materiálem užívá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>upevňuje zásady bezpečnosti práce při tvořivé činnosti</p> <p>řídí se zásadami hygieny a udržuje pořádek na pracovním místě poskytne pomoc při drobném poranění</p> <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI vytváří modely ze stavebnic, provádí jejich montáž a demontáž; při montáži využívá nabytých zkušeností při tvorbě modelů uplatňuje vlastní fantazii; samostatně tvoří modely podle předlohy a náčrtu; se řídí zásadami hygieny a bezpečnosti práce; zvládá poskytnutí první pomoc při drobném</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práce s přírodninami, dřevem, drátem • modelování z různých modelovacích hmot • práce s papírem a kartonem • výrobky z textilu (např. koláž) • různé druhy stehů, vyšívání • práce s vlnou (např. bambule) • různé techniky zdobení kraslic a vánočního cukroví • různé techniky výroby vánočních ozdob a přání • lidové zvyky, tradice, tradiční řemesla • výběr vhodných nástrojů a pomůcek • funkce pracovních nástrojů • hygiena a čistota na pracovním místě • zásady bezpečnosti práce • vhodný pracovní postup v souladu s použitým materiálem • první pomoc při drobném poranění (dezinfekce, sterilní krytí) • pohyblivé modely podle předlohy i představy (např. Merkur, elektrotechnické) • práce montážní, jednoduchá údržba jízdního kola • různé druhy předloh a návodů • vytváření prostorových kompozic ze stavebnicových prvků • opatrné manipulování s díly stavebnic a užívanými 	<p>MKV – kulturní diferenciacce</p> <p>OSV - rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>poranění</p> <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE založí jednoduchý pěstitelský pokus a provádí jeho pozorování ve školním skleníku</p> <p>podle správných zásad pečuje o některou nenáročnou pokojovou či jinou rostlinu</p> <p>pozná nejdůležitější druhy jedovatých rostlin; se seznámí s některými rostlinami způsobujícími alergie, léčivými rostlinami, kořením</p> <p>užívá správné pomůcky, nástroje a náčiní podle prováděných pěstitelských prací; důsledně dbá na hygienu a bezpečnost práce při práci na zahradě, kompostování; poskytne první pomoc při drobném úrazu; při vážnějším úrazu přivolá pomoc dospělé osoby</p> <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ se seznamuje se základním vybavením moderní kuchyně; dokáže samostatně připravit jednoduchý pokrm ze studené kuchyně; zvládá správné návyky při stolování; užívá nejdůležitější pravidla společenského chování; uplatňuje v praxi zásady hygieny a bezpečnosti práce; dbá na čistotu a pořádek pracovních ploch; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>nástroji (např. šroubovák, klíč)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hygiena při práci • bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči • první pomoc při drobném poranění <p>• rychlení jarních cibulovin nebo předpěstování rostlin ze semen</p> <ul style="list-style-type: none"> • ošetřování rostlin ve skleníku, fóliovníku • výsev zeleniny, přesazování, rozmnožování (předpěstování v interiéru, ve skleníku, pod fólií) <p>• léčivky, bylinková zahrádka</p> <ul style="list-style-type: none"> • nástroje: motyčka, sázecí kolík, konvička, hrábě, rýč, lopatka, rozprašovač • správné užívání nástrojů • pohyb ve skleníku, správné kompostování • ošetření poranění (dezinfekce, sterilní krytí) • chování při zjištění úrazu, nahlášení úrazu učiteli nebo jiné dospělé osobě <p>• historie, současnost, vývoj a význam kuchyňského vybavení</p> <ul style="list-style-type: none"> • moderní kuchyňské spotřebiče • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchý pokrm studené kuchyně • pravidla správného stolování • správná manipulace s přístroji • pořádek a čistota pracovního místa • první pomoc při úrazu v kuchyni 	<p>EV – rozvíjení vztahu k životnímu prostředí a estetická úprava školní zahrady</p> <p>OSV - rozvoj komunikačních dovedností a mezilidských vztahů</p>

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Pěstitelské práce, chovatelství zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; správně zachází s pomůckami a nářadím; se orientuje v problematice vztahu hospodářské činnosti člověka a životního prostředí, problematiky udržitelného rozvoje, významu rostlin pro zdraví lidí</p> <p>se orientuje v problematice okrasných rostlin; zvládá základní znalosti o způsobu pěstování těchto rostlin</p> <p>zvládá jednoduché pracovní postupy práce na zahradě při pěstování ovoce</p> <p>Práce s technickými materiály je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce; zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu; užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní náčrt výrobku; je schopen sestavit jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň; řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytnutí první pomoci při zranění, ošetření poranění • zahradnické nářadí a náčiní, včetně údržby • posklizňové ošetření půdy, jeho význam • příprava záhonů – půda a její zpracování • keře a dřeviny na školní zahradě • péče o trávníky, zeleň v areálu školy, kompostování • exkurze do zahradnictví, botanické zahrady • jedovaté a nebezpečné rostliny, rostliny jako drogy, léčivé rostliny a jejich využití • rozdělení zeleniny, ochrana před škůdci • podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny na školním pozemku • osivo a sadba, osevní plán • pěstování okrasných rostlin, jejich výsadba a výsev • druhy okrasných rostlin (cibuloviny, hlíznaté) • pokojové rostliny jejich význam v interiéru • aranžování rostlin <ul style="list-style-type: none"> • organizace a bezpečnost práce • technické náčrtky a výkresy, informace, dokumentace • vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů • znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem 	<p>OSV - osobnostní rozvoj – psychohygienu</p> <p>EV - projekt Zahrada</p> <p>OSV- estetická úprava školního prostředí a zahrady</p> <p>EV - energetická náročnost výroby železa a její vliv na životní prostředí, separace odpadu</p> <p>VDO - osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnutí</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost; dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu; dokáže porozumět technickému výkresu a vyrobit podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku; dokáže vyrobit jednotlivé části výrobku; z jednotlivých částí je schopen sestavit hotový výrobek; z opracovat pozinkovaný plech - orýsování dle šablony, stříhání, ohýbání, nýtování; dodržuje bezpečnost při práci s nástroji a nářadím; poskytne 1. pomoc při úrazu</p> <p>Příprava pokrmů dodržuje základní hygienická pravidla a předpisy; umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně; se orientuje v základním vybavení domácnosti; umí použít základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní spotřebiče; zvládá základní znalosti o domácnosti</p> <p>má představu o moderní výživě člověka, dodržování hygieny a zásad zdravé výživy a jejím významu pro zdravý životní styl</p> <p>ovládá základní principy stolování a slušného chování ve společnosti; dodržuje zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě; získává poznatky o zdravé úpravě pokrmů; umí jednoduché činnosti při přípravě pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu • první pomoc při úrazech • bezpečnostní předpisy a postupy • jednoduché pracovní operace a postupy, zhotovení výrobku ze dřeva a kovu, montáž celého výrobku • seznámení s učivem • zásady hygieny potravy • výběr a nákup potravin, správné využití • základní vybavení kuchyně - nástroje a spotřebiče, manipulace s nimi při současném dodržování pořádku a čistoty v souladu s bezpečností práce, první pomoc při úrazu v kuchyni • poučení o materiálech v domácnosti, praktické činnosti spojené s údržbou domácnosti • hygiena výživy – výživa člověka, výživová hodnota • bílkoviny, tuky, cukry • obsluha a chování u stolu, v restauraci (objednání jídla, placení,...) • podávání základních druhů pokrmů a nápojů • úprava stolu – stolování, jednoduché prostírání, inventář, aranžování květin,... • příprava pokrmu s využitím pěstovaných druhů ovoce • druhy koření • recepty a návody 	<p>nebo přivolá první pomoc</p> <p>Návštěva truhlárny, stavebního centra</p> <p>VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání první pomoci</p> <p>VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví, respektování a dodržování předpisů a norem poskytnutí nebo přivolání první pomoci</p> <p>OSV- osobní rozvoj, péče o vlastní zdraví, sebepoznání, kultura společenského chování, mezilidské vztahy, stolování</p> <p>EV - utváření zdravého život. stylu a vnímání estetických hodnot prostředí</p> <p>EV - vnímavý a citlivý přístup k přírodnímu dědictví, angažovanost v řešení problémů spojených s ochranou ŽP, chápání významu rostl. pro zdraví člověka</p>

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Pěstitelské práce, chovatelství zná a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; správně zachází s pomůckami a nářadím; se orientuje v problematice vztahu hospodářské činnosti člověka a životního prostředí, problematiky udržitelného rozvoje, významu rostlin pro zdraví lidí; se orientuje v problematice okrasných rostlin; zvládá základní znalosti o způsobu pěstování těchto rostlin; zvládá jednoduché postupy práce s přírodními materiály a okrasnými květinami zvládá jednoduché pracovní postupy práce na zahradě při pěstování zeleniny a ovoce</p> <p>Práce s technickými materiály</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny a bezpečnosti práce • poskytnutí první pomoci při zranění, ošetření poranění • zahradnické nářadí a náčiní, včetně údržby • půda, význam její ochrany pro člověka • posklizňové ošetření půdy, jeho význam a druhy půd • příprava záhonů – půda a její zpracování • keře a dřeviny na školní zahradě • péče o trávníky, zeleň v areálu školy, kompostování • exkurze do zahradnictví, botanické zahrady • organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu • osivo a sadba, osevní plán • sklizeň a uskladnění, konzervace zeleniny • druhy ovocných rostlin • výsadba, množení a výživa ovocných rostlin • pěstování okrasných rostlin, jejich výsadba a výsev, zazimování, předpěstování rostlin ve skleníku • balkónové květiny, množení okrasných (řízkování, roubování, výsadba a výsev rostlin), zazimování, • ochrana ovocných a okrasných rostlin (škůdci, choroby) • květiny v interiéru - řez, vazba, úprava živých i suchých rostlin (aranžování do misky, vázy, ikebana) • organizace a bezpečnost práce 	<p>OSV - osobnostní rozvoj – psychohygiena</p> <p>EV - projekt Zahrada</p> <p>OSV- estetická úprava školního prostředí a zahrady</p> <p>EV - vnímavý a citlivý přístup k přírodnímu dědictví, angažovanost v řešení problémů spojených s ochranou ŽP, chápání významu rostl. pro zdraví člověka</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce; zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu; užívá technické dokumentace, připraví si vlastní náčrt výrobku; je schopen sestrojít jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň; řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>organizuje a plánuje svoji pracovní činnost; dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>dokáže porozumět technickému výkresu a vyrobit podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku; dokáže vyrobit jednotlivé části výrobku; z jednotlivých částí je schopen sestavit hotový výrobek</p> <p>umí opracovat pozinkovaný plech - orýsování dle šablony, stříhání, ohýbání, nýtování; dodržuje bezpečnost při práci s nástroji a nářadím; poskytne 1. pomoc při úrazu; zná princip výroby a zpracování plastických hmot včetně jejich vlastností</p> <p>Příprava pokrmů dodržuje základní hygienická pravidla a předpisy; umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně; se orientuje v základním vybavení domácnosti; umí použít základní kuchyňský inventář, bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</p> <p>má představu o moderní výživě člověka, dodržování hygieny a zásad zdravé výživy a jejím významu pro zdravý životní styl; ovládá základní principy stolování a slušného chování ve společnosti; získává poznatky o zdravé úpravě pokrmů; umí jednoduché činnosti při přípravě pokrmů; organizuje a plánuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technické náčrtu a výkresy, informace, dokumentace, rovnoběžné a pravouhlé promítání • vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů • znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem • úloha techniky v životě člověka, technika a životní prostředí • organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu • první pomoc při úrazech • bezpečnostní předpisy a postupy • technické kreslení - nárys, bokorys, půdorys, řez a detail • jednoduché pracovní operace a postupy, zhotovení výrobku ze dřeva, kovu, kompozity a plastu • montáž celého výrobku • umělé hmoty – výroba a vlastnosti • pracovní postupy – tvarování plastů • další užití plastů a jejich recyklace • seznámení s učivem • zásady hygieny potravy • výběr a nákup potravin, správné využití • základní vybavení kuchyně - nástroje a spotřebiče, manipulace s nimi při současném dodržování pořádku a čistoty v souladu s bezpečností práce, první pomoc při úrazu v kuchyni • hygiena výživy, výživová hodnota, režim dne, vhodná sestava jídelníčku • bílkoviny, tuky, cukry • podávání základních druhů pokrmů a nápojů • příprava pokrmu s využitím pěstovaných druhů 	<p>EV - energetická náročnost výroby železa a její vliv na životní prostředí, separace odpadu</p> <p>VDO - osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnete nebo přivolá první pomoc</p> <p>Návštěva truhlárny, stavebního centra</p> <p>VDO - osobní zodpovědnost za své zdraví, respektování a dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání první pomoci</p> <p>OSV - osobní rozvoj, péče o vlastní zdraví, sebepoznání, kultura společenského chování, mezilidské vztahy, stolování</p> <p>EV - utváření zdravého život.</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
pracovní činnost; získává informace o ekonomice v rodině	zeleniny <ul style="list-style-type: none"> • příprava pokrmů z podzimních darů přírody, konzervování • druhy koření • recepty a návody, kuchařské knihy • základní postupy při přípravě, studeném a tepelném zpracování pokrmů 	stylu a vnímání estetických hodnot prostředí EGS a MKV - stravovací návyky a zvyklosti ostatních národů MV - recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové pořady

Předmět: **Pracovní činnosti**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Svět práce využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání; se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí; posoudí své možnosti při volbě povolání a profesní přípravě; rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě</p> <p>se orientuje v pracovních činnostech vybraných oblastí; posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace; využije profesní orientace pro výběr vhodného vzdělávání; zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů; prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • trh práce – povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní • volba profesní orientace – osobní zájmy, tělesný a duševní stav, sebehodnocení, využívání poradenských služeb • možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby • zaměstnání a způsoby hledání zaměstnání, informační základna pro volbu povolání, pracovní příležitosti v obci (regionu), rovnost příležitostí na trhu práce, důležitá povolání, trh práce v Pardubickém kraji • problémy nezaměstnanosti, úřady práce • psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele • zákoník práce (práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů), pracovní smlouva a její náležitosti, zaměstnávání mladistvých 	<p>Úřad práce – informační a poradenské středisko VDO - osobní zodpovědnost, právní řád, práva a povinnosti občanů OSV - osobní rozvoj, sebezpoznání</p> <p>OSV - stanovení osobních cílů a naplňování cesty k jejich dosažení, sebezpoznání a sebehodnocení OSV - sociální rozvoj – kooperace</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> • systém středního školství, nabídka středního školství, druhy středních škol, přehled studijních a učebních oborů, učební plány a učební osnovy SŠ • přijímací řízení, další možnosti vzdělávání (kurzy, rekvalifikace), vyhledávání, zpracování a využívání informací • možnosti vzdělávání v regionu, nabídka středních škol v kraji, burza škol a učilišť • zdroje profesních informací (internet, příručky, letáky, dny otevřených dveří) • podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání • prezentace na trhu práce (inzerát, žádost, profesní životopis) 	<p>OSV – rozvoj komunikačních dovedností, řešení problémů</p>

5.10. Doplnující vzdělávací obory

Přehled povinně volitelných předmětů

Zařazení povinně volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

5.10.1. Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Konverzace v anglickém jazyce se vyučuje jako povinně volitelný předmět v 6. - 9. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Úkolem předmětu je procvičit získané vědomosti a dovednosti a vést žáky k tomu, aby uměli používat anglický jazyk pro účely reálné komunikace. Předmět je zaměřen na rozšiřování, třídění a upevnění slovní zásoby daného tématu. Podporuje rozvíjení schopnosti podat a přijmout informaci s porozuměním. Umožňuje získat znalosti pro obsažnější diskusi nebo dialog. Výuka bude probíhat i v učebně výpočetní techniky.

Ve vyučovacím předmětu konverzace v anglickém jazyce využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- umožňujeme diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- zadáváme úkoly, kde žáci kombinují informace z různých zdrojů
- učíme rozeznat a odlišit podstatné informace od méně podstatných

- kladením otevřených otázek podporujeme samostatnost
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly vyžadující týmovou spolupráci i samostatnost
- podporujeme individuální práci žáků se slovníky, cizojazyčnými texty, počítačem i internetem
- nabízíme jednoduché problémové situace k řešení v cizojazyčném prostředí
- učíme žáky nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- rozvíjíme schopnost vyjádřit jiným způsobem myšlenky, chybí-li žákům slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vytváříme příležitosti ke vzájemné komunikaci žáků
- vedeme žáky k formulaci jednoduchých myšlenek anglicky
- učíme je rozumět jednoduchému sdělení i přiměřenému textu v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích učíme vyžádat si a poskytnout pomoc či radu
- dbáme na dodržování zásad slušného chování v anglicky mluvícím prostředí
- učíme žáky spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- vedeme děti k respektování jedince s jeho národnostními, kulturními, sociálními, fyzickými a psychickými rozdíly
- učíme získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi

Kompetence pracovní

- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- žáky vedeme k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- vytváříme příležitosti k uplatnění a využití znalostí anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Předmět: **Konverzace v anglickém jazyce**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: umí pohotově reagovat na pozdrav, je schopen vést jednoduchý dialog a vyplnit formulář; dokáže jednoduše popsat člověka a jeho vlastnosti</p> <p>si dokáže vyžádat základní informace; umí reagovat v každodenních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, společenské obraty • žádost o informaci, o pomoc • osobní údaje, dotazník • zdraví, nemoc • fyzický vzhled, charakterové vlastnosti • restaurace, jídlo, objednávání, placení • nákupy • pošta, telefon, banka, směnárna • rodina, bydlení 	<p>OSV- rozvoj základních komunikačních dovedností</p> <p>EGS - cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV - formování základů správného verbálního projevu</p> <p>OSV - péče o vlastní zdraví, formování zdravého životního stylu, zdraví a nežádoucí návyky</p> <p>MV - komunikace v menších skupinách, ve dvojicích (rozhovory – vytváření , prezentace) formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>OSV - já a moje okolí, pozice ml. člověka, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, porozumění v rodině, společnosti , tolerance, bydlení a organizace vlastního život. prostoru, estetika bydlení</p> <p>MV – vyprávění jako základ. mediální sdělení, zpracování témat</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
	<ul style="list-style-type: none"> cestování, ubytování 	<p>formou projektů a jejich prezentace chování v doprav. prostředcích, orientace dle plánů, map, komunikace v menších skupinách, ve dvojicích (rozhovory – vytváření , prezentace) formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>MV, OSV - komunikace, formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>EV - ekologie v dopravě</p>

Předmět: **Konverzace v anglickém jazyce**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: **1 hodina týdně**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák:</p> <p>umí pohotově reagovat na pozdrav, je schopen vést jednoduchý dialog a vyplnit formulář; dokáže jednoduše popsat člověka a jeho vlastnosti</p> <p>si dokáže vyžádat základní informace; umí reagovat v každodenních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy, společenské obraty • žádost o informaci, o pomoc • osobní údaje, dotazník • zdraví, nemoc • fyzický vzhled, charakterové vlastnosti • restaurace, jídlo, objednávání, placení • nákupy • pošta, telefon, banka, směnárna • rodina, bydlení • cestování, ubytování • kultura – divadlo, kino, hudba, televize, četba, 	<p>OSV - rozvoj základních komunikačních dovedností</p> <p>EGS - cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MV - formování základů správného verbálního projevu</p> <p>OSV - péče o vlastní zdraví, formování zdravého životního stylu, zdraví a nežádoucí návyky</p> <p>EV-formulace postojů k nakupování</p> <p>MV – komunikace v menších skupinách, ve dvojicích (rozhovory – vytváření , OSV - já a moje okolí, pozice ml. člověka, jeho seberealizace, mezilidské vztahy, porozumění v rodině, společnosti , tolerance, bydlení a organizace vlastního život, prostoru, estetika bydlení prezentace) formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>EV - ekologie v dopravě</p> <p>MV – vyprávění jako základ. mediální sdělení, zpracování témat formou projektů a jejich prezentace chování v doprav. prostředcích, orientace dle plánů, map, komunikace v menších skupinách, ve</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>vyjádří vlastní názor a jednoduše reprodukuje obsah díla, porozumí jednoduchému textu</p> <p>se orientuje v základních reáliích anglicky mluvících zemí; umí pracovat se slovníky a jazykovými příručkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • výtvarné umění • literatura – oblíbený autor a kniha • volný čas – sport, koníčky, příroda • zaměstnání – moje budoucnost • reálie – UK, USA, Austrálie, Nový Zéland, Kanada 	<p>dvojcích (rozhovory – vytváření , prezentace) formulace jednoduchých otázek a odpovědí</p> <p>MV, OSV - komunikace, formulace jednoduchých otázek a odpovědí MV - komunikace, formulace jednoduchých otázek a odpovědí. vliv kultury (médií) na člověka, společnost, vyprávění jako základ. mediální sdělení, zpracování témat formou projektů a jejich prezentace</p> <p>MKV - známí umělci a jejich díla, utváření a formulace vlast. názorů na uměl. dílo, kulturní diference, odlišný etnický původ</p> <p>OSV- já a můj den, využití vol. času, seberealizace – koníčky - správný krok ke zdravému formování osobnosti, účelné využití vol. času, tvorba mluven. Projevů</p> <p>EGS - komunikace a porozumění mezi národy a regiony, projekt Anglicky mluvící země (popis státu – základní informace, důležitá střediska, slavné osobnosti, příroda, vytvoření mapy státu s obrázky a popiskami v anglickém jazyce MKV - poznávání tradic a zvyků jiných národů, vyhledání informací o anglicky mluvících zemích v médiích VDO - chápání historických souvislostí vývoje vzájemných vztahů evropských národů a jejich vztahů v EU</p>

5.10.2. Přírodovědná praktika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Přírodovědná praktika mají úzkou návaznost na výuku přírodopisu, vyučují se v 6. - 8. ročníku jako volitelný předmět a časová dotace je jedna hodina týdně. Zařazení přírodovědných praktik umožňuje vyučujícím připravit pro žáky více praktických úloh, věnovat více času rozvoji jejich praktických dovedností a propojit praktika s již osvojeným učivem. Důrazem na praktické úlohy žáci mnohem více vnímají účelnost a lépe propojují teoretické učivo s praxí. Struktura zvolených témat byla přizpůsobena nejen souběžně probíranému učivu v přírodopisu, ale i ročním obdobím s ohledem na možnosti získání příslušného biologického materiálu.

Kompetence k učení

- vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání
- vyhledávat a třídit informace, využívat je v učení a praktickém životě
- vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat

Kompetence komunikativní

- vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- výstižně a kultivovaně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně

- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat materiály a pomůcky a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- přistupovat k pracovní činnosti z hlediska kvality, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí

Předmět: **Přírodovědná praktika**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: se naučí samostatně používat mikroskop a zhotovit mikroskopický preparát</p> <p>si na základě mikroskopování ověří a prohloubí znalost o stavbě buňky a vysloví rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou</p> <p>rozlišuje základní skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce podle klíčů a atlasů</p> <p>rozpozná stavbu těla a funkci jednotlivých orgánů vybraných skupin bezobratlých živočichů</p> <p>pomocí mikroskopické techniky se dopodrobna seznámí se stavbou těla hmyzu</p> <p>se naučí základní techniky sběru hmyzu, základy preparace a ukládání do sbírek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce mikroskopu, mikroskopické potřeby, příprava preparátů, použití mikroskopu • rostlinná a živočišná buňka • systém rostlin – pozorování a zařazování daných zástupců běžných druhů hub, lišejníků, řas a mechorostů • stavba těla významných zástupců jednotlivých skupin živočichů – prvoci, měkkýši, členovci, pavoukovci, korýši • hmyz – pozorování a srovnávání stavby těla významných zástupců • hmyz – preparace, kladení pastí, sběr 	<p>environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení, aplikaci a prohloubení již získaných vědomostí</p> <p>ochrana přírody</p> <p>ohrožené druhy</p>

Předmět: **Přírodovědná praktika**

Ročník: **7. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj, vývin, anatomie a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) • anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) • systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy • ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů 	<p>OSV - pěstování kladného vztahu k ŽP a vztahu k živočichům EV - ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka a prostředí projektový den „Den Země“ – získávání vztahu k ŽP, ekosystémy + biomy světa, endemitické druhy Země, globální ekologické problémy, rozmanitost biosféry poznávací soutěž přírodovědný Klokán</p>

Předmět: **Přírodovědná praktika**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby; objasní význam zdravého způsobu života; aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</p> <p>aplikuje praktické metody pozorování lidského těla dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka • praktické metody poznávání stavby lidského těla – pozorování lupou a mikroskopem 	<p>MKV - lidské vztahy, etnický původ</p> <p>OSV - vytvoření pozitivního životního stylu, péče o zdraví, osobnostní rozvoj, vnímání vlastní osobnosti</p> <p>EV - základní podmínky života, přírodovědný Klokán Projektový den „Den země“</p>

5.10.3. Technické kreslení

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Technické kreslení má úzkou návaznost na pracovní činnosti a geometrii, vyučuje se v 8. ročníku a časová dotace je jedna hodina týdně.

Volitelný předmět Technické kreslení vychází ze vzdělávacích oborů Matematika a její aplikace, Fyzika, Pracovní činnosti a Výtvarná výchova. Vyučovaný předmět má žáky seznámit se základy technického kreslení, což znamená porozumět jednoduchým technickým náčrtkům a výkresům. Dále má rozvíjet jejich představivost, technické a tvořivé myšlení a poskytnout možnost řešit jednoduché technické problémy.

V předmětu se žáci zdokonalí v rýsování, znázorňování těles, získané vědomosti využijí v matematice, fyzice, chemii, pracovních činnostech a výtvarné výchově. Žák se naučí spojit teoretické znalosti s logickým myšlením a praktickými dovednostmi, pracovat s kreslicími pomůckami, zvládne psaní technického písma, získá dovednost v kreslení náčrtů od ruky.

Získané znalosti žákům poslouží i v dalším praktickém životě, při orientaci v různých montážních návodech nebo propagačních materiálech na technické výrobky. Předmět má ve své komplexnosti přispět k další životní a profesní orientaci žáků. Je vhodný především pro budoucí uchazeče o studium technických učebních oborů, průmyslových škol.

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodu
- vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály
- pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály
- žák hledá vlastní postup
- žák provádí vyhledávání informací potřebných k dosažení cíle, vytváří posloupnosti
- žák prezentuje výsledky a obhajuje je
- žák chápe vztah mezi realitou a výkresem

Kompetence komunikativní

- vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

- žák se učí rozumět pojmům, které souvisejí s technickým kreslením
-

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojici a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevírání prostoru pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- žák bezpečně užívá rýsovací potřeby, udržuje je funkční a čisté
- žák měří, konstruuje a navrhuje
- žák pracuje zručně
- žák systematicky udržuje pořádek na pracovní ploše
- žák se učí pracovat efektivně
- žák zlepšuje svůj grafický projev

Předmět: **Technické kreslení**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: <i>Základy rýsování</i> používá pomůcky pro rýsování rozlišuje výkresy, využívá různé druhy a tloušťky čar, provádí vytahování čar provede konstrukci kružnice, oblouku sestrojí zadaný mnohoúhelník</p> <p><i>Technické výkresy</i> určí rozměry daných výkresů, vyplní popisové pole narýsuje výkres v daném měřítku, využije znalosti o normalizovaném písmu, použije vhodné šablony využívá pravidla kótování, které si osvojil narýsuje danou součást podle předlohy a správně ji okótuje</p> <p>uplatňuje zásady technické normalizace, popisuje technickým písmem body, přímkou, kružnice používá pravidla kótování geometrických a konstrukčních prvků jednotlivých součástí</p> <p><i>Zobrazování prostorových útvarů</i> osvojí si a využívá znalosti o rovnoběžném promítání</p> <p><i>Pravouhlé promítání</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • pomůcky pro rýsování, druhy, formáty výkresů, druhy čar, rýsování čar různé tloušťky a druhu • rýsování čar v obrazcích, vytahování čar • měřítko a skutečné rozměry, rozměr technického výkresu, popisové pole • technické normalizované písmo s užitím šablony i od ruky • formáty výkresů, druhy čar, měřítko zobrazování • kótování – základní pojmy, druhy • kótování oblouků, poloměrů a průměrů, kótování úhlů, zkosených hran, děr, sklonu, hranolů, tlouštěk desek, odkazové čáry • základní pravidla rovnoběžného promítání • nadhledy, průčelné roviny (krychle, kvádr) • nákres válce a 4 - bokého jehlanu • zobrazení ploché desky 	

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>rozezná nadhled a podhled, narýsuje krychli a kvádr v daném pohledu v nadhledu narýsuje 4 - boký jehlan, plochou desku - okótuje podle zadání vysvětlí pojem průčelná rovina rolišuje a pojmenuje průmětny využívá znalostí o pravoúhlých průmětech bodu, úsečky, roviny zobrazí tělesa na dvě a tři průmětny</p> <p><i>Zobrazování strojních součástí</i> využívá zásad pravoúhlého promítání při zobrazování součástí a těles pojmenuje druhy obrazů a orientuje se v jejich využití narýsuje danou součást podle předlohy ve vhodném měřítku, správně ji okótuje</p> <p><i>Způsoby zobrazení staveb</i> rolišuje měřítka zobrazení na stavebním výkresu poznává základní zásady zobrazení staveb a stavebního technického kreslení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • metody promítání • zobrazování na dvě průmětny • nákresy těles • pravoúhlé promítání na 3 průmětny • výkresy jednoduchých strojních součástí, výkresy strojních spojů • kreslení řezů, šrafování, přerušování obrazů, způsoby zákresu šroubů, matic • výkres tělesa jednoduchého a složeného • měřítka zobrazení a zásady u stavebních výkresů • situace stavebního objektu • půdorys stavebního objektu • svislý řez stavebního objektu • pohledy stavebního objektu a kreslení oken a dveří 	

5.10.4. Informační technologie

Charakteristika předmětu

Volitelný předmět Informační technologie je vyučován v 6., 8. a 9. s časovou dotací 1 hodina týdně.

V 6. ročníku se žáci věnují novým oblastem ve výuce: Robotika, algoritmicizace, programování, 3D tisk – návrhy a realizace.

V 8. ročníku žáci pracují se softwarem Sadovnická projekce, který je určen pro tvorbu návrhů domů a jejich okolí, následně pak s aplikací Sweet Home 3D pro komplexní návrh rozmístění nábytku a dalšího vybavení v interiérech. Návrh interiéru se provádí ve 2D s možností využití přehledného náhledu ve 3D prostoru.

V 9. ročníku je volitelný předmět zaměřen na zopakování a prohloubení dovedností při práci s kancelářskými aplikacemi balíčku MS Office, ale i alternativními, volně dostupnými editory textu, tabulek, obrázků a prezentací. Ve druhém pololetí je pak předmět rozšířen také o učivo dle revize v oblasti Informatiky

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikační

- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence pracovní

- ke své práci využívá žák vhodné nástroje a prostředky
- žák je veden, aby jeho práce byla kvalitní, funkční, společensky významná

Kompetence občanské

- žák respektuje a chápe názor druhých
- žák respektuje základní normy a práva
- žák pracuje a respektuje pojmy jako duševní vlastnictví, neetické chování v kybersvětě atd.

Předmět: **Informační technologie**

Ročník: **6. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen samostatné tvorby libovolného dokumentu – dopis, pozvánka, seminární práce atd. - ovládá práci s textovým a prezentačním programem - je chopen samostatně vytvořit libovolnou prezentaci ve spolupráci s textovým editorem, grafickým editorem a internetem - zvládne najít informaci a pracuje s ní 	<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • textový editor <ul style="list-style-type: none"> - prohlubující učivo textového editoru • prezentační program <ul style="list-style-type: none"> - prohlubující učivo prezentačního programu 	<p>MV - rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu, využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací</p> <p>OSV - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti, podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p> <p>MV - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací, kritická analýza existujících textů s ohledem na věcnou správnost a přesnost sdělení, utváření návyků ověřovat si veškeré informace</p> <p>EGS - získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech</p>

Předmět: **Informační technologie**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
Žák - práce na projektech realizujících návrhy domů a jejich okolí - práce na projektech realizujících návrhy interiérů domů	ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ <ul style="list-style-type: none"> program Sadovnická projekce <p>základy ovládnání programu - kompozice v půdorysu, rozmísťování prvků živých (solitérní rostliny, řadové výsadby, skupiny rostlin, květinové záhony) a neživých (komunikace, budovy, osvětlení, lavičky...), pohled v prostoru, axonometrické a perspektivní zobrazení, přesné odměřování vzdáleností – rastr, růstové křivky dřevin, změny barev během roku, změna tvaru, omezení rozměrů</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně připravit projekt, projekt podle zadání, projekt podle předlohy <ul style="list-style-type: none"> program Sweet Home 3D <p>základy ovládnání programu - kompozice v půdorysu, rozmísťování prvků (dveře a okna, koupelna, kuchyně, ložnice, obývací pokoj, osvětlení, různé), úpravy prvků, pohledy na prvek</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt podle zadání, projekt podle předlohy <ul style="list-style-type: none"> program Homestyler <p>základy ovládnání programu - kompozice v půdorysu, rozmísťování prvků (dveře a okna, koupelna, kuchyně, ložnice, obývací pokoj, osvětlení, různé), úpravy prvků, pohledy na prvek</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt podle zadání, projekt podle předlohy 	<p>MV - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací, kritická analýza existujících textů s ohledem na věcnou správnost a přesnost sdělení, utváření návyků ověřovat si veškeré informace</p> <p>OSV - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti, podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p>

Předmět: **Informační technologie**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák</p> <p>ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p> <p>ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p> <p>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.</p> <p>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p> <p>používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</p> <p>zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</p>	<p>ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> opakování - zpracování textu v textovém editoru: formát písma, odstavce, víceúrovňové odrážky a číslování, práce s grafickými objekty v textovém editoru - obtékání, úprava tabulek v textovém editoru opakování - prezentační program - praktické využití grafika, efekty, animace /cvičení/ práce v tabulkovém editoru, práce se sešity, listy, tabulkami, pojem buňka, seznamy, vytváření vzorců a jejich kopírování, funkce, podmíněné formátování, relativní a absolutní odkaz, graf – vytvoření, formátování autorský zákon a používání citací, copyright prezentace informací 	<p>EGM - získávání informací o zemích Evropy a světa, jejich životě a událostech</p> <p>OSV - podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování</p> <p>- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti</p> <p>MV - využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací, kritická analýza existujících textů s ohledem na věcnou správnost a přesnost sdělení</p> <p>- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu</p> <p>- tvorba mediálních sdělení</p> <p>VDO - vychovává k úctě k zákonu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, souvislosti
<p>Žák</p> <p>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví a znázorní ji</p> <p>navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu</p> <p>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</p> <p>získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat</p> <p>vyčte informace z daného modelu, vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní</p> <p>zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji</p> <p>pracuje s digitální pomůckou či robotickou stavebnicí a dokáže ji dle pokynů naprogramovat</p> <p>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</p> <p>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<p>Kódování a šifrování dat a informací, přenos dat</p> <ul style="list-style-type: none"> kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace; různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity <p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> data a informace: vyhledání, sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat obecně s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku a v počítači; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy, grafy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka, základní grafové úlohy <p>Základy robotiky, algoritmizace a programování</p> <ul style="list-style-type: none"> základy programování a obsluha digitální pomůcky či robotické stavebnice programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem 	<p>MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>OSV - kreativita</p>

5.10.5. Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost

Charakteristika předmětu

Seminář slouží k opakování a procvičování základního učiva povinného předmětu matematika, dále jeho prohlubování a rozšiřování v oblasti finanční a ekonomické gramotnosti /Základy ekonomie/. Při práci s dětmi, kterým matematika dělá problémy, je nutná vhodná motivace, povzbuzení a navození příjemné atmosféry, která umožní úspěšně zvládat nejzákladnější učivo. Maximálně se využívá názorných pomůcek, modelování, výroba názorných pomůcek. Žáci se učí spolupráci, komunikaci, vzájemné pomoci, samostatnosti, kladnému sebehodnocení. V části finanční a ekonomická gramotnost se žáci v maximální možné míře učí pracovat s konkrétními reáliemi české ekonomiky. Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost /Základy ekonomie/ je volitelný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 9. ročníku.

Cíl vzdělávací oblasti

Cílem je zvládnutí základního učiva, naučení základních matematických dovedností, které žáci využijí v praktickém životě. Celá výuka se děje v duchu získávání znalostí a dovedností, které jsou použitelné v praxi. U matematicky zdatnějších žáků se rozvíjí logické myšlení, schopnost samostatného řešení problému a matematické dovednosti, které žáci využijí při dalším studiu na středních školách.

Kompetence k učení

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- samostatně pozoruje a experimentuje
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- vyhledává informace na internetu, třídí je, zpracovává v tabulkách a grafech a vyhodnocuje z nich závěry
- posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí své znalosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných situací
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení

- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje
- obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů, zákonů a jiných dokumentů, obrazových materiálů, analyzuje je a vyhledává v nich podstatné informace
- představuje výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace ostatním
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- oceňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska, čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu spolupracovat s druhými při řešení úkolu
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.
- seznamuje žáky mimo jiné s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému v ČR

Kompetence pracovní

- adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- mnohé činnosti přispívají k orientaci žáka v otázkách souvisejících s podnikáním
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Předmět: **Seminář z matematiky, finanční a ekonomická gramotnost**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: řeší výpočtem jednoduché situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, účelně využívá programů na PC, řeší jednoduché aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) užití vhodných výukových programů na PC</p> <p>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu jednoduchých výrazů, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>formuluje a řeší jednoduchou reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav.</p> <p>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů; užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část celku (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • procenta • poměr • měřítko • trojčlenka • výrazy • číselný výraz • proměnná • výrazy s proměnnými • mnohočleny • rovnice • lineární rovnice • soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými • kružnice, kruh • trojúhelník • čtyřúhelník (rovnoběžník, lichoběžník) • pravidelné mnohoúhelníky • shodnost a podobnost trojúhelníků • vztah desetinného čísla, zlomku a početní úpravy se zlomky • konstrukční úlohy 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – měřítko map</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení jednoduchých polohových a nepolohových konstrukčních úloh.</p> <p>zjistí, že všechno kolem nás někomu patří, že může vlastnit i to co není vidět, jaké výhody a nevýhody může přinést vlastnictví domů a bytů a kde se vlastnictví tohoto typu majetku eviduje</p> <p>dostane možnost stát se hráčem na opravdovém trhu, zjistí, proč cena stoupá nebo klesá, pochopí, že zákony nařizují určitou cenu v rozporu s tržními podmínkami, pozná výhody a nevýhody reklamy, pochopí, jak to chodí při reklamaci</p> <p>zjistí kam s penězi, pokud jich má moc a také kam pro peníze, pokud jich má málo a co je důležité vědět v obou případech, pochopí pojem inflace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky a úhlu, Thaletova kružnice) • osová souměrnost • středová souměrnost • hmotné a duševní vlastnictví • výpis z katastru nemovitosti • druhy bydlení, náklady a finanční náročnost • nájemní, družstevní, společenství vlastníků, výše nájmu • ekonomika jako ústřední topení • stanovení ceny zboží jako výsledek nabídky a poptávky • nákup a prodej • reklama • skutečná a falešná sleva • platba pomocí bankovek a platebními kartami • účty v bance, internetové bankovníctví • vyplnění trvalého a jednorázového příkazu, SIPO, poukázky • vklady, akcie, spoření, pojištění, výpočet roční míry výnosu a úrokové míry • inflace a reálný výdělek, půjčky – úrok, míra, nakoupit na splátky • přítok a odtok peněz v domácnosti, příjmy a výdaje, rodinný rozpočet • rodinný rozpočet, hrubá a čistá mzda, splátky úvěru, dluhová past 	

5.10.6. Zeměpisný seminář

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět zeměpisný seminář je zařazen jako volitelný předmět v 8. ročníku v hodinové dotaci 1 h týdně.

Svým pojetím navazuje především na výstupy učiva zeměpisu v 6. - 8. ročníku a rovněž na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Zdůrazňujeme možnosti komplexního pohledu na danou problematiku, zejména v regionálním zeměpisu, s využitím mezioborových vazeb a vztahů. Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti a jejich praktické využití, vytvářejí si vztah k místnímu regionu k jeho přírodě a lidské společnosti. V 7.ročníku se zaměřujeme na Českou republiku, v 8.ročníku na Evropu a svět.

Seminář ze zeměpisu zahrnuje část tematických okruhů průřezových témat, zejména enviromentální výchovy, multikulturní výchovy, výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchovy a výchovy demokratického občana. Tato témata jsou zařazena do tematických celků, kde je možné je vhodně využít.

Seminář ze zeměpisu využívá metod a forem práce založených převážně na samostatné práci žáků se zeměpisnými materiály, na žákovské spolupráci (práce ve dvojicích a malých týmech) vzájemného učení s využitím žákovských prezentací, jejichž předpokladem je schopnost orientace v informačních zdrojích, aplikací již zvládnutých vědomostí a dovedností pro další objevování, případně zpracování zeměpisných projektů a také se žáci spolupodílí na přípravě projektových dnů.

Hodnocení žáka sleduje schopnost aplikovat dovednosti a vědomosti, pracovat s informacemi, formulovat a obhajovat vlastní názory, schopnost „číst z mapy“, řešit geografické úlohy, schopnost spolupracovat a přemýšlet. Hodnocení se opírá o výsledky testů, vlastních prezentací a míry zapojení do spolupráce.

Kompetence k učení

- informace vyhledává z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- využívá svých předchozích zkušeností, vědomostí a dovedností

Kompetence komunikativní

- zapojuje se do diskuse
- používá správné termíny a dokáže je ostatním vysvětlit

Kompetence sociální a personální

- dodržuje termín splnění úkolu a domluvená pravidla
- nepoužívá násilná řešení problémů

Kompetence pracovní

- podílí se na zpracovávání projektů

Předmět: **Zeměpisný seminář**

Ročník: **8. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Kartografie získává a zpracovává údaje z různých zdrojů, prezentuje získané údaje, vytváří grafy, diagramy a kartogramy</p> <p>Praktický zeměpis pracuje s různými druhy map, odhaduje a určuje vzdálenost pořizuje plánky, pracuje s buzolou, určuje azimut, zná zásady pobytu v přírodě</p> <p>Nerostné suroviny a zemědělské plodiny se orientuje v rozmístění, dopravě a využití vybraných surovin a plodin</p> <p>Zeměpis cestovního ruchu zpracovává a prezentuje získané údaje, charakterizuje vybrané turistické zajímavosti ve světě a ČR, vytváří mapu turistických zajímavostí, umí pracovat s jízdním řádem</p> <p>Pracovní pomůcky navrhne a vyrobí pracovní list nebo názornou pomůcku pro mladší žáky</p>	<ul style="list-style-type: none"> vytvoření tabulky – stát, jazyk, měna graf – změny počtu obyvatel kartogram – hustota obyvatel, náboženství anketa o cestování – vyhodnocení, tvorba diagramu druhy map, slepá mapa měřítko a vzdálenost tvorba plánu části obce buzola, azimut, GPS navigace, geocaching zásady správného chování a orientace v přírodě rozložení surovin a jejich využití rozšíření a využití vybraných plodin doprava vybraných plodin a potravin turistické a přírodní zajímavosti světa a ČR, kraje ČR skládanka významné stavby jízdní řády, turistický průvodce plánujeme a cestujeme po krajích ČR návrh pracovního listu či názorné pomůcky pro mladší žáky vytvoření pracovní pomůcky 	<p>MV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu</p> <p>OSV - spolupráce a soutěživost</p> <p>praktická cvičení - pochod podle azimutu, tvorba plánu</p> <p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět</p> <p>EV - základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy ŽP, vztah člověka k prostředí</p> <p>projekt - Globální problémy lidstva OSV- kreativita</p> <p>VMEGS - objevujeme Evropu a svět, CK - návrh zájezdu, EV - vztah člověka k prostředí</p>

5.10.7. Fyzikálně chemická praktika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Vyučovací předmět fyzikálně - chemická praktika je volitelný předmět určený pro žáky 9. ročníku. Svým obsahem zasahuje do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a pomáhá upevňovat a rozvíjet kompetence, které žáci získali ve vyučovacích předmětech fyzika a chemie.

Předmět fyzikálně chemická praktika je vyučován jedenkrát týdně jako jednohodinový. K výuce je využita odborná učebna fyziky a chemie. Výuka je zaměřena na praktické experimenty z oblasti fyziky a chemie, jejich vyhodnocování a vyvozování závěrů.

Kompetence k učení

- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, k práci s textem
- vést žáky k samostatnému pozorování vlastnosti látek, těles, chemických a fyzikálních dějů a získané výsledky porovnávat a vyvozovat z nich závěry
- vést žáky ke schopnosti použít nabyté znalosti a dovednosti v praxi

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k vnímání problémových situací
- vést žáky k vyhledávání informací o daných tématech
- podporovat talentované žáky při řešení problémových úloh chemické a fyzikální olympiády nebo jiných soutěží

Kompetence komunikativní

- diskutovat s žáky o daných problémech, učit je naslouchat a zapojovat se do diskuse
- vést žáky k tomu, aby uměli seznámit ostatní s výsledky svého pozorování a přitom správně používali základní fyzikální a chemické pojmy
- žáci využívají k výuce e-learningový výukový server, na kterém pracují s výukovými materiály, prostřednictvím tohoto serveru odevzdávají úkoly a testy, komunikují s vyučujícím, nebo se sebou navzájem

Kompetence sociální a personální

- vést žáky ke spolupráci ve skupině nebo ve dvojicích, učíme je práci si naplánovat a rozdělit

Kompetence občanské

- seznámit žáky se zásadami bezpečného chování a zásadami ohleduplnosti k ostatním k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- žáci pracují s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a přístroji podle zásad bezpečnosti práce
- žáci pracují podle zadaného návodu k práci a o výsledku své práce zpracovávají protokol

Předmět: **Fyzikálně chemická praktika**

Ročník: **9. ročník**

Časová dotace: 1 hodina týdně

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Žák: Pozorování, pokus, bezpečnost práce pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; pracuje bezpečně s elektrickými přístroji; zná zásady první pomoci zná a správně používá chemické sklo a nádobí</p> <p>Látky a tělesa využívá znalosti, že částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí; změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny; využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</p> <p>Směsi rozlišuje směs a chemicky čistou látku, zná a využívá metody dělení směsí</p> <p>Chemické prvky orientuje se v periodické soustavě chemických prvků osvojuje si vybrané vlastnosti prvků</p> <p>Chemické reakce rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí; uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí; provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání; aplikuje znalosti o hoření látek a principech hašení požárů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • laboratorní řád • bezpečné zacházení s chemikáliemi a elektrickými spotřebiči • chemické sklo a nádobí • zásady první pomoci • vlastnosti kapalin • vlastnosti plynů • určení objemu jedné kapky • měření délky – píd' • porovnání hustot různých látek • stanovení hustoty látek • filtrace • chromatografie • adsorpční vlastnosti uhlíku • neutralizace • exotermické a endotermické reakce • hoření • hasicí přístroj 	<p>EV - ochrana zdraví, přírody</p> <p>OSV - kreativita</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy, projekty
<p>Energie využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh</p> <p>Elektromagnetické děje rozliší vodič, izolant a polovodič; energie a její přenos; využívá Ohmův zákon</p> <p>Zvukové děje rozpozná zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>Světelné jevy rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, jak se bude světlo lámat využívá lom světla při průchodu světla čočkami</p> <p>Organické sloučeniny rozpozná organickou sloučeninu, zná její složení zná přírodní látky, uvede příklady zdrojů tuků, sacharidů</p> <p>Pohyb těles a síly rozliší druhy pohybu těles; využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem</p> <p>Chemie a společnost orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p> <p>Anorganické sloučeniny orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tepelné záření • tepelná výměna prouděním • vedení proudu ve vodném roztoku • zdroj elektrického napětí • Ohmův zákon • šíření zvuku • domácí telefon • lom světla • oko • neviditelné písmo • důkaz škrobu a tuku v potravinách • dráha • rychlost • odstraňování mastné skvrny • stanovení pH 	<p>OSV - kreativita</p> <p>OSV - komunikace, práce ve skupině</p> <p>OSV - komunikace, práce ve skupině</p> <p>OSV - kreativita</p> <p>OSV – řešení problémů (výpočtové pohybové úkoly)</p> <p>EV - ochrana přírody</p> <p>EV - ochrana zdraví, přírody</p>

6. PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE OPATOVICE NAD LABEM, OKRES PARDUBICE

Příloha Školního řádu Základní školy Opatovice nad Labem, v souladu s § 14, odst. 1), vyhlášky MŠMT ČR č. 48/2005 Sb.

Preambule:

V této vnitřní směrnici stanovená pravidla hodnocení žáků technicky, organizačně a didakticky doplňují platná ustanovení obecnějších platných norem ve vztahu k hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, zejména pak zákon č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhlášku MŠMT ČR č.48/2005 Sb. „o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky“.

§ 1

Předmět úpravy

Směrnice závazně definuje vybrané metody a postupy při hodnocení

- a) výsledků vzdělávání žáků školy
- b) chování žáků školy

Pedagogičtí pracovníci Základní školy Opatovice nad Labem jsou povinni ustanovení této směrnice dodržovat. Pedagogickým pracovníkům se ustanovuje povinnost v případech z pedagogické praxe, které mají nejednoznačný charakter, konzultovat věc s výchovnou poradkyní školy, v případech, které by měly charakter sporu, pak věc projednat s pedagogickým vedením školy ve složení ředitel školy, zástupkyně ředitele a výchovná poradkyně školy.

§ 2

Hodnocení výsledků vzdělávání

1) Pedagogické a didaktické zásady

Pedagogičtí pracovníci při práci na vzdělávání žáků školy dodržují všechny potřebné pedagogické a didaktické zásady, zejména pak:

- a) zásadu obecné přiměřenosti kladených nároků
- b) zásadu použití pedagogického taktu
- c) zásadu souladu kladených nároků s věkem žáků
- d) zásadu jednoznačnosti a transparentnosti hodnocení
- e) zásadu individuálního přístupu k žákovi s ohledem na jeho zdravotní, sociální a osobnostní dispozice
- f) zásadu veřejné srovnatelnosti různých hodnocení

2) *Způsoby hodnocení a sebehodnocení žáka*

- a) V Základní škole Opatovice nad Labem se žáci hodnotí známkou, slovní hodnocení může být použito ve specifických případech a jeho použití musí být projednáno s pedagogickým vedením školy ve složení ředitel školy, zástupkyně ředitele a výchovná poradkyně školy.
- b) Způsoby svého vlastního hodnocení svých žáků si ustanoví každý vyučující podle jím užívaných vyučovacích metod.
- c) Způsoby hodnocení vyučující vysvětlí všem svým žákům a v případě převzetí nových žáků seznámí se základními zásadami svého systému také zákonné zástupce žáka.
- d) Způsoby hodnocení pedagogem budou uplatňovat obecné a společné prvky definované v odstavci 3).
- e) Způsoby hodnocení budou odrážet obecnou charakteristiku jednotlivých klasifikačních stupňů, uvedenou v odstavci 5).
- f) Koncovým výstupem systému známkování pedagogického pracovníka za klasifikační období je klasifikační stupeň.
- g) Pedagogický pracovník v průběhu vyučovacího období pravidelně, prokazatelným způsobem, seznamuje zákonné zástupce žáka s postupným vývojem hodnocení žáka.
- h) Nástrojem pro pravidelné a prokazatelné informování zákonných zástupců žáka je Žákovská knížka.
- i) Žákovská knížka je úřední dokument. Za falšování údajů v Žákovské knížce bude žákovi snížena známka z chování, za ztrátu Žákovské knížky z nedbalosti bude žákovi udělena důtka třídního učitele.
- j) Do Žákovské knížky se zapisují „známky“ /odst. 3) pís. a)/, zvláště důležité informace pro rodiče a „výchovné informace“ /§ 3), odst. 1), pís. b), c), d)/.
- k) Znamky zapisuje pedagogický pracovník pravidelně a bezprostředně po ohodnocení žáka.
- l) Stav zapisování známek do ŽK kontroluje zástupkyně ředitele školy.
- m) Mimořádným nástrojem pro informování zákonných zástupců žáka o vývoji v průběhu klasifikačního období je písemný přehled známek a stav hodnocení, doručený zákonnému zástupci dopisem nebo při osobním projednání.
- n) Pedagogičtí pracovníci cíleně vedou žáky k pravidelnému používání metod sebehodnocení vlastních úspěchů a neúspěchů.
- o) Pedagogicky přípustné je užít metodu vlastního komentáře žáka ke svému výkonu k vyhodnocení vlastní činnosti při úkolu a vyjádření spokojenosti či nespokojenosti s úrovní dosažení daného cíle.
- p) Pedagogicky přípustné je užít metodu sebehodnocení skupin žáků při skupinové práci.
- q) Pedagogicky přípustné je použít metodu sebehodnocení jednotlivce v malé skupince žáků. Je nezbytně nutné, aby pedagog měl průběh sebehodnocení žáků pod dohledovou i poslechovou kontrolou a měl nad situací řídicí kompetenci.

3) *Obecné a společné prvky systému hodnocení žáka*

V systému hodnocení každého pedagogického pracovníka se uplatní tyto pro celou školu obecné a společné prvky:

- a) slovem „známka“ se rozumí takové ohodnocení žákova výkonu, které hodnotí žákův výkon podle obecné charakteristiky jednotlivých klasifikačních stupňů, uvedené v odstavci 5).
- b) slovem „pomocný ukazatel“ se rozumí takové ohodnocení žákova výkonu či okamžité nebo dlouhodobé žákovy aktivity, které při uzavírání klasifikace může přispět k dokreslení obrazu o žakově práci v uzavíraném klasifikačním období. Pro záznam těchto pomocných ukazatelů pedagogický pracovník použije vlastní zvolenou symboliku.
- c) Známkou se vždy hodnotí všechny písemné výkony žáků, které mají za cíl prověřit stav žakových znalostí a dovedností.
- d) Známkou se vždy hodnotí všechny ústní projevy žáků, které mají za cíl zjistit stav žakových znalostí a dovedností.
- e) Známkou se vždy hodnotí všechny výstupy práce žáka, které mají charakter výrobku, zejména ve výchovách a v praktickém vyučování.
- f) Zámka se použije při hodnocení výkonu žáka v individuální disciplíně nebo kolektivní hře při tělesné výchově.
- g) Znamky jsou nezbytným podkladem pro stanovení výsledného klasifikačního stupně z daného předmětu.

- h) V předmětech, které mají charakter „výchovy“, se pro stanovení výsledného klasifikačního stupně ustanovuje jako minimální počet známek počet 2 za klasifikační období.
- i) V ostatních předmětech všech aprobací se pro stanovení výsledného klasifikačního stupně ustanovuje jako minimální počet známek počet 3 za klasifikační období.
- j) Použití tzv. „průměru“ dosažených známek ke stanovení klasifikačního stupně je v zásadě možné pouze tehdy, je-li dodržena podmínka stejné váhy průměrovaných známek a podmínka uplatnění více hledisek klasifikace. Průměr známek téže váhy vždy musí znamenat pouze tendenci a musí být doplněn dalšími hledisky.

4) *Způsob shromažďování podkladů pro hodnocení vzdělávacích výsledků žáka*

- a) ústní zkoušení s různým zaměřením
- b) písemné práce krátké (cca do 10 minut)
- c) písemné práce střední (cca do 25 minut)
- d) písemné práce dlouhé (obvykle celá vyučovací hodina)
- e) vyhodnocení zadaných teoretických úkolů, referátů, rešerší apod.
- f) vyhodnocení provedení pracovního, výtvarného, hudebního nebo sportovního výkonu
- g) vyhodnocení odevzdaného výrobku hmotné povahy
- h) pozorováním a úsudkem o žákově přístupu, aktivitě a snaze při jeho vzdělávací činnosti
- i) konzultací k žákovi s ostatními pedagogickými pracovníky
- j) sbíráním relevantních informací z dialogu se žákem i jeho zákonnými zástupci
- k) úhrnnou analýzou dílčích zdrojů před přidělením vlastního klasifikačního stupně

5) *Charakteristika jednotlivých klasifikačních stupňů – kritéria pro hodnocení*

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc pedagogického pracovníka. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí pedagogického pracovníka. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření a praktických činností

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice, zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v postatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů pedagogického pracovníka uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci pedagogického pracovníka korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětu pedagogického pracovníka. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu pedagogického pracovníka.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí pedagogického pracovníka opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty pedagogického pracovníka. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí pedagogického pracovníka.

6) Způsob hodnocení žáků nespeciálními vzdělávacími potřebami

- Speciální vzdělávací potřeby jsou dále uváděny zkratkou SVP
- Při hodnocení žáků s SVP je pedagogický pracovník povinen respektovat platné předpisy uvedené v preambuli vnitřního předpisu Základní školy Opatovice nad Labem a Metodické pokyny MŠMT ČR, v aktuálně platném znění, o práci se žáky s SVP.

- c) Žák s SVP je při hodnocení pedagogickým pracovníkem principiálně „zohledňován“, nikoliv nehodnocen.
- d) Při hodnocení žáků s SVP klade pedagogický pracovník důraz na ten druh projevu žáka, ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon
- e) Pokud nelze z didaktického hlediska upustit od prověření a ohodnocení takového úkonu žáka, ve kterém žáka nějak omezuje příslušný typ SVP, poskytne mu vyučující dostatečný časový prostor k pokusu o učinění úkonu.

7) Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

- a) Náhradní termín opravné zkoušky dle § 53), odst. 3) , zák. č. 561/2004 Sb., ředitel Základní školy Opatovice nad Labem může stanovit na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka, ve které budou specifikovány závažné důvody, pro které se žák nemohl dostavit na ředitelem školy určený termín opravné zkoušky.
- b) protokolární záznamy z komisionálních a opravných zkoušek se v Základní škole Opatovice nad Labem vedou na oficiálních formulářích a musí obsahovat příslušná dokumentační razítka a podpisy.

§ 3

Hodnocení chování žáků

Základní škola Opatovice nad Labem hodnotí, v souladu s § 15, odst. 1), vyhlášky č. 48/2005 Sb., **chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou.**

1) Pojmy a terminologie v hodnocení chování

- a) Pojmy a termíny, které se užívají při hodnocení žákova chování, jsou definovány v obecně platných právních normách uvedených v preambuli této směrnice, zejména pak v § 17 vyhlášky č.48/2005 Sb., který závazným způsobem definuje nakládání s výchovnými opatřeními školy.
- b) Tato směrnice zavazuje všechny pedagogické pracovníky se zvýšenou pozorností dodržovat ustanovení § 17, vyhlášky č.48/2005 Sb.
- c) Touto směrnicí se dále definuje pojem „výchovná informace“.
- d) Výchovná informace je písemný záznam učiněný pedagogickým pracovníkem do žakovy Žakovské knížky.
- e) Výchovná informace sděluje zákonným zástupcům žáka podstatné skutečnosti, které souvisejí s chováním žáka.
- f) Výchovná informace má vždy charakter pochvaly žáka, anebo zprávy o jednorázovém negativním projevu v chování žáka, eventuálně o opakovaném nevhodném chování žáka.
- g) Výchovná informace musí být formulována srozumitelně, jednoznačně a konkrétně. Formulace musí věcně popisovat podstatu záležitosti a nesmí být formulována obecně, eventuálně dvojsmyslně.
- h) Touto směrnicí se dále definuje pojem „výchovný záznam“.
- i) Výchovný záznam je písemný záznam učiněný pedagogickým pracovníkem do sešitu s názvem „Kázeňský sešit“. Kázeňský sešit je přílohou Třídní knihy, je založen vždy na počátku školního roku třídním učitelem příslušné třídy a je třídním učitelem pravidelně kontrolován a jeho zápisy vyhodnocovány.
- j) Výchovný záznam dokumentuje žakovy jednorázové i opakované drobné přestupky, zapomínání pomůcek, školních potřeb, úkolů a obdobné informace. V případě, že žák příslušného dne zapomene Žakovskou knížku, slouží k zadokumentování této skutečnosti.

2) Způsob shromažďování podkladů pro hodnocení chování žáka

- a) K chování žáka a jeho hodnocení se mohou vyjádřit všichni pedagogičtí pracovníci.
- b) Chování žáka se vyhodnocuje každé čtvrtletí na pedagogické radě.
- c) Chování žáka se hodnotí klasifikačním stupněm na konci pololetí.

- d) Pololetí je z hlediska vyhodnocení chování žáka časově uzavřeným celkem. Mezi vyhodnocením chování žáka ve dvou sousedních pololetích je principiálně přípustný i zásadní rozdíl.
- e) Pedagogičtí pracovníci o žákovi vedou výchovné záznamy do Kázeňského sešitu. Do žakovy Žákovské knížky zapisují výchovné informace o žakových přestupcích a pochvaly jimi samými udělené.
- f) Pochvaly žáka, které v souladu s vyhláškou č.48/2005 Sb. udělil žákovi ředitel školy nebo třídní učitel, zapisuje třídní učitel do Žákovské knížky a na vysvědčení žáka.
- g) Výchovná opatření uděluje třídní učitel a ředitel školy podle dikce vyhlášky č. 48/2005 Sb.
- h) Třídní učitel pravidelně jednou za měsíc vyhodnocuje žakovy záznamy v Kázeňském sešitu a Žákovské knížce.
- i) Pokud počet výchovných záznamů v jednotlivém měsíci dosáhne počtu 3, informuje třídní učitel neprodleně rodiče pomocí výchovné informace.
- j) Pokud počet výchovných informací o žakových přestupcích během čtvrtletí dosáhne počtu 3, použije či navrhne třídní učitel některého z výchovných opatření dle vyhlášky č. 48/2005 Sb., a to v diferenciaci podle závažnosti přestupků.
- k) Výchovná opatření udělená v jednotlivých čtvrtletích se mohou opakovat.
- l) V případech, kdy se žakovo chování v čase souvisle zhoršuje, se výchovná opatření stupňují.
- 3) Závěry ze shromážděných podkladů, použití klasifikačního stupně chování**
- a) Klasifikaci chování za pololetí navrhuje třídní učitel.
- b) Snížení klasifikačního stupně chování se vždy projedná v pedagogické radě.
- c) V pedagogické radě se k návrhu vyjadřují všichni přítomní pedagogičtí pracovníci formou diskuse.
- d) Konečné rozhodnutí o snížení stupně chování je touto směrnicí delegováno na ředitele školy.
- e) Ředitel školy před konečným rozhodnutím přihlédne k názorům diskuse v pedagogické radě, která je, v souladu s § 164, odst. 2) zákona č.561/2004 Sb., definována jako jeho poradní orgán.
- f) V případech, kdy výstupem diskuse je jednoznačný názor, může ředitel školy odkázat na jednoznačnost názoru a vzdát se své rozhodovací pravomoci.
- g) Nejnižší klasifikační stupeň chování „neuspokojivé“ se použije v závažných případech, kdy žák dlouhodobě nerespektuje společensko-sociální pravidla chování a Školní řád Základní školy Opatovice nad Labem.
- h) Nejnižší klasifikační stupeň chování „neuspokojivé“ se použije také tehdy, pokud se žák dopustil jednorázového, ale současně zvláště závažného přestupku či porušení školního řádu, eventuálně trestně právního jednání.
- i) Nejnižší klasifikační stupeň chování „neuspokojivé“ se použije tehdy, pokud se žák dopustí zvláště závažného nebo opakovaného šikanování jiných žáků a vždy, pokud je toto šikanování spojeno s fyzickým násilím nebo loupeží ve smyslu trestního zákona.

7. ZÁSADY PRO ZPRACOVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ A ÚPRAVY ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Oblasti autoevaluace

Vymezení základních oblastí

- a) Vývoj podmínek ke vzdělávání v období školního roku
- b) Průběh procesu vzdělávání v období školního roku
- c) Vývoj podpory školy žákům v období školního roku
- d) Vývoj spolupráce s rodiči a vzájemné vztahy škola-rodič-žák v období školního roku
- e) Výsledky vzdělávání žáků v období školního roku
- f) Řízení školy a personální práce v období školního roku
- g) Kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků v období školního roku
- h) Vývoj vztahu vnějších podmínek a ekonomických zdrojů k výsledkům práce školy

Specifické oblasti

- a) Vnitřní klima školy
- b) Efektivnost organizace chodu školy

Cíle a kritéria autoevaluace

Vyhodnocení stavu oblasti

Kritéria:

- soubor dotazů
- statistika použitelná v oblasti
- vnější informace
- pozorování

Stanovení dílčích postupů pro vývoj oblasti v příštím období

Kritéria:

- vytvoření závazných závěrů z vnitřní diskuse
- vytvoření závazných závěrů z pracovních porad a brainstormingu k autoevaluaci
- provedení následné kontrolní procedury a porovnání vývoje v času

Nástroje a časové rozvržení evaluačních činností

Vnější informace :

• schránka Spolku rodičů a přátel školy (SRPŠ)	vyhodnocení pololetně
• schůzky s výborem a plénem SRPŠ	vyhodnocení pololetně
• třídní schůzky s rodiči žáků a informační odpoledne	vyhodnocení pololetně
• webové stránky školy – guestbook (zde trvalý monitoring)	vyhodnocení pololetně

Vnitřní informace :

• výstupy z oficiálních kontrolních dokumentů institucí	vyhodnocení pololetně
• zpráva představitelů Žákovského parlamentu	vyhodnocení pololetně
• dotazník pedagogickým pracovníkům	vyhodnocení pololetně
• dotazník žákům	
▪ IV. a VII. ročník - zahrnutí do závěrů v příslušném roku	
• dotazník rodičům	
▪ II., IV., VII. ročník – zahrnutí do závěrů v příslušném roku	

Evaluační dokumenty

Předpokládáme vývoj v čase na základě postupně nabývaných zkušeností. Zejména u struktury dotazníků předpokládáme změny a vývoj, zde uvedené plánování evaluačních kroků tedy považujeme za ověřovací.

8. ŠKOLNÍ DRUŽINA

8.1. Školní vzdělávací program pro školní družinu

Zájmové vzdělávání, které provádí školní družina, probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získanou vlastní zkušeností. Základním prostředkem práce v družině je hra, která nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném či navozeném prostředí. Vše má být založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat.

Identifikační údaje

Školní družina je součástí Základní školy v Opatovicích nad Labem.
Základní škola Opatovice nad Labem, okres Pardubice
Školní 247
533 45 Opatovice nad Labem

IČO: 60158387
ředitel školy: Mgr. Hynek Kalhous
telefon: 466 941 278
telefon ŠD: 605 352 342
e-mail: skola@zsopatovice.cz

Zřizovatel školy:

Obec Opatovice nad Labem
Pardubická 160
533 45 Opatovice nad Labem
IČO: 0027401

Dokument nabývá platnosti 1. 9. 2017

Cíle školní družiny

- vytváření pracovních a režimových návyků
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- formování životních postojů
- zvyšování sociálních kompetencí
- citlivě vnímat prostředí a přírodu
- rozvíjení slovní zásoby, schopnosti vyjadřovat se a naslouchat

- vedení žáků k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, učit je žít společně s jinými lidmi
- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy
- rozvíjení schopností žáků, uplatňování osvojených vědomostí a dovedností, vlastní prožitek dětí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů – drogy, alkohol, kouření, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus
- rozvíjení a posilování zájmů dítěte o využívání volného času, získávání nových poznatků, zkušeností, dovedností i návyků
- upevňování hygienických návyků, v jídelně dbát správného stolování

Klíčové kompetence

Pojem kompetence je chápán jako souhrn znalostí, schopností a praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů i hodnotových orientací, které jsou předpokladem k výkonu činností.

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Komunikativní kompetence

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Sociální a interpersonální kompetence

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém - ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanská kompetence

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské).

Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Délka a časový plán

Délka

Vzdělávací program školní družiny je sestaven na dobu tří let, protože ŠD navštěvují děti z 1. – 3. ročníku.

Časový plán

Obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky aktuálně vybírat dle konkrétních potřeb a situací. V každém roce bude činnost přizpůsobena věkové skupině žáků v oddělení a nabídnuta jiná metoda práce. Získané poznatky z předchozích let budou prohlubovány a rozšiřovány.

Přílohou je aktuální roční plán školní družiny, kde jsou konkrétní činnosti rozděleny do jednotlivých měsíců.

Podmínky přijetí žáků do ŠD, průběhu a ukončování vzdělávání

Žáky přihlašují do školní družiny zákonní zástupci v den zahájení školního roku. O přijímání dětí do ŠD rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněného zápisního lístku. Žáci jsou přijímáni na jeden školní rok. Docházka může být během roku kdykoliv ukončena ohlášením žáka zákonným zástupcem písemnou formou. O ukončení docházky se nevydává žádný doklad.

Formy činnosti ve školní družině

Pravidelná činnost – každodenní zájmové činnosti.

Příležitostné akce – výlety, karneval, besídky.

Spontánní aktivity – klidové činnosti po obědě, ranní a koncové činnosti.

Odpočinkové činnosti – poslechové činnosti, individuální hry, i aktivní odpočinek (rekreační činnosti)

Příprava na vyučování – didaktické hry, tematické vycházky, kvízy, rébusy.

Metody práce

- skupinová práce (dvojice nebo větší skupina)
- individuální práce
- praktické činnosti
- rozhovory, besedy, dialog

- výlety
- exkurze
- soutěže – sportovní, přírodovědné, vědomostní
- hry – pohybové, stolní, společenské, tvořivé, námětové, vědomostní, didaktické
- výklad
- diskuse
- pozorování
- vyprávění
- dramatizace
- práce s encyklopediemi, časopisy, knihami
- vycházky
- dílny
- kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- multimediální výchova
- poznávání rostlin, přírodnin a živočichů

Vzdělávací obsah

Vychází zejména ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Kompetence:

Spektrum, které nabízejí jednotlivé činnosti je většinou širší a přesahuje vždy rozsah jedné kompetence. Zvolenou aktivitu budeme většinou rozvíjet či posilovat ne jednou, ale celou skupinou kompetencí.

Členění:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

U nás doma:

Škola:

Cesta do školy:

Naše obec:

o životě naší rodiny, o našem domě, jak trávíme společný volný čas, co kdo doma dělá, tematické malování

poznáváme školu, okolí, kdo tu pracuje, kreslíme, besedujeme

vycházky, poznávání dopravních značek a prostředků, soutěže ve znalostech z dopravní tematiky, hrajeme si na dopravním koberci, jsme chodci, cyklisté, hrajeme hry

poznáváme současnost, historii, místní tradice, regionální pověsti – Opatovický poklad, Kunětická hora, služby a firmy v obci, zajímavá místa,

Jsem Čech:

Lidé kolem nás

Rodina:

Kamarádi:

Všude žijí lidé:

Svátky a oslavy:

Jak se správně chováme:

povídáme si o práci v obci – exkurze do knihovny, na poštu, OÚ, beseda s policií, vycházky
prohlížíme mapu, naše republika, kraj, naši sousedé, hlavní město

vztahy a výročí, dárky pro své nejbližší

učíme se toleranci, vytváření kladného vztahu ke spolužákům, radosti ze spolupráce, pozitivního klimatu v oddělení
osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, kultivovaná komunikace, slovní i mimoslovní), umění naslouchat
advent, Vánoce, masopust, Velikonoce, Den matek, Halloween, MDD – seznamujeme se s historií, zvyky, výrobky k tématům, dárky
v rodině, škole, při sportovních a kulturních akcích, v kolektivu dětí i dospělých, v dopravních prostředcích, správné stolování, prvky mediální
výchovy (povídáme si, co děti viděly v televizi, co četly)

Lidé a čas

Náš denní režim:

Měříme čas:

Jak se mění lidé:

správné dodržování, rozlišujeme povinnosti a zábavu, besedujeme
ukazujeme různá měřidla času, kreslíme, procvičujeme znalost hodin

když jsme byli malí, jak žili naši předkové, putování časem, kroniky, řemesla, besedujeme, prohlížíme encyklopedie, povídáme si, malujeme,
vystavujeme fotografie, obrázky, navštěvujeme historická místa, muzeu

Rozmanitost přírody

Příroda kolem nás:

Roční období:

Počasí:

Ochrana životního prostředí, ekologie, třídění odpadu, léčivé rostliny, Den Země

živočiškové, mláďata, rostliny, les, louka, voda, neživá příroda – kameny; tematické vycházky, pobyty v přírodě; sběr přírodnin, výrobky
z přírodních materiálů, péče o pokojové rostliny, didaktické hry, práce s knihou, encyklopedií, jednoduché pokusy

výrobky, svátky, besedy, vycházky, četba; týden, měsíc, rok

pozorování změn, pranostiky, výtvarné ztvárnění

Člověk a jeho zdraví

Poznáváme své tělo:

Zdravý životní styl:

Pečujeme o svůj vzhled:

První pomoc:

Každodenní pobyt venku:

Sportujeme:

Příroda léčí:

Pečujeme o chrup:

kvízy, smyslové hry

čistota, otužování, navštěvujeme lékaře – dramatizace, dodržování režimu – jídelníček – příprava svačiny

oblečení a ošacení, správné hygienické návyky, kosmetika

beseda se záchranáři, lékárníčka, důležitá telefonní čísla – nácvik jednoduchého ošetření poranění, jak vyhledat pomoc, nácvik volání na
tísňové linky – hra s telefonem

na hřišti, družinovém koutku, relaxace při hudbě, tělovýchovné chvílky

pohybové a míčové hry, překonávání přírodních překážek, zimní radovánky, sportovní olympiáda a soutěže

sběr léčivých bylin, jejich využití, poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny

beseda se stomatoložkou

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Zaměřit se na užší spolupráci s třídní učitelkou a zákonnými zástupci.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmu. Nedovolit jejich vyčlenění z kolektivu.

Charakteristika školní družiny

Školní družina má tři oddělení, která navštěvují žáci 1. – 3. třídy.

Provoz družiny

Družina je v provozu ráno před vyučováním od 6¹⁵ hod. do začátku vyučování, a po skončení vyučování do 16:30 hodin.

Školní družina se nachází v areálu školy v přízemí jednoho ze šesti pavilonů. Pro každodenní činnost využíváme vlastních prostor, každá družina má svoji místnost.

Ranní družina probíhá většinou formou odpočinkové a rekreační činnosti. Děti využívají stolní hry, hračky, stavebnice, čtou si a prohlížejí knížky a časopisy, hrají hry na počítači, poslouchají pohádky a písničky, kreslí, vystříhují. Dle zájmu dětí zařazujeme i další aktivity (TV chvilky, společné hry, drobné vyrábění, atd.)

Oděv a obuv si žáci ukládají do šatny před družinou.

Na obědy přecházíme společně do jiného pavilonu.

Pitný režim je v družině zabezpečen.

Materiální podmínky

V každém oddělení je část místnosti pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech, při odpočinkových činnostech. Pro rukodělné a jiné zájmové činnosti je část vybavena stolkou a židličkami.

Pro herní činnosti si mohou děti vybírat stavebnice, hračky, stolní hry, pexesa, kvarteta. Vše je umístěno tak, aby si je mohly brát i ukládat samostatně a máme stanovená pravidla pro jejich využívání.

Knihovnička je vybavena dětskými knížkami různého žánru, časopisy, brožurami s hádankami a kvízy.

V každé družině máme potřeby pro výtvarnou činnost – voskovky, pastelky, vodové barvy, tuše, papíry. Další materiál je průběžně dokupován.

Pro poslechové činnosti používáme kazetové magnetofony a CD přehrávač. Oddělení jsou vybavena televizory, videem, DVD. V každém oddělení mohou žáci pracovat na počítači, internetu.

Pro svoji potřebu můžeme využívat tělocvičnu, školní hřiště s basketbalovým košem a družinový koutek, který je přístupný přímo ze školní družiny s pískovištěm, houpačkami, prolézačkami.

Pro aktivitu venku si žáci mohou vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, skákací gummy, lana, obruče, pálky na stolní i líný tenis, badminton a hračky na písek. Tyto pomůcky ukládáme v zahradním domku.

Pro uložení materiálu využíváme sklad ŠD.

Personální podmínky

Všechny vychovatelky, které pracují ve školní družině, splňují odpovídající pedagogické vzdělání v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů v platném znění.

Ekonomické podmínky

Úplata za školní družinu je stanovena na 200 Kč za kalendářní měsíc a vybírá ji v hotovosti vedoucí vychovatelka. Platba se provádí 2x ročně – 800 Kč za období září – prosinec (splatná do konce října) a 1200 Kč za období leden – červen (splatná do konce února).

Pouze ředitel školy rozhoduje o snížení nebo prominutí úplaty za školní družinu.

Evaluační plán

Vnitřní evaluace činnosti ŠD

- průběžná – sebehodnocení práce každé vychovatelky
- týmová – kolektiv vychovatelek
- vedení školy (pozorování, hospitace, kontroly)

Vnější evaluace ŠD

- zpětná vazba ze získaných informací od rodičů (dotazník 1x za dva roky)
- rozhovory s dětmi

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Jelikož školní družina tvoří jeden správný celek se školou, bezpečnost a ochrana zdraví žáků bude zajišťovat právě ona jako celek.

Žáci jsou na začátku školního roku seznámeni s vnitřním řádem ŠD a poučeni o bezpečném chování (při pobytu v ŠD, na chodbách, schodišti, šatnách, při přechodech ze tříd a do jídelny, ve školní jídelně, při pobytu na školním hřišti, při vycházkách, před prázdninami) a je proveden zápis do třídní knihy. Poučení jsou prováděna během celého školního roku. Žáci jsou stále upozorňováni na možná rizika úrazu.

Hygienické podmínky:

- vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostor družiny – vybavení, světlo, teplo, čistota, větrání
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, kontakt na lékaře

Psychosociální podmínky:

- vytvářet v kolektivu žáků příznivé sociální klima (spolupráce, tolerance, pomoc druhému)
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy

8.2. Vnitřní řád školní družiny

Obecná ustanovení

Vnitřní řád školní družiny je závazný pro pedagogické pracovníky a má informativní funkci pro rodiče. Žáci jsou prokazatelně seznámeni s tímto dokumentem.

ŠD se při své činnosti řídí zejména zákonem č. 561/2004Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání

Podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky

Na žáky a zákonné zástupce se vztahuje školní řád. Vnitřní řád upravuje zejména práva a povinnosti žáků a zákonných zástupců vzhledem ke specifickým podmínkám zájmového vzdělávání.

Žák má právo:

1. seznamovat se s aktivitami vedoucími ke smysluplnému trávení volného času, které jsou nabízeny zejména formou her a spontánních činností
2. využívat zařízení a vybavení ŠD za stanovených podmínek
3. požádat vychovatelku ŠD o pomoc při řešení problému
4. vhodným způsobem vyjadřovat své názory, aniž by byl za ně jakýmkoli způsobem trestán
5. účastnit se činnosti zájmových kroužků a pořádaných akcí v rámci ŠD
6. na ochranu před jakoukoliv formou diskriminace a násilí, před sociálně-patologickými jevy, před tělesným či duševním násilím, urážením a zneužíváním

Žák je povinen:

1. dodržovat vnitřní řád školní družiny, respektovat pokyny k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byl vychovatelkou seznámen
2. důsledně plnit pokyny vychovatelky, bez jejího vědomí nesmí nikam odcházet nebo opustit ŠD
3. řádně docházet do školní družiny, předat omluvenku podepsanou zákonným zástupcem, pokud do školní družiny nejde
4. řádně pečovat o své osobní věci, své svršky a aktovky ukládat na určené místo, nenosit do družiny cenné věci, větší obnosy peněz, předměty nesouvisející s provozem ŠD
5. respektovat práva všech účastníků ŠD, chovat se k nim slušně
6. hlásit vychovatelce jakékoliv své poranění či úraz nebo úraz spolužáka, pokud o něm ví

Zákonní zástupci žáka mají právo:

1. přihlásit své dítě do ŠD předáním vyplněného a podepsaného zápisního lístku
2. odhlásit své dítě ze ŠD, a to i v průběhu školního roku
3. být informováni o činnosti ŠD, obracet se na vychovatelky se svými náměty a podněty
4. být vychovatelkou informováni o činnosti žáka v ŠD, jeho chování v době pobytu ve ŠD
5. v případě nespokojenosti obrátit se na zástupkyni ředitele nebo ředitele školy

Zákonní zástupci žáka mají povinnost:

1. zajistit, aby přihlášený žák řádně docházel do ŠD
2. včas písemně omlouvat absenci žáka ve ŠD (tzn. předem nebo nejpozději v den, kdy do ŠD žák nepůjde)
3. informovat vychovatelku o změně zdravotní způsobilosti žáka, o jeho zdravotních potížích nebo o jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání či chování žáka ve ŠD
4. uhradit včas stanovený poplatek za ŠD, který činí 200,- Kč měsíčně, poplatek se platí ve dvou splátkách (září-prosinec 800,- Kč, leden-červen 1200,- Kč). Termínem úhrady uvedené částky je 31. říjen, 28. únor. Zákonný zástupce provede úhradu v hotovosti u vedoucí vychovatelky. Neuhrazení poplatku může být důvodem k pozastavení docházky dítěte do ŠD nebo k jejímu ukončení.

5. podepsat oblečení a obuv, které mají žáci v družině na převlečení

Spolupráce se zákonnými zástupci

- Vychovatelka je v kontaktu s třídní učitelkou a zákonnými zástupci. Úzce s nimi spolupracuje.
- Začátkem školního roku na schůzce se zákonnými zástupci vychovatelka informuje zákonné zástupce o provozu školní družiny, seznámí je s vnitřním režimem a vnitřním řádem školní družiny.
- Kontakt zákonných zástupců s vychovatelkami je možný každý den v době provozu ŠD nebo kdykoliv po vzájemné domluvě.
- Všechny závazné dokumenty jsou přístupny zákonným zástupcům u vedoucí vychovatelky a ředitele školy.

Provoz a vnitřní režim

Přihlašování a odhlašování do ŠD

Zákonný zástupce přihlašuje své dítě k pravidelné denní docházce do školní družiny podáním řádně vyplněného zápisního lístku (tzn., že vyplní všechny požadované údaje), který předá přímo vychovatelce nebo třídní učitelce.

O zařazení žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Počet žáků, které lze do ŠD umístit je dán kapacitou ŠD, která je stanovena na 90 účastníků.

Každou trvalou změnu oproti údajům uvedeným v zápisním lístku (zejména odchod s jinou osobou, změnu doby odchodu, změnu v docházce do zájmového kroužku) musí zákonný zástupce písemně ohlásit vychovatelce, případně třídní učitelce, která informaci předá vychovatelce.

Pokud zákonný zástupce požaduje, aby jeho dítě odešlo někdy ze ŠD samo, sdělí tuto skutečnost písemně vychovatelce předem.

Uvolňování dětí na základě telefonické žádosti zákonného zástupce je možné jen ve výjimečných a zdůvodněných případech a to na odpovědnost zákonného zástupce.

Odhlášení žáka ze ŠD provádí zákonný zástupce písemně.

Žák může být na základě vychovatelkou podaného návrhu řediteli školy ze ŠD vyloučen, a to zejména za hrubé porušování vnitřního řádu ŠD (neslušné, hrubé chování, fyzické ubližování dětem a ohrožování zdraví ostatních účastníků nebo úmyslné ničení vnitřního vybavení ŠD), ale také z důvodu opakovaného pozdního vyzvedávání žáka ze ŠD nebo neuhrazení stanovené úplaty za ŠD v daném termínu. O vyloučení rozhodne, po projednání se zřizovatelem, ředitel školy.

Provoz

Provoz školní družiny je ráno od 6:15 do 7:45 hodin. Odpoledne od 11:25 do 16:30 hodin.

Ke své činnosti využívá ŠD vlastní prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí.

Pro ranní provoz ŠD je využívána vždy jedna ze tříd ŠD. Na vyučování převádí žáky z ranní družiny vychovatelka.

Odpolední provoz začíná v 11:25 hodin. Žáky si vychovatelky přebírají po skončení vyučování od vyučujících pedagogických pracovníků na chodbě u třídy, ve které žáci končí vyučování. Pokud žáci končí vyučování později, přivádějí je do ŠD vyučující. Při předávání žáků hlásí pedagogický pracovník vychovatelce závažné skutečnosti (např. nemoc či nevolnost žáka, drobný úraz). Stejný postup dodržují také vychovatelky, pokud si předávají děti mezi sebou v průběhu provozu ŠD.

Za žáka, který byl ve škole, ale do ŠD se nedostavil, vychovatelka neodpovídá.

V koncovém provozu ŠD jsou žáci spojeni do jednoho oddělení, kam je odvede jejich vychovatelka

K obědu docházejí žáci společně za vedení vychovatelky. Žáci, kteří končí vyučování po 5. vyučovací hodině, odcházejí na oběd se svojí třídou. Do ŠD se dostaví po obědě. Při obědě dbají žáci pravidel společenského chování.

Na zájmové kroužky si žáky ze ŠD vyzvedávají vedoucí kroužků. Vychovatelka za ně přebírá zodpovědnost ve chvíli, kdy se vrátí zpět do družiny.

Pitný režim je zajištěn v době oběda ve školní jídelně. Žáci si nosí pití ke svačině, mohou využívat nápojový automat ve škole. Podávání tekutin zajišťují i vychovatelky.

Pokud je ŠD organizována jiná činnost, např. výlet, žáci na něj musí být písemně přihlášení.

Při nevyzvednutí žáka po ukončení provozu ŠD kontaktuje vychovatelka telefonicky zákonné zástupce a domluví s nimi čas předání dítěte. Vyčkává jejich příchodu nebo příchodu pověřené osoby. Pokud není domluva se zákonným zástupcem možná, oznámí telefonicky tuto skutečnost řediteli školy, který rozhodne o dalším postupu.

Režim ŠD

11:25 (12:20) – 13:15 hod.	konec vyučování, oběd, relaxační činnosti
13:30 – 15:00	činnosti rekreační a zájmové
15:00 – 16:30	příprava na vyučování, relaxační činnost, odchod z družiny

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí

Při veškeré činnosti ve školní družině vychovatelky zabezpečují bezpečnost a ochranu zdraví a plně za ně odpovídají, dodržují veškeré platné předpisy BOZP.

Všichni žáci se chovají ve ŠD tak, aby neohrozili zdraví své ani nikoho jiného.

Všichni žáci jsou na začátku docházky do ŠD poučeni o základních bezpečnostních pravidlech, která v době pobytu ve ŠD dodržují.

Před každou činností, vycházkou, sportovní akcí, upozorní vychovatelka na případná nebezpečí.

Žáci nesmí sami otvírat okna, nesmí manipulovat s topením. Nesmí sami zapínat a vypínat televizi, video, DVD a jiné přístroje.

ŠD používá ke své činnosti další prostory školy – tělocvičnu, venkovní areál, apod., kde se řídí provozními řády těchto učeben a prostor.

Pokud žák zjistí nějakou závadu či nedostatek, jež by mohly ohrozit zdraví či bezpečnost osob, je povinen informovat o této skutečnosti vychovatelku.

Každý úraz nebo poranění je nutné ihned hlásit vychovateli, která zajistí ošetření žáka a informuje zákonného zástupce.

Projevy šikanování mezi žáky, tj. násilí, omezování osobní svobody, ponižování apod., kterých by se dopouštěli jednotliví žáci nebo skupiny žáků vůči jiným žákům nebo skupinám jsou ve školní družině přísně zakázány.

Ve všech prostorách ŠD platí přísný zákaz kouření, požívání alkoholu a dalších návykových látek.

Podmínky zacházení s majetkem ŠD ze strany žáků

Každý účastník ŠD se chová tak, aby nezpůsobil škodu na majetku ŠD (vnitřní zařízení a vybavení) nebo věcech jiného účastníka ŠD.

Za každé úmyslné a svévolné poškození nebo zničení majetku ŠD bude požadována adekvátní náhrada od zákonných zástupců žáka, který poškození způsobil.

Žáci si před odchodem ze školní družiny uklidí své pracovní místo a hračky.

Žák okamžitě oznámí zjištěné závady školního majetku vychovateli.

Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- zápisní lístek
- přehledy výchovně vzdělávací práce
- docházkové sešity
- celoroční plán činnosti
- vnitřní řád školní družiny

Závěrečná ustanovení

Vnitřní řád ŠD vstupuje v platnost 1.9.2014, k 1.9.2016 prodloužení doby provozu do 16:30 hodin.